

საქართველო

ფასი | ღარი

გვესოფლიო

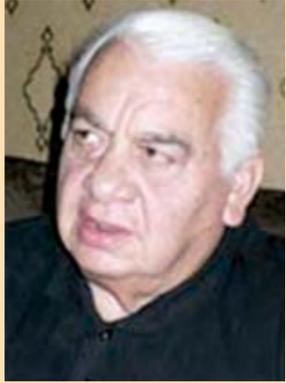
info@geworld.net

12 შორს «სივილიზებული მემკვიდრე!» ნინ, ეკლესიისკენ!

ანზორ მაისურაძე:

უვიზო რეჟიმი, რომლის საქართველომ ირანთან დაამყარა, ვაშინგტონთან შეთანხმებით, ან სულაც ვინც კარნახით გაკეთდა

6

პაატა ზაქარაიშვილი:

8 ირანთან უვიზო რეჟიმის შექმნა ამერიკის რესპუბლიკურ პარტიასთან იყო შეთანხმებული

გიულბაია რცხილაძე:

ჩეჩენთა ბენოციდის აღიარება საქართველოსთვის მხოლოდ უარყოფითი შედეგის მოტანია

9

ანზორ გაბიანი:

14 საქართველოში სამასი ათასზე მეტი ნარკო-დამოქიდებულია

მარიუანა იწვევს «კაუჩუკის ფსიქოზს», რომლის სიმპტომებია: აკვიტაბული შიში, პიროვნების გამოკლება, აუტიზმი, მწვავე კალუსინაცია

რა ბედი ეწევით საშუალო რგოლის ჯალათებს?

2 სააკაშვილმა ისევ ყველაფერი გააფუჭა

4 დაგით თარხან-მთურავი:

10 ფრანგი სენატორები დამპირდნენ, რომ პირადად სარკოზის მიანდინან ინფორმაციას იმეზა, რას თბილისში 26 მაისს მოხდა

მარმენ მარგველაშვილი:

«ჭაბუკი და სექსი! მეტი ინტერესის სფერო აღარ იქვეთება!»

7

საერთაშორისო ორგანიზაციებმა სააკაშვილს პროტესტი გამოუცხადა

11

451

გრაფული ფაქტობრივობით

ეს ბავშვები, ყველანი სპეცნა-ზოლოვან განასახიერებდნენ, გო-როტების საწყისს, იმ დაპროგრამებულ რობოტებს, რომლებიც ავთარტა ხროვის მსგავსად ადამიანების ნაპურ-ნაპურ და-საბლეჯად არიან მზად.

13

ტუსანი, რომლის ჯანმრთელობის უმკიდეს მდგომარეობაზე «საქართველო და მსოფლიო» იტყობინებოდა, გასულ კვირას სინიდან გამოასვენეს

16

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

გავლენიანი საერთაშორისო ორგანიზაციები და უცხო ქვეყნების წარმომადგენლები სააკაშვილის ხელისუფლებას მოუწოდებენ, 26 მაისს მოხდარი გამოძიებას, ამასთანავე, ძალიან ძნელი, საძიებო მუშაო იპოვონ ადამიანი, რომელიც იტყვის, რომ 26 მაისს პოლიციელებს მხრიდან დანაშაულის ჩადენას ადგილი არ ჰქონდათ. გამოძიებას გარდაუვალია; დღეს თუ ხვალ, ადრე თუ გვიან, ის აუცილებლად დაინფორმდება. სხვა საკითხია, რამდენად ობიექტურად ჩატარდება ის. მაგრამ საზოგადოება, ძალიან დიდი ალბათობით, არ მოისვენებს მანამ, სანამ დაამაყდნენ, რომ შედეგს არ მიიღებენ, რადგან 26 მაისს მოხდარის დავიწყება ახლო პერსპექტივაში წარმოუდგენელია.

გაეროს პრეზიდენტი

რობერტ სტურუა, რუსთაველის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი:

სულ არ მინდა, საქართველოს პრეზიდენტი იყოს ამერიკელი. გამოგვიგზავნიან ვინმე ლუზერს და თვალში უნდა ვუყურო. არც იტალიელი მინდა. აი, გერმანელებზე რომ მიდგება ხოლმე საქმე, შეიძლება შეეჩერდე. სულ ცოტა ხნის წინ ტელეფონით გამოვიგზავნა წერილი სომეხმა მეგობარმა და აი, რას მწერს: „რობიკ, ეგ შენი აზრია, რაც თქვი, ჩვენ კი შენს მხარეზე ვართ“.

„ინტერპრესნიუსი“

სოსო მანჯალაძე, „წინააღმდეგობის მოძრაობის“ ერთ-ერთი ლიდერი:

ავტორიტარული რეჟიმი გამოირჩევა აგრესიულობით. მისი მართვა ძალიან ადვილია საგარეო ძალების მხრიდან. ეს რეჟიმი შიდა მართვისთვის ქმნის და იყენებს მტრის ხატს. სწორედ ამ ფაქტთან გვაქვს ჩვენც საქმე. შუბზე შეიძლება დაეყრდნო, მაგრამ მას საგარეოდ ვერ გამოიყენებ. ხალხის დამინებით, სააკაშვილის ხელისუფლება შუბზე დაჯდომას ცდილობს.

obieqtivi.net

ალქასანდრა ანდერა, აფხაზეთის პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი:

არჩევნები დაგვიტოვა ვადაში გაიმართლება, არანაირი რყევები აფხაზეთში არ იქნება, მიუხედავად ცალკეული ბნელი პროგნოზისა. ჩვენ საკმაოდ მომნიჭებული საზოგადოება, საკმაოდ მომნიჭებული პოლიტიკური ძალები და საკმაოდ დემოკრატიული საარჩევნო კანონმდებლობა გვაქვს.

„საქინფორმი“

ნასტა კირთაშვილი, ლეიბორისტული პარტიის საერთაშორისო მდივანი:

კარგად ჩასუტებული, კარგად გამძღარი, უკაცრავად ამ გამოთქმებისთვის, მაგრამ კარგად ნაძარცვი ფულებითა და ქონებით მოყვლელებს ვერსოვნები უხსნიდნენ ამ მიერ, ტანზე სამოსსმდნარ ადამიანებს, თუ რა მიმე და გაუსაძლისია საქართველოში ცხოვრება.

„ვერსია“

დანაშაული & სსსჯული, ანუ რა ხადი ენავათ საშუალო რგოლის ჯალათებს?

26 მაისის შემდეგ ხელისუფლების წარმომადგენლები ერთ უცნაურ აზრს ავითარებენ, რომელიც ყველაზე სხარტად კახა ბენდუქიძემ ჩამოაყალიბა: „ის ადამიანები, რომლებიც სცემენ, მსაზრის ექსპერიმენტებში მონაწილეობას აღარ მიიღებენ“.

ამ მოკლე ფრაზის მიღმა საკმაოდ უცნაური ლოგიკა, მეტიც, სავარაუდოდ, მთელი მსოფლმხედველობაა.

გამორიცხული არაა, რომ, როდესაც ახალგაზრდა კახა ბენდუქიძეს (ან სააკაშვილის ხელისუფლების სხვა გამოჩენილ წარმომადგენლებს) ქუჩაში სცემდნენ, ის მართლაც სახლში იკეტებოდა, სასწავლებელში სიარულს წყვეტდა და ცრემლებით გაუღვნილ ბაღში ან უცაბედად დაცალიერებულ მაცივარს, ჰანობის არ იყოს, საზეიმო ფიცს აძლევდა (თავიდან მინდოდა, დამეწერა „სკარლეთი“ ჰარას არ იყოს“, მაგრამ მინაგანმა ცენზორმა გამკოჭა), რომ გაიზრდება და მჩაგვრელებს, მარტივად რომ ვთქვათ, დედ-და უტირებს. თუმცა ყველა ადამიანი ასე როდია მოწყობილი, ბუნებრივი რეაქცია ამ შემთხვევაში, ალბათ, მაინც არის „Stand Up and Fight!“ („ადექი და იბრძოლე!“). მთავარი მამოძრავებელი ძალა ამ შემთხვევაში, სავარაუდოდ, არა რაღაც აბსტრაქტული ჰეროიზმია, არამედ ბანალური ლოგიკა და თვითდაზარების ინსტინქტი. მან, მინც გუშინ უსამართლოდ გცემ, ხვალ შეიძლება ასევე უსამართლოდ მოგკლას. აქედან გამომდინარე, მისი დამარცხება (შეჩერება) პრიორიტეტული ამოცანაა ხდება.

ლბი ქუჩაში აღარ გავა“, შეიძლება ორ გარემოებაზე მიანიშნებდეს: ან ისინი სიტუაციას საკუთარი, მძიმე ბავშვობაში გვარიანად ნაბეგვი ლუზერების საზომით უდგებიან, ან ცდილობენ, თავი დაიხრწონ, რომ 26 მაისის დარბევამ მათ რაღაც დადებითი შედეგი მოუტანა. ვინაიდან ამ კომპლექსებში ქვევა ვერანაირ ინტელექტუალურ კმაყოფილებასა და ესთეტიურ სიამოვნებას ვერ მოგვანიჭებს, სჯობს, დღის წესრიგით გათვალისწინებულ სხვა საკითხებზე გადავიდეთ.

1945 წლის აპრილში, ბოლო ოპერატიულ თათბირზე თავის ნახევრადანგრეულ სა-მინისტროში, იოზეფ ჰებელსმა, რომელიც იმ მომენტამდე ხელკეტების კამათში არ ერეოდა, უცებ თავი აწია და თქვა: „ბატონებო, რატომ თანაშემწეობთ იმ, რომ იმ რევინანს? ახლა თქვენ ამისთვის დაგსჯიან...“, ადგა და ოთახიდან ისე გავიდა, რომ პროპაგანდის სამინისტროს პირდაღებულ ჩინოვნიკებს ზედაც არ შეხედა. ისე, მისი სამინისტროს სრული სახელწოდება „სახალხო განათლებისა და პროპაგანდის სამინისტრო“ იყო. ეს არ ნიშნავს, რომ ის განათლების სასტუმარს კურირებდა. ამით „მეცნიერების, აღზრდისა და სახალხო განათლების“ მინისტრი ბერნგარდ რუსტი იყო დაკავებული. ჰებელსის შემთხვევაში „სახალხო განათლება“ მოსახლეობის იდოლოგიურ გამოთავსებაზე ზრუნვას გულისხმობდა, დაახლოებით ისე... ვინაიდან თქვენ, ალბათ, უკვე მიხვდით — „დაახლოებით როგორ“, მესამე რაიხის ისტორიიდან დანაშაულისა და პასუხისმგებლობის თემაზე გადავინაცვლოთ, ანუ „ბატონებზე, რომლებიც მათთან თანამშრომლობდნენ“.

გავლენიანი საერთაშორისო ორგანიზაციები და უცხო ქვეყნების წარმომადგენლები სააკაშვილის ხელისუფლებას

...მუშაობენ კომისიები, ქვეყნდება ოდესღაც საიდუმლო მასალები, თუმცა „ქვედა და საშუალო რგოლის ჯალათების“ ახსოვლტური უმრავლესობა გარეთ დადის...

მოუწოდებენ, 26 მაისს მომხდარი გამოძიებას. ამასთანავე, ძალიან ძნელია, საძიებო მუშაო იპოვონ ადამიანი, რომელიც იტყვის, რომ 26 მაისს პოლიციელების მხრიდან დანაშაულის ჩადენას ადგილი არ ჰქონია. გამოძიებას გარდაუვალია; დღეს თუ ხვალ, ადრე თუ გვიან, ის აუცილებლად დაინფორმდება. სხვა საკითხია, რამდენად ობიექტურად ჩატარდება ის. მაგრამ საზოგადოება, ძალიან დიდი ალბათობით, არ მოისვენებს მანამ, სანამ დაამაყდნენ, რომ შედეგს არ მიიღებენ, რადგან 26 მაისს მოხდარის დავიწყება ახლო პერსპექტივაში წარმოუდგენელია.

პლანზე „ქვემარტების ძიება და პროცესული თანხმობის მიღწევა“ გადმოვიდეთ. მაგალითად, სამხრეთ აფრიკაში, აპარტეიდის რეჟიმის დემონტაჟის შემდეგ, არც ერთი სასამართლო პროცესი (ცხადია, განხილული თემის კონტექსტში) არ გამართულა, მიუხედავად იმისა, რომ იქაურმა ძალადებებმა არაერთი ამაზრუნი დანაშაული ჩადინეს. იქ „ჭეშმარიტების დადგენისა და შერიგების“ კომისია მუშაობდა არქივის კოპიის დესმონტაჟის ხელმძღვანელობით; მან მთელი რიგი მამხილებელი მასალების გამოაქვეყნა, თუმცა აშკარად გასასამართლებელითა 99% არ გაუსამართლებიათ.

მარტალია, სამხრეთ აფრიკა ცოტა რთული შემთხვევაა და იქ სასამართლო პროცესების ისერია თეთრკანიანებსა და შავკანიანებს შორის, სავარაუდოდ, ვითარების დაძაბვას გამოიწვევდა, მაგრამ დაახლოებით ასეთი პრობლემების წინაშე ლათინური ამერიკის მთელი რიგი ქვეყნების იდგა (ჩილე, სალვადორი, არგენტინა, ეკვადორი...). ამასთანავე, იქ კრახისკენ მიმავალი დიქტატორების მიერ მართული პარლამენტები ხშირად იღებენ კანონებს, რითაც რეჟიმის მსახურებს, რითაც რეჟიმის მსახურებს უნდა იხადონ და ყველა დამნაშავე დაინაწიოს (სასჯელი შეიძლება ზომიერი იყოს, თუმცა ეს უკვე სხვა საკითხია). მორე მიდგომა პი აზრიკისა და ლათინურ ამერიკის სააკაშვილის დომინირებას. იმ წინა

დიქტატორების ფრიად გასერილი ხელკეტები თავისუფალი არიან. მართალია, ისინი მარტალია არანაშუ-ლი ინტენსიურებით გადინან, თუმცა ამა, კანონის უზენაესობასთან ერთად არაფერი აქვს; კარგი პირების თვითშე-მომხდობაზე დაფუძნებული ანაბრისწინა ახალი მითითებას, ცხადია, ლეიტენანტის ვერ ვუნდობთ.

მოკლედ, მუშაობენ კომისიები, ქვეყნდება ოდესღაც საიდუმლო მასალები, თუმცა „ქვედა და საშუალო რგოლის ჯალათების“ ახსოვლტური უმრავლესობა გარეთ დადის. მათი დასჯა (ირიბად ამით მათი ოჯახების წევრებიც ზარალდება), ფაქტობრივად, რამდენიმე ათეული ათასი მოქალაქის დასჯასა და გარკვეულწილად საზოგადოებისგან გარიყვას ნიშნავს, რაც ამა თუ იმ არასტაბილური ქვეყნის მდგრადობასა და ეროვნულ სოლიდარობას ხელს წამდგინდა ვერ შეუწყობს.

კადაფის ნატილი — კონგრესს

„ფრანს-პრესის“ ინფორმაციით, ამერიკის კონგრესს მუამარ კადაფი მდგრადი მიმართა, რომელიც მზადყოფნას გამოთქვამს, აშშ-ს შუამდგომლობით ამბოხებულთან მოლაპარაკებები გამართოს. სამგვერდინან წერილში კადაფი ნატოსა და აჯანყებულებს ცეცხლის შეწყვეტისა და შერიგებისკენ მოუწოდებს. ლიბიის ხელისუფლების ლიდერი იმედოვნებს, რომ კონგრესი გააგრძელებს ნატოსა და მისი მოკავშირეების მიერ ჯამა-ხერიაში ჩადენილი სამხედრო დანაშაულის გამოძიებას. ამ სამხედრო დანაშაულისა და ლიბიის 700-ზე მეტი მშვიდობიანი მოქალაქე დაიღუპა.

კადაფიზე დარტყმის უფლება

გაეროს რეზოლუცია ნატოს უფლებას აძლევს, კონკრეტულად ლიბიის ლიდერზე, მუამარ კადაფიზე დარტყმები განახორციელოს. ამის შესახებ CNN-ს ნატოს მაღალჩინოსანმა განუცხადა. ეს ამ სახის პირველი განცხადებაა, რომელიც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის მხრიდან გაკეთდა. აქამდე, ლიბიის სამხედრო ოპერაციაში მონაწილე ქვეყნები ამტკიცებდნენ, რომ მათი ოპერაციის მიზანი არა კონკრეტული ადამიანები, არამედ სამხედრო ობიექტების განადგურება იყო. გაეროს მიერ 17 მარტს მიღებული რეზოლუციის თანახმად, მსოფლიო თანამეგობრობას, გარდა სამხედრო ოპერაციისა, შეუძლია „ყველა საჭირო ზომა“ გამოიყენოს ლიბიის მშვიდობიანი მოსახლეობის დასაცავად.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

დაზვერვის სკოლაში ერთი, კალინა ჭკვიანი კაცი გვიპითხავდა ლექციებს და ერთხელ, ეს იყო 1966 წელს, მან გვითხრა: არ შეიძლება აშშ-ს გავაჯიხროთ შეიარაღებული და, კალინა მარტივად, მებრძოლ სავსებით გასაგებად ავხიხსნა, თუ რატომ. ვითქვამთ, აშშ ბიუჯეტი არის 20 დოლარი, საბჭოთა კავშირის — 10 მანეთი. აშშ შეიარაღებისთვის ხარჯავს 5 დოლარს, ჩვენ — 5 მანეთს. იმათ რჩებათ 15 დოლარი, ჩვენ — 5 მანეთი. ერთ მხვინეირ პერიოდში აშშ ამ მიზნებისთვის დახარჯავს 10 დოლარს, ჩვენც იმუშავებთ გავსდებით, დავხარჯოთ 10 მანეთი. იმათ დარჩებათ 10 დოლარი, ჩვენ — ალბათფერი და დაინგრაფა ეს ძველანაო.

ანზორ მაისურაძე:

უვიზო რეჟიმი, როგორც საქართველომ ირანთან დაამყარა, ვაშინგტონთან უთანხმოებით, ან სულაც მისი კარნახით გაკეთდა

„საქართველო და მსოფლიოს“ წინა ნომერში გამოქვეყნდა რეპლიკა იმასთან დაკავშირებით, რომ დიდმა ბრიტანეთმა სამხედრო მრჩეველი ოფიციალურად დაგვინიშნა („ბანანიზაცია, ანუ გმადლობა, რომ იხრებოდა“...).

დღეს გთავაზობთ ინტერვიუს ამავე თემაზე პროფესიონალთან, უშიშროების ყოფილ მინისტრთან, გენერალ-მაიორ ანზორ მაისურაძესთან, რომელსაც საზღვარგარეთ და საქართველოში ამ სფეროში მუშაობის პერიოდში დიდი გამოცდილება დაუგროვდა.

— დიდი ბრიტანეთის სამხედრო მრჩეველის საქართველოში მოვლენება, — ამბობს ბატონი ანზორი, — იმდროინდელი „პატარა ქვეყანა“ მსოფლიოს ერთ-ერთი წამყვანი სახელმწიფოს (რომელსაც დაზვერვის დიდი ტრადიციები აქვს) — ინგლისის, ინტერესის საგანი გახდა.

სამხედრო მრჩეველი, როგორც წესი, არის იმ ქვეყნის დაზვერვის წარმომადგენელი, რომელმაც მოავლინა.

რომ მრჩეველის ფუნქციებს, რადგან უმეტესობას ჰგონია, რომ მრჩეველი ნიშნავს კაბინეტში მჯდომარე ჩინოვნიკს, რომელიც დრო და დრო რაღაც რჩევას აძლევს იმ ქვეყნის ხელმძღვანელებს, სადაც მივლინებით იმყოფება.

ამაზეც გეტყვით. ახლა კი დავუმატებ, რომ **სამხედრო მრჩეველის მოვალეობაში შედის ინფორმაციის მოპოვება იმ ქვეყანის შესახებ, რომელიც მის ხელმძღვანელებს აინტერესებს, ეს არის რუსეთი, ჰავაიები — ირანი, თურქეთი, ჩრდილოეთი კავკასია და, რა თქმა უნდა, ჩვენი მეზობლები — სომხეთი და აზერბაიჯანი.**

ინგლისის პოლიტიკა კავკასიასა და ახლო აღმოსავლეთში ყოველთვის ხანგრძლივ პერიოდზე კარგად გათვლილი, წინდახედული, გამართული იყო. ამიტომ სამხედრო მრჩეველის გამოგზავნა ნიშნავს ამ ტრადიციული ქვეყნის მხრიდან ინტერესის გაძლიერებას კავკასიისადმი, კერძოდ, საქართველოსადმი. ეს არის ჩემი პირადი აზრი, რომელიც, ვფიქრობ, უსაფუძვლო არ უნდა იყოს.

გორიულ მტკიცებებს განსაკუთრებული სიფრთხილით უნდა მოვეკიდოთ.

— მაგრამ ვარაუდს ვინ გვიშლის?

— არავინ. საქართველო სატრანზიტო ქვეყანაა. ტრანზიტის მართო ტვირთის მიმოქცევას არ ნიშნავს. ტრანზიტის შეიძლება იარაღის, ნარკოტიკების, იდეების და, რა თქმა უნდა, „ფერადი რევოლუციები“ — თუმცა, გულახდილად გეტყვით, რომ ირანში „მწვანე რევოლუციის“ გამარჯვება ნაკლებ მოსალოდნელია მთელი რიგი ფაქტორების გამო. უწინარეს ყოვლისა, რელიგიური ფუნდამენტალიზმის და იმ უმყარესი ტრადიციების გამო, რომლებიც ამ ქვეყანა-

საქართველო საბრუნოთა ქვეყანაა. ტრანზიტი შეიქცევა იარაღის, ნარკოტიკების, იდეების და, რა თქმა უნდა, «ფერადი რევოლუციების»

ში საუკუნეობით მყარად არის დამკვიდრებული.

— მაგრამ ამერიკა ამ წინააღმდეგობას არ ეშუება. ცნობილია, რომ აშშ-მა უკვე მიიღო კანონი ირანში თავისუფლებების მხარდაჭერის შესახებ და აშკარად აფინანსებს ირანის ოპოზიციურ დაჯგუფებებს ხელისუფლების დამხობის მიზნით.

— მაგრამ 2009 წლის „მწვანე რევოლუცია“ უშედეგოდ დამთავრდა.

დან იქით — „ფერადი რევოლუცია“, იქიდან აქეთ — ისლამური ფუნდამენტალიზმი, თუნდაც, ჩრდილოეთ კავკასიაში.

მოკლედ, თუ დასჭირდათ, გამოიყენებენ.

აქედან გამომდინარე, ერთი რამის თქმა შეიძლება დაბეჯითებით: ნებისმიერი სამხედრო მრჩეველი მოსოდეტულია, მოიპოვოს ის ინფორმაცია, რომელიც მისი ქვეყნის სპეცსამსახურს, მამასადამე, მთავრობასა და ხელისუფლებ-

— გამოიცხვება როგორ შეიძლება! მაგრამ ისიც უნდა ვთქვათ, რომ მართო მრჩეველი არაფრის გამკეთებელი არ არის. იმავე ავღანეთში, მაგალითად, 345-ე სადესანტო პოლკი, რომელიც აგერ, ჩვენს მეზობლად, განჯაში იდგა, 2000 თუ 2500 კაცი, პირველი ჩაფრინდა ავღანეთში და განახორციელა ის ოპერაცია, რომელიც ხელისუფლების შესაცვლელად იყო დაგეგმილი... ავღანეთში სამხედრო მრჩეველების დიდი ჯგუფი მუშაობდა. მათ ერთმანეთისგან განსხვავებული აზრი გააჩნდათ, რამაც ფრიად უარყოფითი როლი ითამაშა. საერთო მიზანი საერთო აზრის უქონლობის გამო ძნელად მისაღწევი გახდა.

— სამხედრო დაზვერვის? — რა თქმა უნდა. ყველა თანამშრომელს, რომელიც ამ თანამდებობაზე იწყებს მუშაობას, შესაბამის დავალებას აძლევენ.

არ ვიცი, სად იქნება ამ მრჩეველის რეზიდენცია — ინგლისის საელჩოში, თუ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში. მაგრამ, სადაც უნდა იყოს, მას დაავალდებულნი იქნებიან მუშაობას, შესაბამის დავალებას აძლევენ.

არ ვიცი, სად იქნება ამ მრჩეველის რეზიდენცია — ინგლისის საელჩოში, თუ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში. მაგრამ, სადაც უნდა იყოს, მას დაავალდებულნი იქნებიან მუშაობას, შესაბამის დავალებას აძლევენ.

ვიწიან ეჭვი რომ არ ეპარება, რომ ახლა ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლება ყველა გეგმავლობას საკითხს ვაშინგტონთან ათანხმებს?

— განსაკუთრებული ინტერესი? — დიახ.

— ირანთან ხომ არ არის დაკავშირებული? იმ მართლაც განსაკუთრებულ ინტერესთან, რომელსაც აშშ იჩენს ამ ქვეყნის ნავთობსარეზერვების მიმართ, ასევე — ირანის ბირთვულ პროგრამასთან და ა.შ.? ბოლოს და ბოლოს, „ფერადი რევოლუციის“ შესაძლო მოწყობასთან ამ ქვეყანაში?

— მაგრამ არ დამთავრებულა აშშ-ის მცდელობა თავისი მიზნების მისაღწევად. ამ მიზნებით მუშაობენ მთელი რიგი ფონდები და ინსტიტუტები. მაგალითად, რიჩარდსონის ფონდი, ბრუკინგსის ინსტიტუტი, სპეცსამსახურები...

— არა მარტო. თქვენ ეჭვი გეპარებათ, რომ უვიზო რეჟიმი, რომელიც საქართველომ ირანთან დაამყარა, ვაშინგტონთან შეთანხმებით, ან სულაც მისი კარნახით გაკეთდა? მაგრამ ისიც არ უნდა გამოგვრჩეს მხედველობიდან, რომ ირანიც მუშაობს საქართველოში და ისიც შეეცდება თავისი მიზნებისთვის ჩვენს გამოყენებას.

ბას, უპირველესად, საგარეო, ასევე საშინაო პოლიტიკის შემსუბუქებლად სჭირდება იმ პერიოდებზე ადეკვატური რეაგირებისთვის, რომლებიც მოცემულ რეგიონში შეიმჩნევა. მოპოვებული ინფორმაციის უდიდესი ნაწილი მისი ქვეყნისთვისაა გამიზნული, ზოგი რამ საქართველოში დარჩება.

— ამიტომაცაა მრჩეველი და მითითებების მიმცემი? — მითითებების — უკაცრავად! რჩევების — კი, ბატონო.

— ხომ არ გამოიცხვება, ბატონო ანზორ, საბჭოთა სამხედრო მრჩეველების მონაწილეობას იმ გადატრიალებებში, რომლებიც, თუნდაც ავღანეთში ერთიმეორის მიყოლებით ხდებოდა?

— საბჭოთა შეზღუდული საარმიო კონტინგენტის შესვლა-არშესვლის თვალსაზრისით? — დიახ. და კიდევ სხვა საკითხებშიც... ამიტომ ისე ნუ წარმოიდგენთ, რომ სამხედრო მრჩეველი ყოვლისშემძლე კაცია და უკანასკნელი ინსტანცია, თუნდაც ამა თუ იმ რეგიონის მასშტაბით.

— ვაშინგტონის კამპანიას თუ დაავსებდებოდათ, პირდაპირ უნდა ვითქვამთ, რომ ჯარის შეყვანა ავღანეთში იყო ის აქტიური ღონისძიება, რომელიც უცხოეთის ლიდერმა ძველანაო მონაწილეობის საბჭოთა ხელმძღვანელობას.

— თუ შეიძლება, განმარტეთ.

— სულ ესაა? — (ცხრება). ეს მხოლოდ ერთ-ერთია. ამასთან ერთად, მას დაავალდებულნი იქნებიან მუშაობას, შესაბამის დავალებას აძლევენ.

არ ვიცი, სად იქნება ამ მრჩეველის რეზიდენცია — ინგლისის საელჩოში, თუ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში. მაგრამ, სადაც უნდა იყოს, მას დაავალდებულნი იქნებიან მუშაობას, შესაბამის დავალებას აძლევენ.

არ ვიცი, სად იქნება ამ მრჩეველის რეზიდენცია — ინგლისის საელჩოში, თუ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში. მაგრამ, სადაც უნდა იყოს, მას დაავალდებულნი იქნებიან მუშაობას, შესაბამის დავალებას აძლევენ.

— ვარაუდით ყველაფრის შეიძლება, მაგრამ დაბეჯითებით თქმა, — არაფრის. ასეთი შემთხვევისთვის არსებობს ტრადიციული ფორმულა — არაფერი გამოიციხული არ არის. მას შემდეგ, რაც აშშ-მა ერაყში სამხედრო ოპერაცია განახორციელა იმ მოტივით, რომ სადამ ჰუსეინი ფლობდა მასობრივი მოსპობის იარაღს, შემდეგ კი აღმოჩნდა, რომ ეს ყველაფერი ბლუფი იყო, კატე-

ტრანზიტო რომხრივია: აქე-

— მითითებების — უკაცრავად! რჩევების — კი, ბატონო.

— ხომ არ გამოიცხვება, ბატონო ანზორ, საბჭოთა სამხედრო მრჩეველების მონაწილეობას იმ გადატრიალებებში, რომლებიც, თუნდაც ავღანეთში ერთიმეორის მიყოლებით ხდებოდა?

— ვაშინგტონის კამპანიას თუ დაავსებდებოდათ, პირდაპირ უნდა ვითქვამთ, რომ ჯარის შეყვანა ავღანეთში იყო ის აქტიური ღონისძიება, რომელიც უცხოეთის ლიდერმა ძველანაო მონაწილეობის საბჭოთა ხელმძღვანელობას.

— თუ შეიძლება, განმარტეთ.

სამხედრო პირიველი, როგორც წესი, არის იმ ქვეყნის დაზვერვის წარმომადგენელი, რომელიც მოავლინა

— 1965 წელს საბჭოთა კავშირის დაზვერვამ ამერიკის შეერთებული შტატები ჩაითრია ვიეტნამის სამხედრო კონფლიქტში. ამის გამო 10 წლის განმავლობაში მთელი მსოფლიო ლაშქრად აშშ-ს, თვით შეერთებულ შტატებშიც კი ძლიერი მოძრაობა დაიწყო ამ უსამართლო ომის საწინააღმდეგოდ. 1974 წელს უამრავი დანაკარგისა და მსხვერპლის შემდეგ ამერიკელებმა დატოვეს ვიეტნამი. მე ნანახი მაქვს დოკუმენტური კადრები, თუ როგორ გამოჩნდა ამერიკელი ჯარისკაცები ვიეტნამიდან. მაგრამ ეს სამარცხვინო დამარცხება სსრ კავშირმა არ გამოიყენა ფართე პროპაგანდისტული — ამერიკელები რომ არ გალიზიანებულიყვნენ.

5 წლის შემდეგ 1979 წელს აშშ-მა მოახერხა საბჭოთა კავშირის ჩართვა ავღანეთის საწინააღმდეგო ომში, რომელსაც 10 წლის შემდეგ ძლივს დავაღწიეთ თავი.

ეს იყო ერთ-ერთი მძლავრი ფაქტორი საბჭოთა იმპერიის დარღვევის.

— ესე იგი, საბჭოთა ჯარები ავღანეთიდან რომ არ გამოსულიყო, არ დაიშლებოდა სსრკ?

— არა, ეს არ მითქვამს. საბჭოთა კავშირმა ამ ომს ვერ გაუძლო, უწინარეს ყოვლისა, — ქვეყნის ეკონომიკამ ვერ გაუძლო. დაზვერვის სკოლაში ერთი, ძალიან ჭკვიანი კაცი გვითხვამდა ლექციებს და ერთხელ, ეს იყო 1966 წელს, მან გვითხრა: არ შეიძლება აშშ-ს გავეჯიხროთ შეიარაღებაში და, ძალიან მარტივად, მაგრამ საესებოთ გასაგებად ავხიხსნა, თუ რატომ. ვთქვამთ, აშშ ბიუჯეტი არის 20 დოლარი, საბჭოთა კავშირის — 10 მანეთი. აშშ შეიარაღებისთვის ხარჯავს 5 დოლარს, ჩვენ — 5 მანეთს. იმათ რჩებათ 15 დოლარი, ჩვენ — 5 მანეთი.

ერთ მშვენიერ პერიოდში აშშ ამ მიზნებისთვის დახარჯავს 10 დოლარს, ჩვენც იმუშავებთ 10 მანეთი. იმათ დარჩებათ 10 დოლარი, ჩვენ — ალბათფერი და დაინგრაფა ეს ძველანაო.

— გამაგებინეთ, ბატონო ანზორ, თუ რიგითი ლექტორი ამას ხვდებოდა, ნუთუ საბჭოთა ხელმძღვანელობა ეს ვერ გაიგო?

— შეიარაღებაში შეჯიბრებას სწორედ ასეთი შედეგი უნდა მოჰყოლოდა. ეს ლოგიკური იყო, მაგრამ პოლიტიკურის ტვინგაყრუებული ხელმძღვანელობა იმდენად ატაცებული იყო „საბჭოთა უპირატესობის“ დემონსტრირებით, აშშ-თან შეჯიბრში, თავისი მოკლე ეკონომიკური საბანი იმდენად განი-გამონია, რომ მთლიანად შემოეხა და შემოეფხრინა. მეტსაც გეტყვით: საკავშირო ეკიპამ

„საქართველოს ხელისუფლება აქამდე არ აღიარებდა სომხების გენოციდს, ვინაიდან, ძველის პოზიცია ამ საკითხთან დაკავშირებით ჯერ კიდევ ელვარდ შივარდნაძის მმართველობის დროს მდგომარეობდა შემდეგში: ხელისუფლება აცხადებდა, რომ ისტორიული ფაქტების შეფასება და მათთვის შესაბამისი კვალიფიკაციის მიცემა არ არის სახელმწიფოს განსახილველი თემა. ახლა კი რა გამოდის? რომ ჩვენ ერთ ისტორიულ ფაქტს, მე-18 საუკუნეში ჩრდილოეთ კავკასიაში მომხდარ ანტიგენოციდურ და მე-20 საუკუნის დასაწყისის უფრო აქტუალურ ფაქტს ყურადღების მიღება ვტოვებთ?“

გულბათ რცხილაძე:

ჩერქეზთა გენოციდის აღიარება საქართველოსთვის მხოლოდ უარყოფითი შედეგის მოტანია

ქართულ საზოგადოებაში არსებული აზრთა სხვადასხვაობის მიუხედავად, საქართველოს პარლამენტმა ცოტა ხნის წინათ „რუსეთის იმპერიის მიერ ჩერქეზთა გენოციდის აღიარების შესახებ“ რეზოლუციის პროექტი დაამტკიცა და ამ ნაბიჯით 1763-1864 წლებში ჩერქეზთა წინააღმდეგ ეთნიკური ნიშნით განხორციელებული გენოციდი ოფიციალურად აღიარა. მაგრამ საზოგადოების ნაწილი კვლავაც ფიქრობს, რომ აღნიშნული ქმედება საქართველოსთვის მხოლოდ უარყოფითი შედეგების მოტანა იქნება. სწორედ ჩერქეზთა გენოციდის საკითხსა და ამ პროცესში საქართველოს ინტერესებს ეძღვნება კონფერენცია, რომელიც 15 ივნისს არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობის“ და „ევრაზიის ინსტიტუტის“ თაოსნობით გაიმართება. კონფერენციის მიზნებისა და ინიციატივების შესახებ „საქართველო და მსოფლიოს“ პოლიტოლოგი, ევრაზიის ინსტიტუტის დირექტორი გულბათი რცხილაძე ესაუბრა.

პარლამენტს სომხებმაც მიმართეს, როგორ უნდა იყოს საქართველოს პოზიცია მე-20 საუკუნის ქვეყნების კონფლიქტში? — საქართველოს ხელისუფლება აქამდე არ აღიარებდა სომხების გენოციდს, ვინაიდან, ქვეყნის პოზიცია ამ საკითხთან დაკავშირებით ჯერ კიდევ ელვარდ შივარდნაძის მმართველობის დროს მდგომარეობდა შემდეგში: ხელისუფლება აცხადებდა, რომ ისტორიული ფაქტების შეფასება და მათთვის შესაბამისი კვალიფიკაციის მიცემა არ არის სახელმწიფოს განსახილველი თემა. ახლა კი რა გამოდის? რომ ჩვენ ერთ ისტორიულ ფაქტს, მე-18 საუკუნეში ჩრდილოეთ კავკასიაში

კონ, ხოლო ამ ისეთი დინამიკის მხარე, რომელიც საქართველოს, სრულიად უადგილოდ მიიჩნევენ. ჩვენს ხელისუფლებას ჩრდილოკავკასიელების სულელები ჰგონია; ფიქრობს, ჩერქეზები დაუჯერებენ, რომ „სიყვარულის ბუშტი“ გაუსკდა ხელისუფლებას, მაშინ, როცა თავიდან სწორედ ეს ხელისუფლება მლიქვნელობდა რუსეთის წინაშე. ყველას კარგად ახსოვს, როგორ დაატყვევეს ჩერქეზები და გადასცეს რუსეთს. ამით სურდათ, რუსეთის ხელისუფლებას მოესყვიდათ, რაც ამაზრზენი ფაქტი იყო. ყველა ეს, ხელისუფლებამ თავისი ნაბიჯებით მოტივირებულია მხოლოდ უარყოფით და უსწორმართო შედეგების მოტანის მიზნით.

— თქვენ ამერიკის ინტერესები ახსენებთ, თუმცა ზოგიერთი ექსპერტი ბოლო წლებში ჩერქეზების გააქტიურებას 2014 წლის სოჭის ზამთრის ოლიმპიადისათვის უკავშირებს, რომელიც ჩერქეზების გენოციდის 150 წლისთავს ემთხვევა. ვინაიდან არც ერთ მხარეს არ სურს აღნიშნული ოლიმპიადის ჩატარება, ამ შემთხვევაში, თითქოს საქართველოსა და ჩერქეზების ინტერესების თანხვედრა მოხდა... — მსგავსი რამ ჩერქეზებისგან არ მომისმენია. ჯერ ერთი, ვთქვათ, რომ ჩერქეზ ხალხს წარმოადგენს ყარაჩაი-ჩერქეზეთის, ყაბარდო-ბალყარეთისა და ადიღეს ავტონომიური რესპუბლიკების ოფიციალური ხელისუფლება

თველო კავკასიის რეგიონში ლიდერის ფუნქციის აღებას? — საქართველოს ხელისუფლებას იმდენად დაკარგული აქვს ავტორიტეტი, რომ ეს შეუძლებელია მოხდეს. კავკასიაში საქართველოს გავლენა დაკარგულია. 2008 წლის აგვისტოს ომმა განსაკუთრებით ცუდი იმიჯი შექმნა საქართველოს, როცა სააკაშვილის მიერ მიხრეპიანი რეზოლუციის მიხედვით დაგვიტოვეს. — ანუ თქვენ ემხრობით რუსეთის ვერსიას, რომ ომი საქართველომ დაიწყო? — რეალურად ასეა. ჩრდილოკავკასიელებმა ხომ კარგად იციან, რომ ომი საქართველოს ხელისუფლებამ დაიწყო. 8 აგვისტოს თურმე ერთ-ერთ ქელეხში ბრძანდებოდა თემურ ალასანი და დამსწრე საზოგადოებას მიულოცა, გილოცავთ, ადგა ჩვენი საქართველოს სუვერენიტეტი ცხინვალის რეგიონში. ყველაფერი წინასწარ დაგეგმილი ჰქონდა. იმედოვნებდნენ, რომ რუსეთი დაფრთხილდებოდა და ვერ ჩაერეოდა ამ კონფლიქტში. როგორ ავტორიტეტი უნდა ჰქონდეს ისეთ ლიდერს, რომელიც მინაზე ფორთხავს და ჰალსტუხს ჭამს? ასეთ ლიდერს პატივს არავინ სცემს, განსაკუთრებით კავკასიაში. — ხელისუფლება რუსულ „ლიბერალულ“ შურსაღებაზეა დაფუძნებული, რომელიც უნდა დაიწყოს, მაგრამ სიმართლე ყველაზე აკარბად იცის. — მაგრამ ხელისუფლება მსგავს ნაბიჯებს იმით ამართლებს, რომ საერთაშორისო ასპარეზზე პიარი ქვეყანას სჭირდება. — მაშინ შედეგი სად არის? როდესაც ნოვოდვორსკაისა და ლატინინას მსგავსი ადამიანები გაქვებენ, ეს კიდევ უფრო უარყოფით გავლენას ახდენს ქვეყნის იმიჯზე, რადგან რუსი ხალხი ანტიპათიურადაა ამ ადამიანების მიმართ განწყობილი, თუ საერთოდ იცის მათი არსებობა. სააკაშვილის ხელისუფლება საკუთარი თავის ტყუილსა და ნარცისიზმშია გადაჯაჭვნილი. საქართველოს ხელისუფლება ამერიკაშიც ბევრ ფულს ხარჯავს, რათა სხვა ქართველი ოპოზიციონერებს, მაგალითად, ირაკლი ალასანიასა და გიორგი თარგამაძეს აჯობოს. მიმდინარეობს ბრძოლა არა ქვეყნის კეთილდღეობისთვის, არამედ ამერიკის გავლენიანი წრეების ნდობის მოსაპოვებლად.

საქართველო ერთდროს ქვეყანაა, რომელსაც ჩერქეზების გენოციდი აღიარა. ეს გამოიწვევს საქართველოს ნაკომოვანს მარკინალურ ქვეყნად, მარკინალური ხელისუფლებითა და მარკინალური პოლიტიკით

— 15 ივნისს გაიმართება კონფერენცია, რომლის თემაც არის ე.წ. ჩერქეზთა გენოციდის საკითხი და საქართველოს ინტერესები. საკითხი უკავშირდება საქართველოს პარლამენტის მიერ გენოციდის აღიარებას. პოლიტოლოგები, ექსპერტები, არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობის“ და „ევრაზიის ინსტიტუტის“ წევრები განიხილავენ, თუ რამდენად არის მისაღები ჩერქეზთა გენოციდის აღიარება საქართველოსთვის და რა მოტივები ამოძრავებდა ხელისუფლებას, როდესაც აღნიშნული რეზოლუციის პროექტს ამტკიცებდა.

ყოფითი მხარეები ახლავს საქართველოს მიერ ჩერქეზების გენოციდის აღიარების ფაქტს? — არის მოვლენა, რომელიც შეიძლება ცალსახად ან დადებითად, ან უარყოფითად შეაფასოს და მიმართა, რომ აღნიშნული გადაწყვეტილება — საქართველოსთვის მარკინალური შედეგის მომტანია, თუმცა ეს შედეგი ჯერ კიდევ არ დამდგარა. ეს არის ბრძოლა იმისთვის, რომ საქართველომ აღიაროს თავისი პასუხისმგებლობა ჩერქეზთა გენოციდის მიმართ. ეს არის ბრძოლა იმისთვის, რომ საქართველომ აღიაროს თავისი პასუხისმგებლობა ჩერქეზთა გენოციდის მიმართ. ეს არის ბრძოლა იმისთვის, რომ საქართველომ აღიაროს თავისი პასუხისმგებლობა ჩერქეზთა გენოციდის მიმართ.

მომხდარ ამბებს ვაფასებთ და მე-20 საუკუნის დასაწყისის უფრო აქტუალურ ფაქტს ყურადღების მიღებას ვთხოვთ?! არადა, საქართველო სომხების გენოციდს ვერ აღიარებს, ანუ ეს ფაქტი უკვე ძალიან უხერხულ ვითარებაში აყენებს საქართველოს. ფაქტობრივად, ჩიხში შევიდა ქვეყანა. აქ კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მომენტია გასათვალისწინებელი — თვითონ ჩერქეზები და სხვა ჩრდილოკავკასიელები როგორ აფასებენ გენოციდის ფაქტს. საქართველოსთვის ჩერქეზთა გენოციდი არაა მხოლოდ ისტორიული ფაქტი, არამედ ისტორიული გამოწვევაა. ჩერქეზთა გენოციდი არაა მხოლოდ ისტორიული ფაქტი, არამედ ისტორიული გამოწვევაა. ჩერქეზთა გენოციდი არაა მხოლოდ ისტორიული ფაქტი, არამედ ისტორიული გამოწვევაა.

ური მოტივებითა და ბარკივული დანაშაულებით მიმდინარეობს საქართველოს მარკინალური ქვეყნად ქცევის პროცესი და ქართველ ხალხთან საუბრობს, როგორც სამხედრო კომენდანტი. როცა ასეთ დონეზე ქვეყნის სუვერენიტეტი დარღვეული და ფეხქვეშაა თელილი, საქართველოს შემოღობვა რაიმე გადაწყვეტილება თავად მიიღოს? — ამერიკა რუსეთთან უშუალო კონფრონტაციაზე, რა თქმა უნდა, არ წავა. რუსეთზე ზემოქმედების მიზნით, რა თქმა უნდა, არაა საჭირო. რუსეთთან უშუალო კონფრონტაციაზე, რა თქმა უნდა, არაა საჭირო. რუსეთთან უშუალო კონფრონტაციაზე, რა თქმა უნდა, არაა საჭირო.

და არა დიასპორა. ვფიქრობ, არ შეიძლება დიასპორების წარმომადგენლებმა ჩერქეზების სახელით ისაუბრონ. ჰყავს ამ ავტონომიურ რესპუბლიკებს ლეგიტიმური ხელისუფლება და არანაირი აღიარებასა და რუსეთის შემადგენლობიდან გასვლას არ ითხოვს.

— თქვენ ახსენებთ, რომ ადგილობრივი ჩერქეზები არ ითხოვენ აღიარებას, თუმცა, რამდენადაც ცნობილია, ყველა ჩერქეზი ერთხმად აღიარებს, რომ გენოციდს ადგილი ჰქონდა. — აფხაზები არ არიან დარწმუნებული, არ იციან, რომ ოდესაც მათი, ასე ვთქვათ, „გენოციდი“ მოხდა? მაგრამ დღეს აფხაზეთი რუსეთის მზეს ფიცულობს. ყველა კარგად იცის ყველაფერი. კი, ბატონო, ჩრდილოეთ კავკასიაში მიმდინარეობდა რუსულ-კავკასიური ომი, რომელიც დამარცხდნენ კავკასიელები, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ამას განიცდიდა ვინმე და საკითხის განსჯა დამიწყეთ. ეს არის პროვოკაცია ქართული მხრიდან, რასაც თავად ჩრდილოეთ კავკასიის ცუდად შემოგვიბრუნებს.

— სასურველი იყო, მეზობელი სახელმწიფოებიდან, ჩრდილოეთ კავკასიიდან, თუნდაც ჩერქეზთიდანაც მოგვეწვია სტუმრები და მათი აზრით მოგვესმინა, მაგრამ ამის შესაძლებლობა დღეს, პრაქტიკულად, არ არსებობს, ვინაიდან ხელისუფლება რუსეთიდან ქვეყანაში მხოლოდ იმ ხალხს უშვებს, ვინც მას ხელს აძლევს და ვისაც თავად უხდის ფულს. მაგალითად, საქართველოში გზა ხსნილი აქვთ ისეთ საზღვარ პერსონებს, როგორცაა იულია ლატინინა და ვალერია ნოვოდვორსკაია. ყველაზე მარგინალურად მიაჩნება, რომლებსაც რუსეთში ყურადღებას არავინ აქცევს, საქართველოში კი მათ დიდ მოღვაწეებად წარმოაჩენენ. — რა დადებითი და უარ-

ამას გარდა, უკვე წამოჭრილია სომხების გენოციდის საკითხიც, რომელიც ჩერქეზებისგან განსხვავებით, უკეთაა საერთაშორისო საზოგადოებისთვის ცნობილი. — გენოციდის აღიარების თხოვნით, საქართველოს

მომხდარ ამბებს ვაფასებთ და მე-20 საუკუნის დასაწყისის უფრო აქტუალურ ფაქტს ყურადღების მიღებას ვთხოვთ?! არადა, საქართველო სომხების გენოციდს ვერ აღიარებს, ანუ ეს ფაქტი უკვე ძალიან უხერხულ ვითარებაში აყენებს საქართველოს. ფაქტობრივად, ჩიხში შევიდა ქვეყანა. აქ კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მომენტია გასათვალისწინებელი — თვითონ ჩერქეზები და სხვა ჩრდილოკავკასიელები როგორ აფასებენ გენოციდის ფაქტს. საქართველოსთვის ჩერქეზთა გენოციდი არაა მხოლოდ ისტორიული ფაქტი, არამედ ისტორიული გამოწვევაა. ჩერქეზთა გენოციდი არაა მხოლოდ ისტორიული ფაქტი, არამედ ისტორიული გამოწვევაა. ჩერქეზთა გენოციდი არაა მხოლოდ ისტორიული ფაქტი, არამედ ისტორიული გამოწვევაა.

— თქვენ ახსენებთ, რომ ადგილობრივი ჩერქეზები არ ითხოვენ აღიარებას, თუმცა, რამდენადაც ცნობილია, ყველა ჩერქეზი ერთხმად აღიარებს, რომ გენოციდს ადგილი ჰქონდა. — აფხაზები არ არიან დარწმუნებული, არ იციან, რომ ოდესაც მათი, ასე ვთქვათ, „გენოციდი“ მოხდა? მაგრამ დღეს აფხაზეთი რუსეთის მზეს ფიცულობს. ყველა კარგად იცის ყველაფერი. კი, ბატონო, ჩრდილოეთ კავკასიაში მიმდინარეობდა რუსულ-კავკასიური ომი, რომელიც დამარცხდნენ კავკასიელები, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ამას განიცდიდა ვინმე და საკითხის განსჯა დამიწყეთ. ეს არის პროვოკაცია ქართული მხრიდან, რასაც თავად ჩრდილოეთ კავკასიის ცუდად შემოგვიბრუნებს.

— იყო მოლოდინი, რომ საქართველოს მიერ ჩერქეზთა გენოციდის აღიარების ფაქტი კავკასიაში გარკვეულ ცვლილებებს გამოიწვევდა. შეიცვლება თუ არა ვითარება და შეძლებს თუ არა საქარ-

— იყო მოლოდინი, რომ საქართველოს მიერ ჩერქეზთა გენოციდის აღიარების ფაქტი კავკასიაში გარკვეულ ცვლილებებს გამოიწვევდა. შეიცვლება თუ არა ვითარება და შეძლებს თუ არა საქარ-

ხელისუფლება რუსულ «ლიბერალულ» შურსაღებაზეა დაფუძნებული, რომელიც უნდა დაიწყოს, მაგრამ სიმართლე ყველაზე აკარბად იცის

ესაუბრა გორგოლაძე გიორგი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

ჩვენს ქვეყანაში არის რეჟიმი, დიქტატურა, ისეთივე, როგორც იყო სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში და ამგვარ რეალურად ბრძოლა საკუთარი უფლებებისთვის უნდა იყოს ხანგრძლივი და მზვიდობიანი. ეს ნიშნავს იმას, რომ მავალითად, ყოველ შაბათს, რუსთაველის ქაბლიდან პარლამენტამდე, კონკრეტული მოთხოვნით 100000-კაციანი მანიფესტაცია უნდა მოეწყოს; მავალითად, თავისუფალი სასამართლოს, შინაგან საქმეთა სამინისტროს დეცენტრალიზაციის მოთხოვნით.

დავით თარხან-მოურავი:

რუმ პირად სარკოზის მიანვლიან ინფორმაციას იაზუ, რას თბილისში 26 მაისს მოხდა

თუ რა განსხვავებაა ევროპასა და ამერიკას შორის, საქართველოსადმი დამოკიდებულებაში; როგორ აფასებენ ფრანგი პოლიტიკოსები 26 მაისს რუსთაველის გამზირზე განვითარებულ მოვლენებს; რაზე მოსთხოვენ ისინი პასუხს ვიცე-პრემიერ გიორგი ბარამიძეს და რა გზებითა და საშუალებებითაა შესაძლებელი სააკაშვილის ხელისუფლების ნეიტრალიზაცია, ვესაუბრეთ „საერთო-სახალხო წინააღმდეგობის მოძრაობის“ თავმჯდომარეს — დავით თარხან-მოურავს, რომელიც, მედიაკავშირ „ობიექტივის“ ხელმძღვანელ ირმა ინაშვილთან (რომელიც ამავე დროს „წინააღმდეგობის მოძრაობის“ მედიაომბუდსმენია) ერთად, საფრანგეთის სენატის წარმომადგენლებს შეხვდა.

— კონკრეტულად ვის შევვლით საფრანგეთის სენატში და რაზე ისაუბრეთ?

— 8 ივნისს, პარიზის დროით ოთხის ნახევარზე, საფრანგეთის სენატის შენობაში, საერთაშორისო საქმეთა, თავდაცვისა და შვიარალბული ძალების კომიტეტის თავმჯდომარეს, ჯოზეფან დე როპანს შეხვდით. ამ შეხვედრას ორი სენატორი ესწრებოდა, რომელთაგან ერთ-ერთი, ალან ჟოურნაკი ამავე დროს არის ქალაქ პეკის მერი და საფრანგეთის სენატში ქართულ-ფრანგული ურთიერთობების ჯგუფის ხელმძღვანელი.

ეს შეხვედრა 26 მაისს, რუსთაველის გამზირზე მშვიდობიანი აქციის დარბევამდე გაცილებით ადრე დაიგეგმა, მაგრამ საუბარი ამ თემით დავინწყეთ, რადგან ახლა ყურადღების ცენტრში სწორედ ეს მოვლენებია.

— რამდენად ინფორმირებული არიან და როგორ შეფასებენ აძლეულ ფრანგ სენატორები ამ ფაქტს?

— ჩემი აზრით, საფრანგეთის ელჩი არსებული ვითარების ადეკვატურ შეფასებებს იძლევა და თავის ქვეყანას მართალ ინფორმაციას აწვდის. შესაბამისად, საფრანგეთშიც ადეკვატურად აფასებენ იმას, რაც 26 მაისს მოხდა. დარბევის დროს ჩემი ბავშვობის მეგობარი ნიკა კვინტირაძე მოკლეს, ხელფეხებზე ჩილი აიტანეს და მეტრო „თავისუფლების მოედნის“ მიმდებარე შენობის სახურავზე დადეს, სადაც, ცხადია, ხელფეხებზე ჩილი ადამიანი სხვა-ნაირად ვერანაირად მოხვედებოდა. ამ ადამიანს პირველი კლასიდან ვიცნობდი, ერთი სკოლა დავამთავრეთ.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ხელისუფლებამ სასტიკი დანაშაული ჩაიდინა — მშვიდობიანი დემონსტრანტები ალყაში მოაქცია, იქიდან გასვლის საშუალება არ მისცა და უმოწყალოდ დაარბია; ეს სპეციალურად, დაშინებისა და დასჯის მიზნით გააკეთა, რასაც მსხვერპლი მოჰყვა. ხელისუფლება აცხადებს, რომ 4 ადამიანი

გარდაიცვალა. საზოგადოება ამბობს, რომ აქციის დარბევის შედეგად 9 ადამიანი დაიღუპა.

ფრანგი სენატორები თვლიან, რომ, რაც მოხდა, ყოველგვარი დემოკრატიის ფარგლებს სცდებოდა. ჩვენი აზრით, საპარტი-ველოში დიქტატურაა. მათი პოზიცია ასეთია — საპარტიველოს ხელისუფლებას უკვე კაბინა უჭირს, თავისი არასწორი და არასამართლიანი ქმედებების დაფარვა და შეფუთვა.

რაც 26-ში მოხდა, ყველაწინა დემოკრატიის რუმ სტილდება და არის დანაშაული, ამაზე თანხმობა არსებობს — ჩვენი შეხვედრის დროს სიტყვა დანაშაული ფრანგ სენატორებს არ უთქვამთ, მაგრამ „ყოველგვარი დემოკრატიის ფარგლებს სცდებოდა“ დიკლომატიურ ენაზე დანაშაულებრივ ქმედებას ნიშნავს.

— ისაუბრეთ არსებული სიტუაციიდან გამოსავალზე?

— რასაკვირველია, ვისაუბრეთ. შეხვედრა საათ-ნახევარი გაგრძელდა. ჩვენ 26 მაისის მოვლენების ამსახველი ფოტო და ვიდეომასალა ჩავიტანეთ. ისინი დამპირდნენ, რომ პირადად პრეზიდენტ სარკოზისა და ევროსტრუქტურებს მიანვლიან ინფორმაციას იმის შესახებ, რაც თბილისში 26 მაისს მოხდა.

მათგან შევიტყვეთ, რომ 16 ივლისს გიორგი ბარამიძესაფრანგეთში ოფიციალური ვიზიტით ჩადის, რა დროსაც მას მოსთხოვენ პასუხს მშვიდობიანი მომიტინგეების სასტიკად დარბევასთან დაკავშირებით. ბარამიძე რომ თავს გაიმართლებს, რა თქმა უნდა, ეს ფრანგ სენატორებსაც ესმით.

ამასთან, 20-დან 25 ივნისამდე ბრიუსელში ძალიან მნიშვნელოვანი შეხვედრა გაიმართება — ევროსტრუქტურების მალაჩინოსნები საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებს ხვდებიან. შეხვედრა დახურულია, მაგრამ რამდენიმე დღით ადრე ჩემ ევროსტრუქტურების

დავით თარხან-მოურავი ფრანგ სენატორებთან შეხვედრის დროს

სიტყვა დანაშაული ფრანგ სენატორებს არ უთქვამთ, მაგრამ «ყოველგვარი დემოკრატიის ფარგლებს სცდებოდა» დიკლომატიურ ენაზე დანაშაულებრივ ქმედებას ნიშნავს

სწორედ ამ მალაჩინოსნებს შეხვდებით და მერწმუნეთ, რომ დაგეგმილ შეხვედრაზე საპარტიველოს ხელისუფლება უკვე იოლად ვეღარ შექალებს თავის მართლებას, იმაზე, რაც 26 მაისს მოხდა და რაც უზომადაც ხდება ჩვენს ქვეყანაში, ანუ ბრძოლა ახალ ფაზაში გადადის — ჩვენ უნდა დავამარცხოთ ეს ხელისუფლება, როგორც საპარტიველოს, ისე საერთაშორისო ასპარეზზე.

რაც შეეხება გამოსავალს — ფრანგი მეგობრების აზრით, ეს არის არჩევნები. საფრანგეთის სენატში გამართულ შეხვედრაზე ვისაუბრეთ ამომრჩეველთა სიაში არსებულ ეგრეთ წოდებულ მკვდარ სულელებზე — რეალურად საპარტიველოში დაახლოებით 2 მილიონ 200 ათასი ამომრჩეველია და სააკაშვილის სიაში 3 მილიონ 700 ათასი დაფიქსირებული.

როცა ვუთხარი, რომ რუსულ ლიტერატურაში არის ასეთი ცნება — „მკვდარი სული“, მომიგეს: „ვიცი, გოგო, ნაკითხული გვაქვს“. ფრანგულ ენაში ყოფილა ერთი სიტყვა, რომელიც მკვდარ სულს აღნიშნავს.

ვისაუბრეთ იმაზე, რომ ამ პარტიველის გადაჭრადი აუცილებელია საერთაშორისო ორგანიზაციების ჩართვა და ერთობლივი ძალისხმევის დახმარებით (აღწერა არასწორი ტერმინია) მოხდეს. ამომრჩეველთა იდეალური მთავრობა უნდა განხორციელდეს — ჩვენ უნდა დავამტკიცოთ, რომ საპარტიველოში არის 2 მილიონი ამომრჩეველი.

— კონკრეტულად როგორ წარმოგიდგენიათ ამომრჩეველთა სიების დაზუსტება?

— საჭიროა ფართო გაერთიანება არა მარტო პოლიტიკური პარტიების, არამედ მთელი საზოგადოების, ამ პროცესში საერთაშორისო ორგანიზაციების ჩართვა და მთელი მსოფლიოსთვის იმის დანახვა, რომ ჩვენ ვართ არა სამი მილიონ შეიდასი ათასი, არამედ — ორი მილიონ ორასი ათასი. ამის მიღწევას, როგორც ვითხარით, საერთაშორისო ორგანიზაციების დახმარება სჭირდება როგორც პრაქტიკული, ისე ფინანსური კუთხით. შევთანხმდით იმაზე, რომ მსგავსი ტიპის შეხვედრები კვლავ გაიმართება და დეტალების დაზუსტება მოხდება.

— თქვენი აზრით, შეცვლის თუ არა 26 მაისის დარბევის ფაქტი დასავლეთის დამოკიდებულებას, მათ საჯარო შეფასებებს, საქართველოს ხელისუფლებასთან მიმართებაში?

— დასავლეთის შეფასებები უკვე შეცვლილია. ის, რომ სააკაშვილის მიმართ ევროპასა და ამერიკას შორის აზრთა სხვადასხვაობაა, ნათელია. სააკაშვილსა და მის ხელისუფლებას, მაგალითად, საფრანგეთი, გერმანია და იტალია უფრო საღად უყურებს და აფასებს, ვიდრე ამერიკა. ევროპას ამგვარი დამოკიდებულება ახლა არ გასჩენია, დიდი ხანია, ასეთი პოზიცია აქვს. დარწმუნებული ვარ, რომ ბრიუსელში 20-დან 25 ივნისამდე დაგეგმილ შეხვედრაზე მძიმე საუბარი იქნება.

ჩვენ მთავაროვით მთელ საზოგადოებას, საემოქალაქო საქმეებს, პოლი-

ტიკურ პარტიებს, — დღევანდელი დინამიკის გადართობა მუშაობა და შრომა იმისთვის, რომ ბრიუსელში საპარტიველოს ხელისუფლებამ ადვილად ვეღარ შექალოს თავის მართლებას.

— თქვენი აზრით, საშინაო ასპარეზზე რა უნდა გაკეთდეს?

— აუცილებელია უნდა გაიმართოს საპროტესტო აქციები, უფლებრივი მოთხოვნებით. ის, რომ ოპოზიციური პოლიტიკური პარტიების ინიციატივით გამართულ მრავალათასიანი მიტინგებს სტრატეგია არ ჰქონდა, 11-12 მაისს ფილარმონიაში „წინააღმდეგობის მოძრაობის“ ორგანიზებით გამართულ აქცია-მართონზე ვთქვი; ამას შარშან და შარშანწინაც ვამბობდი — რეჟიმის პირობებში მხოლოდ „მიმა ნადის“ ძახილი საკმარისი არ არის.

ჩვენს ქვეყანაში არის რეჟიმი, დიქტატურა, ისეთივე, როგორც იყო სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში და ამგვარ რეალურად ბრძოლა საკუთარი უფლებებისთვის უნდა იყოს ხანგრძლივი და მზვიდობიანი. ეს ნიშნავს იმას, რომ მავალითად, ყოველ შაბათს, რუსთაველის ქაბლიდან პარლამენტამდე, კონკრეტული მოთხოვნით 100000-კაციანი მანიფესტაცია უნდა მოეწყოს; მავალითად, თავისუფალი სასამართლოს, შინაგან საქმეთა სამინისტროს დეცენტრალიზაციის მოთხოვნით.

მოგეხსენებათ, რომ დღეს მსს-ში შედის: დაზვერვა, კონტრდაზვერვა, საზღვრის

დაცვა, საპატრულო პოლიცია, სოდიც, კუდიც და სახანძროც. დედამინის ზურგზე არ არის ქვეყანა, სადაც მსს აერთიანებდეს ამდენ ძალთან უწყებას, რაც დიქტატურის პირველი თვისებაა. მსს შეიძლება დამოუკიდებელ უწყებად უნდა დაიშალოს და არ უნდა იყოს ერთი მონსტრი, რომელსაც სათავეში ვანო უზის.

— როგორ მიიღებს პერმანენტული აქციების იდეას საზოგადოება, თუკი ეს დაიგეგმება?

— შეგახსენებთ, რომ 28 მაისს რუსთაველის ქველთან, ჩვენს აქციაზე 15 ათასი კაცი მოვიდა. ქართული საზოგადოება არის ძალიან მაღალი პოლიტიკური კულტურის მქონე საზოგადოება. არ არსებობს ქვეყანა, სადაც 200 ათასი კაცი ქუჩაში საპროტესტო აქციაზე გამოდის, მანიფესტაციით გაივლის ნახევარ ქალაქს და ამ დროს არ იმართება ჩხუბი, არ იმტერევა მანქანა, არ ცეცება მალაზია.

ჩვენს ქვეყანაში ყოველგვარი ინციდენტის გარეშე არაერთი ასეთი აქცია გამართულა, რაც იმაზე მეტყველებს, რომ აქ ცხოვრობს დისციპლინირებული, მაღალი კულტურის მქონე ხალხი. თუ ჩვენ და ამ შემთხვევაში თქვენ, უზრუნველსადაც, ფართო პროპაგანდას განვეთქვამთ და ქართულ საზოგადოებას აუვსნით, რომ საპროტესტო აქციაზე არ უნდა გამოვდეთ იმის მოლოდინით, რომ მიტინგის შემდეგ მიმა აღარ იქნება; რომ შაბათობით 100 ათასი კაცი კონკრეტული მოთხოვნით უნდა შევიკრიბოთ, მანიფესტაციით მივიდეთ პარლამენტამდე, დავიშალოთ და ეს ვაკეთოთ ყოველ შაბათს, შედეგს აუცილებლად მივიღებთ. როცა 10-ჯერ და 20-ჯერ შევიკრიბები და მოითხოვ მსს-ს დაშლას და ამას დანახავს მსოფლიო, ხელისუფლება იძულებული გახდება, ეს მოთხოვნა შეასრულოს.

ხალხს თუ ამას გავაგებინებთ, გეუბნებით, მრავალათასიანი აქციებიც გაიმართება და ხელისუფლებასაც მოვერევით. ეს ტაქტიკა ჩვენმა საზოგადოებამ უნდა გაითავისოს, გულისხმავს, გონებაში ჩაუჯდეს, რომ მზვიდობიანად შევიკრიბოთ რაც შეიძლება ბევრნი — 100 ათასი, 200 ათასი და მოვანყობთ მანიფესტაციები კონკრეტული მოთხოვნებით, რომ გვინდა თავისუფალი სასამართლო, მსს-ს დაშლა, ფართო ამინსტიის გამოცხადება და ასე შემდეგ.

ესაუბრა ინო პიპიაშვილი

გეგენა
საერთაშორისო სააგენტო

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

ნუთუ ძალგაბატონმა ნინომ არ იცოდა, რომ სააკაშვილი მომიტინგეებს სასტიკად გაუსწორდებოდა? რატომ არ გააფრთხილა მან შიშვენილი არათუ მიტინგის დაშლის ან დარბაზის, არამედ სადასჯელო ოპერაციის დიდ ალბათობაზე? რა, სააკაშვილი ვერ გაიცინო ხუთი წლის (2003-2008) განმავლობაში? დავიჯერო, არ იცოდა, რომ ეს „ზნეობრივი სიმახინჯა“ ყველაფერზეა ნამსვლეელი? ბოლოს და ბოლოს, ხომ შეეძლო, ადამიანურად გამომდინარე, კატაგორიულად მოეთხოვა, მიტინგი დაეპროვინათ მოზარდებს, ძალგასა და მოსუცვას! არა, მან ეს არ გააკეთა!

შორს «სივილიზებული გეგენისგან!» ნინ, ეკლესიისკენ!

26 მაისს „ნაციონალების“ ჯალათებმა ჩემი ბავშვობის მეგობარი ნიკა კვინიტაძე მოკლეს... „კვინიტა“... „სახალხო კრების“ ლიდერმა მგზნებარე მონოდეტები — „ქუდზე კაცი“ და მრავალი ამის მსგავსი, რაც 21 მაისიდან გვესმოდა, მხოლოდ მონოდეტებად დარჩა. არც მოსახლეობის სინდისზე „აგდება“ — „გამოეთრეთ სოროებიდან“ — გაჭრა. მასის „დულილი“ ჯიუტად არ აღწევდა „კრიტიკულ წერტილს“. ეს გასაკვირიც არ იყო, რადგან „მასას“ ოპოზიცია 2007 წლის ნოემბრიდან ატყუებდა, ხოლო ხელისუფლება — ატყუებდა, სცემდა და, წარმოიდგინეთ, კლავდა კიდევ!

მე არ ვარ მოსამართლე, რომ ვინმეს საბოლოო განაჩენი გამოვუტანო, მაგრამ მაქვს უფლება, მქონდეს საკუთარი შეხედულება მომხდარზე. დავინიშნებ ძალგაბატონ ნინო ბურჯანაძით. სამწუხაროდ, ქართული საზოგადოება ამდენი დანაშაული მიტინგზე მყოფ ხალხს რომ ხსოვდა, რა ტინიშორ კომენტარებს უკეთებდა ძალგაბატონ ნინო ბურჯანაძე 2007 წლის 7 ნოემბრის დარბაზს, სურვილი არ ჰქონდა, ახსოვდებოდა, ახსოვდებოდა 21 მაისის პოლიტიკური ანაბეჭდი და ანაბეჭდი — ანაბეჭდისას!

ხიობი გია ბურჯანაძე, მერე გამოუშვა... ეს იყო დაცინვა და შეურაცხყოფა! საბოლოოდ, აღმოჩნდა, რომ „შეფიცულემა“ არა თუ მომიტინგეები ვერ დაიცვეს, თავად გახდნენ დასაცავნი სისხლის სუნისგან გახელებული „ზონდერებისგან!“ გასასვლელი „დერეფანიც“ კი ვერ „გაჭრეს“...

ალღუბის „ჩაფლა“

შესაძლოა, ქალბატონ ბურჯანაძეს, მართლაც და, სამართლიანობა ამოძრავებდა — არ შეიძლება მხალხმა მთავარსარდალმა ალღუმი ჩაიბაროსო. მაგრამ ჩნდება ლოგიკური კითხვა — „სამართლიანობამ“ რატომ არ შეაწუხა ყოფილი სპიკერი და ორჯერ ყოფილი პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი თუნდაც შარშან?

ეგზეკუციის შემდეგ, მომხდარი ტრაგედიის მსგავსს ისტორიაში ვეძებდი. 1905 წლის 9 იანვარს მღვდელმა გიორგი გაპონომ, უამრავი ხალხი დაძვრა, რომ მეფისთვის — ნიკოლოზ მეორისთვის პეტეცია გადაეცათ, სადაც ალღური იყო უბრალო მშრომელების გაუსაძლისი ცხოვრება. მოსახლეობა შევლას ითხოვდა. „ზამთრის სასახლესთან“ ჯარი ხალხს ზალპით შეხვდა. უამრავი ადამიანი დაიღუპა, მათ შორის — ბავშვებიც... ეს იყო და, ბურჯანაძე „ქართულ ბაპონად“ უნდა გამომეცხადებინა, რომ ნაპიკითხა: „მან (ბაპონმა) ნინო დღით მუშაობს დასწრეთსილა, რომ შესაძლოა, ესროლონ და მსხვერპლი იქნება. მუშაობს კი, შიშვინის, რომ მოკვდებიან, მაგრამ უკან არ დაიხევინ. თავად ბაპონი მოწინააღმდეგეა ჩაუფლა სათავეში და შეიძლება დაჭრილი თანამებრძოლებმა კლივის გამოიყვანეს იმ სასაქალოდან“. ასე რომ, ჩემ მიერ გაკეთებული პარალელი — ბურჯანაძე-ბაპონი — კარხი ბანეცადა!

ნუთუ ძალგაბატონმა ნინომ არ იცოდა, რომ სააკაშვილი მომიტინგეებს სასტიკად გაუსწორდებოდა? რატომ არ გააფრთხილა მან შიშვენილი არათუ მიტინგის დაშლის ან დარბაზის, არამედ სადასჯელო ოპერაციის დიდ ალბათობაზე? რა, სააკაშვილი ვერ გაიცინო ხუთი წლის (2003-2008) განმავლობაში? დავიჯერო, არ იცოდა, რომ ეს „ზნეობრივი სიმახინჯა“ ყველაფერზეა ნამსვლეელი? ბოლოს და ბოლოს, ხომ შეეძლო, ადამიანურად გამომდინარე, კატაგორიულად მოეთხოვა, მიტინგი დაეპროვინათ მოზარდებს, ძალგასა და მოსუცვას! არა, მან ეს არ გააკეთა!

ეს „პირობოტი“ მიჯნებით ეხსრის ადამიანს!

სასტიკად გაუსწორდებოდა? რატომ არ გააფრთხილა მან შიშვენილი არათუ მიტინგის დაშლის ან დარბაზის, არამედ სადასჯელო ოპერაციის დიდ ალბათობაზე? რა, სააკაშვილი ვერ გაიცინო ხუთი წლის (2003-2008) განმავლობაში? დავიჯერო, არ იცოდა, რომ ეს „ზნეობრივი სიმახინჯა“ ყველაფერზეა ნამსვლეელი? ბოლოს და ბოლოს, ხომ შეეძლო, ადამიანურად გამომდინარე, კატაგორიულად მოეთხოვა, მიტინგი დაეპროვინათ მოზარდებს, ძალგასა და მოსუცვას! არა, მან ეს არ გააკეთა!

ზოგს კვლევი პროვოკაციული მითოდი, რომლის მიზანია, ცელისუფლება გამსინჯაური მსხვერპლისკენ დასაქვო, მერე რომ იყვირო: აი, ხედავთ, რა დასაშავვე ხელისუფლება გმყავსო!

უნივერსიტეტში უმაღლესი დონის მასწავლებლები მიკითხავდნენ ლექციებს. ერთერთი მათგანი — სოლომონ ხუციშვილი გვიმეორებდა: „ადამიანის სულს მაშინ ჩასწვდები, როცა გაიკვებო, რა ზნეობრივი ატმოსფერო სუფევს მის ოჯახში“. რა „ზნეობრივი ატმოსფერო“ სუფევდა და სუფევს ანზორ ბურჯანაძის ოჯახში ბევრისთვის, მათ შორის ჩემთვისაც, ცნობილია. ამიტომ, პირადად მე მივედი ამ დასკვნამდე — ნინო ბურჯანაძე იმითომ დაძვრა ხალხს სასახლასთან, რომ ვიღაცისგან, ქალზე გავლენიანი ადამიანისგან, მიიღო პირადი ხელშეხება 100-პროცენტითანი ბარანტის! სხვანაირად ეს ძალგაბატონი, რომლის ცხოვრების მთავარი სტიმული ძალგაბატონება და ფულია, სასიკვდილო რისკზე არ ნაპიროდა!

ლეს! ესენი არა მხოლოდ კლინიკური, არამედ სოციალურად ავადმყოფი ფსიქიკის პატრონები არიან! ეს „ყოჩაღი“ კონტინგენტი არც კი ფიქრობს, რომ აუცილებლად დადგება ის დრო, როცა ხელისუფლებაში არ იქნება და სრულიად ბუნებრივად მასზე ადამიანები შურს იძიებენ!

ნაციონალური ბაიციტინა? — ყველგან მიაგნებენ! მერე ის „ცივილიზებული მძაპრი“ — დასაშავეთი, მორიგ პოლიტიკური კონფესორსა ახლოდინი, თითონ გადმობრუნეს: მიდით, კვირვასო მოკავშირეებო, დააქალით!

ნაციონალურს ყველაფერი იქითკენ მიჰყავთ, რომ ქართულ საზოგადოებაში ვენდეტის ფსიქოლოგია ამუშავდეს (თუ უკვე ამუშავებული არაა). რაც უნდა მოხდეს მომავალში, მათ სამაგიერო ვერ ასცდებია! რას ვიზამთ, ეს ბუნების კანონია... არ ასცდებია, რადგან, როცა სამართალი არ მოქმედებს, მაშინ ადამიანები საკუთარი ძალით აღასრულებენ სასჯელს, რასაც ეს ბორტოქმედები იმსახურებენ!

ეპილოგის გაგვირად

ყურადღებით ვაკვირდები „ქალბატონული გიორგის“ ქანდაკებას თავისუფლების მოედანზე. დემოკრატია, ეს ხომ მოქმედებელი დასაძოქი თორჯინაა! ტირაქში გაშვებული, გაგვირადი კვლევა, ნინ, ეკლესიისკენ!!!

P.S. „საკანტონის ლაშქარს“ — ზონდერებს“ მიემართავ დაყინებული თხოვნით, გულით მოინანიო ჩადენილი დანაშაული, რათა უდნაშაულოთა დაღვრილი სისხლით მათი შთამომავლობა არ დაიხრჩოს და პირადად მათი „უკვდავი სულები“ ხელთ არ იყვროს ჩემმა „ძმამ და მეგობარმა“ — ასმადეუსმა. ცნობისათვის: მას ჯოჯოხეთში უსასტიკესი „დეპარტამენტი“ აბარია. გასსოვდეთ მუდამ — უფალი მონყალეა გულით და საქმით მონანიებულებისადმი! იჩქარეთ, წამზომი ჩართულია!

კლინიკონს მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერა სურს

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა, შესაძლოა, 2012 წლისთვის ამერიკის მხარდაჭერა დაიწყოს და მსოფლიო ბანკის ხელმძღვანელის პოსტზე იყაროს კენჭი. კლინტონი აქამდეც აცხადებდა, რომ ის არ აპირებდა, სახელმწიფო მდივნის პოსტზე 4 წელიწადზე მეტხანს დარჩენას. გავრცელებული ინფორმაციით, პრეზიდენტმა ობამამ კლინტონის ამ სურვილს, უკვე დაუჭირა მხარი. თუმცა უცნობია, არსებობს თუ არა ობამას ფორმალური თანხმობა, რომ ჰილარი კლინტონი მსოფლიო ბანკს ჩაუდგეს სათავეში. ამისთვის 187 წევრი ქვეყნის თანხმობა საჭირო.

ბერძნული ბექტერია

ბექტერია E.coli, შესაძლოა, ტერორისტული ორგანიზაციის დაკვეთით გააქტიურდა. დიდი ბრიტანეთის ეროვნული ინფრასტრუქტურის დაცვის ცენტრის სპეციალისტები ვარაუდობენ, რომ გერმანიასა და ევროპის სხვა ქვეყნებში ბექტერია განზრახ გაავრცელეს. როგორც გერმანელმა ექიმმა, კლინიკა Vivantes-ის გამგემ კლაუს-დიტერ ცასტროვმა განაცხადა, ბექტერია, შესაძლოა, რომელიმე ტერორისტული ორგანიზაციის დაკვეთით გააქტიურდა. ის ფაქტი, რომ ეს კაცობრიობისთვის აქამდე უცნობი, სრულიად ახალი, მუტანტი მიკროორგანიზმია, მისი ხელოვნურად წარმოშობის ვერსიას აჩენს.

გიზენაძე არ არის დაცული მის საქმიანობაში უკანონო ჩარევების, არ მონაწილეობს ანტიკორუფციული პოლიტიკის ფორმულირებაში, ხოლო სამომავლო საზოგადოებასთან მისი კავშირი სუსტია. სისტემაში არსებული მიზეზ-შედეგობრივი კავშირი წრიულია, რომელიც ერთპიროვნულ მმართველობას ქმნის.

საქვრამის მიერ მიტინგის სასტიკი და სამარცხვინო დარბევებიდან ორიოდე კვირაში თბილისის რომელიღაც საძირე კვარტლის ეზოში ბავშვები ახალ თამაშს თამაშობდნენ და ეს თამაში ტელეეკრანზე ჩანდა — „სპეცნაზელობა“. იმავე საღამოს, პირველ არხზე მიხეილ სააკაშვილი პატრიოტთა ბანაკში განვეულ ახალგაზრდებს მორიგ ლექციას უტარებდა, თუ როგორ უნდა აღიზარდონ ჭეშმარიტ მოქალაქეებად, ჩამოაყალიბონ ორგანიზაცია და ა.შ. მოკლედ, სიტყვაუხვობას ჩენჩოს თუ მოვაცლით, — ჩემს მხარდამჭერებად გაიზრდებითო. იმზადება სათავესო თაობას. თამაშობდნენ ბავშვები „სპეცნაზელობას“, 26 მაისის „ბართლომეს ღამეს“ მაქსიმალურად მიმსგავსებულ ვარიანტს — კაცთმოძულეობის დედნისეული ვარიანტით.

451

ბრადუსი ფარეზებით

მუყაოს ყუთები ჩამოეცვით ტანზე, უფრო მომცრო ყუთები თავზე მუზარადებდა ჩამოეფხატათ, პლასტიკის ბოთლები რეზინის ხელკეტებად მოემარჯვებინათ და გამოსულიყვნენ გლადიატორთა ასპარეზზე. ყველა „სპეცნაზელი“ იყო, უფროსი მანქურთების მსგავსი, დაუნდობელი და მუზნერილი. ვის მამსაგავსებო მთავალ თაობას! ბავშვების თამაშები — მომზანა და სხვა ასეთი — სიკეთისა და ბოროტების დაპირისპირების პრინციპზეა აგებული, ბავშვური შეგნებაში გარდასული ბროქლია ავსა და კითხვას შორის, რომლის ფინალი, რომორც ნა-

სი, ბოროტების ქლევას. მამრამ ეს ბავშვები, ყველანი სპეცნაზელობის განსახიერებდნენ, ბოროტების საწყისს, იმ დაპროგრამებულ რომოტებას, რომელიც ავთორიტა სროვის მსგავსად აღადინანების ნაქუნ-ნაქუნ დასაბეჭად არიან მზად. მაგრამ დასარბევი რახან არავინ იყო, ხოლო ძალადობის სურვილი ყელში იყო მოზჯენილი, ისინი ერთმანეთს დარეოდნენ და ურტყამდნენ, ურტყამდნენ გამეტებით პლასტიკის ბოთლებს, ვინმე რომ დაეცემოდა, მივარდებოდნენ დანარჩენები და მეორდებოდა, როგორც ანარეკლი სარკეში, რუსთაველზე ნანახის ცვენები, როცა ჯანიანი ჯეე-

ლები ფეხქვეშ იგდებდნენ უკვე თავპირდასისხლიანებულ მსხვერპლს — უმწეო ადამიანს. ამაზონის პირანიები! „ნონდარეობით“ უკომოდან „მეხუთე კოლონას“ „სამომოგლოს გადასარჩენად“. მინილ სააკაშვილი კი ანაკლიის ინტიმური შუქროდების ფონზე ქვითა შეგროვების ჭაბით ისე წუსსავდა ახალგაზრდას, რომ ჭამს ქვითა მიმომანტივისა (ქპლ. 3,5) ჰგავდა უფრო — აბრეხიულ და შეგნებ დემოკრატისა. როგორც თქვენ მიგვანიშნებთ, ბატონო სოსო! ექსპერტს მივმართავ, სოსო ცისკარიშვილს.

„მაესტროს“ ორშაბათის ეთერში კი ორი სხვა ექსპერტი დაჯდა, ორი სანდომიანი ფსიქოლოგი ქალბატონი, რომლებმაც ისე „დაგვილაითეს“ სიტუაცია, როგორც ერთ დროს „ნოვატორი მასნავლებების“ მიერ ჩურჩულით ჩატარებული გაკვეთილები. ქვათა შეგროვების ჭაბია?! მაგრამ რა ვქნათ, როცა ეს ქვები ვულკანის ამოტყორცნილ ლოდებს ჰგავს? სადაც, მინიერების სიღრმადან ამომპარად რი დუშუბანს გადაბრუნდნენ, რომანის „451 ბრადუსი ფარეზებით“, ანტიუტოპია იმის შესახებ, თუ რომორ გადაბრადება ამომიქონ საზოგადოებას და აღადინანი არაადამიან-

ნურ საგარეოში რომორ აღმორდება. 451 ბრადუსი ფარეზებით ცელსიუსით 233 ბრადუსს უდრის, იმ კრიტიკულ ზღვარს, როცა ძალადი თვითნაღდება. როდის ნაეკიდება ცეცხლი მუყაოს აბჯარს? დღეს? ხვალ? მაგრამ ნაეკიდება აუცილებლად, თუ საქართველოში გაგრძელდა სიტუაცია, როცა, ბრედერის მიხედვით, „დანვა უდიდესი სიამოვნება“ გახდა, რადგან „იქ, სადაც ნიგნებს წვავენ, ადამიანებსაც დანვავენ“. კრემატორიუმებში. თუ ასე გაგრძელდა, ვაითუ აღსრულდეს ინკვიზიციის მიერ XVI საუკუნეში ცოცხლად კომცხენ ნამეზული ერეტიკოსის

წინასწარმეტყველება, წყველაზე უარის: „დღეს ინგლისში ჩვენ ისეთი სანთელს დავანთებთ, რომელსაც ვერასოდეს ჩააბრობან“. აუცილებელი ხომ არ არის, ჩვენმა საზოგადოებამ იმ სანთელის ალზე ფენიქსებრ დანთვას თავი, რათა ფენიქსებრ აღდგეს? არადა, ტემპერატურა ფარენგეიტით 451 ბრადუსს უახლოვდება და... იმ უნამუსობას, კატასტროფას აღწევს, რომელსაც დღენიდავ ამზადებს ძვირფასი ხელისუფლება, და არათუ ადამიანის გონება, ყველაფრის ამტანი ქალაქი ვერ აიტანს... თვითაალებსა გარანტირებული გვაქვს. არაფა სანთელია

უოკისეოგვკრალი დასკვნა ქართულ დემოკრატიზაზზე, ანუ როგორ შექმნა სააკაშვილმა კოლონიური ავტორიტარიზმი

არასამთავრობო ორგანიზაცია „საერთაშორისო გამჭვირვალობა — საქართველომ“ ქვეყნის მნიშვნელოვან ინსტიტუტებთან დაკავშირებით დასკვნები და რეკომენდაციები წარმოადგინა, სადაც საუბარია, რომ ქვეყანაში კორუფციული და ბიუროკრატიული სისტემა მძინვარებს. დასკვნაში ასევე საფუძვლიანად არის დასაბუთებული საქართველოს ეროვნულ ანტიკორუფციული სისტემაში არსებული დისბალანსი და იმის ამოკითხვაც შეიძლება, თუ როგორ შექმნა საქართველოს პრეზიდენტმა ავტორიტარული მმართველობის გამართული სისტემა ცალკეული ინსტიტუტებისგან. დასკვნაში ნათქვამია, რომ აღმასრულებელი შტო და სამართალდამცავი ორგანოები განსაკუთრებით ძლიერები არიან, რომ სერიოზული პრობლემაა დაუსჯელობის სინდრომით გამოწვეული ძალაუფლების ბოროტად გამოყენების მკაფიო ტენდენცია. სააკაშვილმა მოახერხა, რომ პარლამენტი უმრავლესობა ჰყოლოდა. დასკვნაში კარგად არის ახსნილი, თუ რა მრავალმხრივი შედეგი მიიღო ამით: „პოლიტიკური პარტიების სისუსტესა და აღმასრულებელი შტოს სიძლიერეს შედეგად მოაქვს ერთი პარტიის სრული დომინირება პარლამენტში, ადგილების დაახლოებით 80 პროცენტი, მაშინ, როდესაც საკონსტიტუციო უმრავლესობისთვის ორი მესამედზე დაბალია. პარლამენტის ერთპიროვნული

ტი მიერ აღმოჩენილ დარღვევებზე, რაც კიდევ უფრო ამცირებს აღმასრულებელი შტოს ანგარიშვალდებულებას. ანალოგიურად, უკანასკნელი წლების მანძილზე სახალხო დამცველის დასკვნები და რეკომენდაციები მთელ რიგ შემთხვევებში უგულვებელყოფილი იქნა საკანონმდებლო შტოს მიერ. პარლამენტი ერთი პარტიის თითქმის სრული დომინირება ასევე ამცირებს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციათა შესაძლებლობას, რათა ზეგავლენა მოახდინონ პოლიტიკაზე ადგილობრივების მეშვეობით“. დასკვნაში ასევე საუბარია, რომ საკანონმდებლო შტოს სისუსტეს მჭიდრო კავშირი აქვს სასამართლოს დამოუკიდებლობასთან, რადგან პარლამენტი უზუნაესი სასამართლოს თავმჯდომარესა და წევრებს ნიშნავს, რომლებიც შემდგომში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ქვედა დონის მონამართლების დანიშვნაში. საკანონმდებლო შტოს არსებული შეზღუდვების დასაბუთება და მის შესაძლებლობებს დარღვევის გამოვლენის მხრივ, ვინაიდან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ არსებულმა პარლამენტმა რეაგირება მოახდინოს აღმასრულებელი შტოს მალაქ ემულონებში კონტროლის პალა-

ტი მიერ აღმოჩენილ დარღვევებზე, რაც კიდევ უფრო ამცირებს აღმასრულებელი შტოს ანგარიშვალდებულებას. ანალოგიურად, უკანასკნელი წლების მანძილზე სახალხო დამცველის დასკვნები და რეკომენდაციები მთელ რიგ შემთხვევებში უგულვებელყოფილი იქნა საკანონმდებლო შტოს მიერ. პარლამენტი ერთი პარტიის თითქმის სრული დომინირება ასევე ამცირებს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციათა შესაძლებლობას, რათა ზეგავლენა მოახდინონ პოლიტიკაზე ადგილობრივების მეშვეობით“. დასკვნაში ასევე საუბარია, რომ საკანონმდებლო შტოს სისუსტეს მჭიდრო კავშირი აქვს სასამართლოს დამოუკიდებლობასთან, რადგან პარლამენტი უზუნაესი სასამართლოს თავმჯდომარესა და წევრებს ნიშნავს, რომლებიც შემდგომში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ქვედა დონის მონამართლების დანიშვნაში. საკანონმდებლო შტოს არსებული შეზღუდვების დასაბუთება და მის შესაძლებლობებს დარღვევის გამოვლენის მხრივ, ვინაიდან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ არსებულმა პარლამენტმა რეაგირება მოახდინოს აღმასრულებელი შტოს მალაქ ემულონებში კონტროლის პალა-

ტი მიერ აღმოჩენილ დარღვევებზე, რაც კიდევ უფრო ამცირებს აღმასრულებელი შტოს ანგარიშვალდებულებას. ანალოგიურად, უკანასკნელი წლების მანძილზე სახალხო დამცველის დასკვნები და რეკომენდაციები მთელ რიგ შემთხვევებში უგულვებელყოფილი იქნა საკანონმდებლო შტოს მიერ. პარლამენტი ერთი პარტიის თითქმის სრული დომინირება ასევე ამცირებს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციათა შესაძლებლობას, რათა ზეგავლენა მოახდინონ პოლიტიკაზე ადგილობრივების მეშვეობით“. დასკვნაში ასევე საუბარია, რომ საკანონმდებლო შტოს სისუსტეს მჭიდრო კავშირი აქვს სასამართლოს დამოუკიდებლობასთან, რადგან პარლამენტი უზუნაესი სასამართლოს თავმჯდომარესა და წევრებს ნიშნავს, რომლებიც შემდგომში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ქვედა დონის მონამართლების დანიშვნაში. საკანონმდებლო შტოს არსებული შეზღუდვების დასაბუთება და მის შესაძლებლობებს დარღვევის გამოვლენის მხრივ, ვინაიდან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ არსებულმა პარლამენტმა რეაგირება მოახდინოს აღმასრულებელი შტოს მალაქ ემულონებში კონტროლის პალა-

ტი მიერ აღმოჩენილ დარღვევებზე, რაც კიდევ უფრო ამცირებს აღმასრულებელი შტოს ანგარიშვალდებულებას. ანალოგიურად, უკანასკნელი წლების მანძილზე სახალხო დამცველის დასკვნები და რეკომენდაციები მთელ რიგ შემთხვევებში უგულვებელყოფილი იქნა საკანონმდებლო შტოს მიერ. პარლამენტი ერთი პარტიის თითქმის სრული დომინირება ასევე ამცირებს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციათა შესაძლებლობას, რათა ზეგავლენა მოახდინონ პოლიტიკაზე ადგილობრივების მეშვეობით“. დასკვნაში ასევე საუბარია, რომ საკანონმდებლო შტოს სისუსტეს მჭიდრო კავშირი აქვს სასამართლოს დამოუკიდებლობასთან, რადგან პარლამენტი უზუნაესი სასამართლოს თავმჯდომარესა და წევრებს ნიშნავს, რომლებიც შემდგომში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ქვედა დონის მონამართლების დანიშვნაში. საკანონმდებლო შტოს არსებული შეზღუდვების დასაბუთება და მის შესაძლებლობებს დარღვევის გამოვლენის მხრივ, ვინაიდან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ არსებულმა პარლამენტმა რეაგირება მოახდინოს აღმასრულებელი შტოს მალაქ ემულონებში კონტროლის პალა-

ტი მიერ აღმოჩენილ დარღვევებზე, რაც კიდევ უფრო ამცირებს აღმასრულებელი შტოს ანგარიშვალდებულებას. ანალოგიურად, უკანასკნელი წლების მანძილზე სახალხო დამცველის დასკვნები და რეკომენდაციები მთელ რიგ შემთხვევებში უგულვებელყოფილი იქნა საკანონმდებლო შტოს მიერ. პარლამენტი ერთი პარტიის თითქმის სრული დომინირება ასევე ამცირებს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციათა შესაძლებლობას, რათა ზეგავლენა მოახდინონ პოლიტიკაზე ადგილობრივების მეშვეობით“. დასკვნაში ასევე საუბარია, რომ საკანონმდებლო შტოს სისუსტეს მჭიდრო კავშირი აქვს სასამართლოს დამოუკიდებლობასთან, რადგან პარლამენტი უზუნაესი სასამართლოს თავმჯდომარესა და წევრებს ნიშნავს, რომლებიც შემდგომში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ქვედა დონის მონამართლების დანიშვნაში. საკანონმდებლო შტოს არსებული შეზღუდვების დასაბუთება და მის შესაძლებლობებს დარღვევის გამოვლენის მხრივ, ვინაიდან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ არსებულმა პარლამენტმა რეაგირება მოახდინოს აღმასრულებელი შტოს მალაქ ემულონებში კონტროლის პალა-

ბრუკინგის წინადადება და მათი განხორციელება დამოუკველია ყველა მონაწილისთვის — მამაცი, მაგრამ მოტყუებული ჯარისკაციდან დაწყებული, ომის დაფინანსებით ჯიჯიბამოცარიელებული გადასახადის გადახდელისთვის და განადგურებული ირანელი ხალხით დამთავრებული. ასეთი პოლიტიკის დაფინანსებული კორპორაციებისთვის ზოგიერთის გამოცხადება ძირს გამოუთხრის მათ ანგარიშს მიზნებს. ხოლო საზოგადოების ინფორმირება იმის თაობაზე, რომ ირანთან კონფლიქტის მთავარ მიზეზს არა უსაფრთხოებაა ზრუნვა, არამედ კორპორატიული ინტერესები წარმოადგენს, უაღრესად მნიშვნელოვანია, რათა ორივე ძველის მოქალაქეებმა თავიდან აირიდონ ის, რომ ომის მიზნებს არ აღმოჩნდნენ.

«ფერადი რევოლუციების» გზა სპარსეთისკენ

ომი უკვე დაიწყო. ტოტალური ომი სავარაუდოდ სცენარია მაშინ, როცა კორპორაციათა კუთვნილი მედია აიძულებს პლებებს, იმაზე იკამათონ, მიზანშეწონილია თუ არა ირანისთვის ბირთვული იარაღით აღჭურვა და აპირებს თუ არა იგი განვითარდეს განხორციელებულ ებრაელთა მიმართ (ახლო აღმოსავლეთში, ისრაელის საზღვრებს მიღმა ყველაზე მეტი ებრაელი ირანში ცხოვრობს). დებატები უკვე დასრულდა. ომიც არასაჯაროდ დაიწყო. თუმცა მის დაწყებამდე მავანმა სკრუპულოზურად დაამუშავა მისი განვითარების დეტალები. ეს „მავანი“ კორპორაციათა მიერ მხარდაჭერილი ბრუკინგის ინსტიტუტია.

მოსხენება „გზა სპარსეთისკენ“ 2009 წელს შეადგინა ბრუკინგის ინსტიტუტმა ირანთან კონფორმაციის გეგმის სახით. მოსხენების პირველ ფურცლებზე მადლობას უცხადებენ სმიტ რიჩარდსონის ფონდს, რომლის მმართველობის მოქმედი წევრიც ზბიგნევი ბუზინსკია.

სმიტ რიჩარდსონის ფონდი საკვირველად უხვად აფინანსებს გლობალისტთა საყვარელ პროექტებს. თავად ბრუკინგის ინსტიტუტი საყოველთაოდ ცნობილი გლობალისტური დამფინანსებელი ორგანიზაციების, მათ შორის, კარნეგის კორპორაციის, როკფელერისა და ფორდის ფონდების ნაშთებია. აშშ-ის პოლიტიკის ისეთი ორგანიზაციები აყალიბებენ, როგორცაა ბრუკინგის ინსტიტუტი, რომელიც მსოფლიოში უდიდეს კორპორაციათა წევრებისა და ბანკებისგან უმდგებარა. ეს კორპორაციები არაა დაინტერესებული არ არიან უსაფრთხოებით, არამედ ნარმატივით აკეთებენ ბიზნესს ომისა და კონფლიქტებზე, რომლებსაც არასტაბილურობა წარმოშობს.

ბირთვული საფრთხე მოხსენებაში ნათქვამია, რომ ირანის ხელმძღვანელობა, შესაძლოა, აგრესიულია, თუმცა არა უჭკუო. ბირთვული იარაღი მან შეიძლება უკიდურეს ზომად გამოიყენოს ამერიკისა და თვით ისრაელის შესაძლებლობების გათვალისწინებით. რეალურ საფრთხეს წარმოადგენს არა ამ იარაღის წარმოება, არამედ ის შემთხვევები, რომლებშიც ირანის სამთავრობო ელემენტი, როგორც მისი ინსტიტუტი, რომელიც გამოისობითაც ირანს საშუალება ეძლევა, დაუპირისპირდეს ამერიკის გავლენას რეგიონში და არ ეშინოდეს ამერიკის შემოჭრის. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, თამაშის წესები თანაბრდება და, შესაძლოა, ამერიკის ირანის სახელმწიფო სუვერენიტეტის აღიარება მოუხდეს მის საკუთარ რეგიონულ ინტერესებთან დაკავშირებით.

ჩვეულებრივი ომის წარმოება ირანთან დღეს შეუძლებელია. ბრუკინგის ინსტიტუტში გლობალისტებმა ეს უკვე აღიარეს. თუმცა მათ მიანიშნავს, რომ ომის გაჩაღება შეუძლებელი არ იქნება, თუკი ამერიკა „ნამდვილ“ პროვოკაციებს წააწყდება. ბრუკინგის ექსპერტების თქმით, ვაშინგტონს შეუძლია „გარკვეული ნაბიჯების“ გადადგმა იმის საგარანტიოდ, რომ ასეთ პროვოკაციებს ადგილი ჰქონდეს.

რად რომ ვთქვათ, თამაშის წესები თანაბრდება და, შესაძლოა, ამერიკის ირანის სახელმწიფო სუვერენიტეტის აღიარება მოუხდეს მის საკუთარ რეგიონულ ინტერესებთან დაკავშირებით.

ტოტალური ომი
ჩვეულებრივი ომის წარმოება ირანთან დღეს შეუძლებელია. ბრუკინგის ინსტიტუტში გლობალისტებმა ეს უკვე აღიარეს. თუმცა მათ მიანიშნავს, რომ ომის გაჩაღება შეუძლებელი არ იქნება, თუკი ამერიკა „ნამდვილ“ პროვოკაციებს წააწყდება. ბრუკინგის ექსპერტების თქმით, ვაშინგტონს შეუძლია „გარკვეული ნაბიჯების“ გადადგმა იმის საგარანტიოდ, რომ ასეთ პროვოკაციებს ადგილი ჰქონდეს.

და აშკარად აფინანსებს ირანის ოპოზიციურ დაჯგუფებებს ამჟამინდელი ხელისუფლების დამხობის არაორაზროვანი მიზნით. ამ კანონის მიღებას 2009 წლის „მწვანე რევოლუცია“ მოჰყვა, რომლის ჩახშობაც ირანის უშიშროების ძალებმა შეძლეს. ამჟამად ირანში კვლავ მზადდება „მწვანე რევოლუცია“.

უაბონება
ბრუკინგის ინსტიტუტი შენიშნავს — უტიფრად აღიარებს, რომ არანაირ გარემოებაში აშშ-მა ირანს აღმატებული პოზიციის დაკავების საშუალება არ უნდა მისცეს, ისევე, როგორც არანაირი გაუარესებლობა არ უნდა იყოს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ ხედავს აშშ ირანის როლს რეგიონში. სავარაუდოდ, სწორედ ასეთმა გეგმებმა მიიყვანა ირანი უკიდურესობამდე თავდაცვის, მისი ინტერესებისა და სუვერენიტეტის დაცვის საკითხებში. „შეგონების“ ეს ვარიანტი, ეტყობა, უკვე მოძველდა და მარცხი განიცადა.

„ფერადი რევოლუციის“ მხარდაჭერა
ბრუკინგის ინსტიტუტი სახალხო რევოლუციის მხარდაჭერის მონაწილად გამოდის და მას ირანის ხელისუფლების დამხობის „უფრო თვალსაჩინო და მისაღებ მეტოდს“ უწოდებს. ის მოურიდებლად აღიარებს „სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციას“ როლს ამის მიღწევში და ირანში ძირგამომთხრელი საქმიანობის დაფინანსების მნიშვნელოვნად გაზრდისკენ მოუწოდებს. რასაკვირველია, აშშ-მა უკვე მიიღო კანონი ირანში თავისუფლების მხარდაჭერის შესახებ

და აშკარად აფინანსებს ირანის ოპოზიციურ დაჯგუფებებს ამჟამინდელი ხელისუფლების დამხობის არაორაზროვანი მიზნით. ამ კანონის მიღებას 2009 წლის „მწვანე რევოლუცია“ მოჰყვა, რომლის ჩახშობაც ირანის უშიშროების ძალებმა შეძლეს. ამჟამად ირანში კვლავ მზადდება „მწვანე რევოლუცია“.

აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტი და კორპორაციების მიერ მიერ დაფინანსებული Movements.org-ი თვალყურს ადევნებდნენ და მხარს უჭერდნენ აშშ-ის მიერ დაფინანსებულ ერაყულ ამბოხებას მისი დასაწყისიდანვე. ირანული წარმოშობის ამერიკელი კამერენ აშრაფი, რომელსაც Movements.org-ში უფროს მენეჯერ-თანამშრომელს უწოდებენ, 2009 წლის მოვლენებში მონაწილეობდა. Movements.org-მა ახლახან თავის პირველ გვერდზე განათავსა ინფორმაცია მოსალოდნელი „მწვანე რევოლუციის“ შესახებ, აშშ-ის მიერ მხარდაჭერილმა მუბარაქის რეჟიმის დამხობამ რომ უნდა ასაზრდოოს ეგვიპტეში. ეს ვარიანტი დღეს მართლაც ხორციელდება.

ბრუკინგის ინსტიტუტის მოხსენებაში, კერძოდ, მოხსენიებულია არასტაბილურობის საფრთხე ირანში, როგორც

ირანი შეგნებულად გაუბრუნა პროვოკაციებს, რას მის წინააღმდეგ სამხედრო ოპერაციის განხორციელება გააპარტლავდა

იაპონია ბირთვულ რეაქტორებს გააჩივრებს
მომავალი წლის აპრილისთვის, შესაძლოა, იაპონიის 54-ე ენერჯეტიკულმა ბირთვულმა რეაქტორმა მუშაობა შეწყვიტოს. მათ მუშაობას იმ რაიონების ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები ეწინააღმდეგებიან, სადაც ელექტროსადგურების განთავსებული. მოვლენების ამგვარად განვითარების შემთხვევაში, ქვეყანას ატომური ელექტროსადგურებისთვის სანჯავის შესაძენად დამატებით 40 მილიარდი დოლარის დახარჯვა მოუწევს.

თუჩქითი კადავის ხელშეწყობას კვირდება
იმ შემთხვევაში, თუ კადაფი ხელისუფლებაზე უარს იტყვის და ლიბის დატოვებას გადაწყვეტს, თურქეთი ლიბის ლიდერს ხელშეწყობას კვირდება. „როგორც ჩანს, მუამარ კადაფის სხვა გზა არ აქვს, თუ არა ლიბის დატოვება და იმ გარანტიებით სარგებლობა, რომლებიც მიეცა. ჩვენ მას გადავეცით, რომ მზად ვართ, ხელი შევუწყოთ იმ ქვეყანაში გასამგზავრებას, რომელიც თავად აირჩევს“, — განაცხადა ერდოღანმა.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

საქმის ფული თუ ღირსეულობა?

ეთიოპიამ „Укрспецэкспорт“-თან კონტრაქტი გააფორმა, რომლის თანახმად 100 მილიონ დოლარად 200 ძირითად საბრძოლო ტანკ „T-72“-ს შეიქმნის. ეს თანხა ეთიოპიის სამხედრო ბიუჯეტის მეოთხედს შეადგენს. ექსპერტები ტანკების ასეთი მსხვილი პარტიის შექმნას რეგიონში ვითარების დაძაბვას უკავშირებენ.

მოკლედ

იქვანა, არ აპირებენ

„საქართველო ავღანეთის სამშვიდობო ოპერაციაში დამატებით ბატალიონს მომავალ წელს გააგზავნის,“ — განუცხადეს „Civil.ge“-ს თავდაცვის სამინისტროში. სამინისტროს ცნობით, ამ თემაზე საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა ბაჩო ახალიამ და ნატოს საერთაშორისო უსაფრთხოების მხარდაჭერი ძალების (ISAF) სარდალმა დევიდ პეტრუსმა ბრიუსელში 9 ივნისს გამართულ შეხვედრაზე ისაუბრეს.

შივი ოხაჩია და სწავლად დაუბრუნდა

აშშ-ს საზღვაო ძალებმა საგანგებოდ შეიძინეს 7 ზებერითი სამიზნე „GQM-163A Coyote“ (თითოეულის ფასი 3,9 მილიონი დოლარია), რათა მათ ხომალდებზე რუსული ხომალდსაწინააღმდეგო რაკეტების — „3M-54 Klub“-ის იერიშის „რეალისტური მოდელირება“ მოახდინონ. ამერიკელი მეზღვაურები მიიჩნევენ, რომ ეს მათთვის ყველაზე პრობლემური რაკეტაა; ის ჯერ ზემციერე 30 მეტრის სიმაღლეზე მიფრინავს, შემდეგ კი მიზნამდე დარჩენილ ბოლო 15 კილომეტრს 20 წამში ფარავს, რაც მის განეიტრატლებას ძალზე ართულებს.

ერთი კლანისთვის ეს მეტისებურია

სტოკჰოლმის მშვიდობის პრობლემების შესწავლის ინსტიტუტმა გამოაქვეყნა სტატისტიკა ბირთვული შეიარაღების შესახებ. ის მნიშვნელოვნად განსხვავდება აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტის ბოლო მონაცემებისგან, რომლის მიხედვით ამერიკელები თითქოსდა ლიდერობენ. შვედი მეცნიერების მონაცემებით, რუსეთს აქვს 10997 ბირთვული ქობინი, რომელთაგან გასაშვებად მზად 2427-ია, აშშ-ს — 8500 ქობინი, რომელთაგან მზად 2150-ია. 290 ქობინი აქვს საფრანგეთს, 200-ზე მეტი — სჩინეთს, 160 — დიდ ბრიტანეთს, დაახლოებით 110 — ინდოეთსა და პაკისტანს, 80 კი — ისრაელს.

ვიკინგები დაიკლნენ

ნორვეგია 1 ავჯეტოდან ლიბიის ოპერაციაში მონაწილეობის შესყვეტას აპირებს. მანამდე კი, ნორვეგიის თავდაცვის მინისტრის — გრეტე ფარემოს ცნობით, ოპერაციაში მონაწილე „F-16“-ის რაოდენობას 6-დან 4-მდე შეამცირებს. ბოლო 2 თვის განმავლობაში ნორვეგიულმა გამანადგურებლებმა კოალიციის ავიაციის საბრძოლო გაფრენების 10% განახორციელეს.

გეოსაბე თაოზის ავტომატური შაშხანა: განვითარების ტენდენსია

ბოლოდროინდელ ომებში ინდივიდუალური ავტომატური იარაღის გამოყენებამ აჩვენა, რომ დასავლური ქვეყნების შეიარაღებაზე მყოფი მოდელები მათდამი წაყენებულ მოთხოვნებს ბოლომდე არ პასუხობს. ეს უამრავ ასპექტს ეხება: უსაფრთხოების ხარისხს, ერგონომიკას, ექსპლუატაციასთან დაკავშირებულ სირთულეებს, სროლის სიმორეს და ა.შ. ძველი მოდელების მოდერნიზაციამ ეს პრობლემები ბოლომდე ვერ მოხსნა, ამან შეიარაღების წამყვანი მწარმოებლების გააქტიურება და ბაზარზე ახალი საინტერესო ნიმუშების გამოჩენა გამოიწვია. რა ტენდენციებზე მიანიშნებს წამყვანი ევროპული მწარმოებლების მიერ ბოლო დროს შექმნილი ნიმუშები?

760 გასროლა წუთში. შესაძლებელია 360 მმ. და 277 მმ. ლულის გამოყენება, კონდახის მოხსნა, ოთხ სხვადასხვა პოზიციაზე დაყენება და დაკეცვა. 30-ვაზნიანი მჭიდი გამჭვრევალე პლასტიკისგანა დაზარალებული, შესაძლებელია „M16/M4“ მჭიდების გამოყენებაც; საგანგებოდ ამ შაშხანისთვის შეიქმნა ყუმბარმტყორცნი „TCZ 805 G1“.

იკვთა ინტეგრირებული ოპტიკო-ელექტრონული კომპლექსის შექმნის ტენდენცია, რომელიც ყუმბარმტყორცნიდან სროლას უზრუნველყოფს. ასეთი კომპლექსის მაგალითად შეგვიძლია, იმავე „Herstal“-ის „FCU 850-N“-ი განვიხილოთ. ეს ხელსაწყო სამიზნის კოორდინატებს ადგენს და გასროლის კუთხის გამოთვლას ახდენს. მის მესხიერებაში შეიძლება 50 ტიპის ყუმბარის მახასიათებლები ჩაიტვირთოს; მისი ნო-

ბელგიური „FN Herstal“-ის ინდივიდუალური ავტომატური იარაღის „ოჯახი“ „SCAR“-ის ახალი მოდელებით შეივსო. ერთ-ერთი მათგანი 5,56 მმ ავტომატური შაშხანა „IAR“-ია. გარეგნულად ის ძალიან ჰგავს შაშხანას „SCAR L/Mk 16“, თუმცა საკმაოდ ორიგინალური ავტომატიკა აქვს. ომში ავღანეთში კიდევ ერთხელ დაამტკიცა ძველი ჭეშმარიტება: იარაღი ინტენსიური სროლის დროს ხურდება და მწყობრიდან გამოდის. „IAR“-ს კი მსხვილი, მასიური ლულა და გახურებული იარაღიდან სროლის საგანგებო რეჟიმი აქვს. შაშხანის ნონა (ვაზნების გარეშე) 5,08 კილოგრამია; სროლის ტემპი 650 გასროლა წუთში.

საერთო სიგრძე — 962 მმ., ნონა მჭიდის გარეშე — 3,725 კგ.

საერთოდ კი, ბოლო დროს საუბარი ცალკე აღებულ ავტომატურ შაშხანაზე უფრო იშვიათია, ვიდრე ერთიან კომპლექსზე, რაშიც შაშხანა და ყუმბარმტყორცნი შედის. ასეთია „Beretta“-ს „ARX160/GLX160“, რომელიც 5,56 მმ. ავტომატური შაშხანისგან და 40 ხ 46 მმ. ყუმბარმტყორცნისგან შედგება. კომპლექსს მოედული არქიტექტურა აქვს, რაც შესაძლებელს ხდის რიგი დეტალების გამოცვლას და 5,56 ხ 45 მმ., 5,45 ხ 39 მმ., 7,62 ხ 39 მმ., და 6,8 ხ 43 მმ. ვაზნების გამოყენებას, შესაძლებელია ლულის სწრაფი გამოცვლა (406 მმ. ან 305 მმ.). შაშხანას ოთხი უნივერსალური სამაგრი აქვს. პოლიმერების ფართო გამოყენებამ მნიშვნელოვნად შეამცირა შაშხანის ნონა: 305 მმ. ლულით (მჭიდის გარეშე) ის 3 კილოგრამს იწონის (+1 კგ. ყუმბარმტყორცნი). „ARX160/GLX160“ იტალიური ქვეითის საბრძოლო კომპლექსის „Soldato Futuro“ (კომპლექსის ჯარისკაცი) ძირითადი ელემენტია.

გერმანული „HK416“ კინამდევილი „იარაღი-კონსტრუქტორია“, მას ლულის ოთხი ვარიანტი აქვს. რაც ყველაზე საინტერესოა, „HK416“-ს დეტალების კომპლექტი შეიძლება გამოყენებულ იქნას „ს16“ და „V14“ სერიის იარაღის მოედერნიზაციისთვის; ეს, ალბათ, მოედული პრინციპის აბოთეოზია.

ჩამოთვლილი ნიმუშები, აგრეთვე, ბელგიური „FN F2000“ და ავსტრიული „Steyr AUG A3“ ნათლად მიუთითებს, რომ რამდენიმე წლის წინათ პოპულარი „ბულპაპის“ არქიტექტურა ნელ-ნელა დავიწყებას ეძლევა. ტექნიკური გადაწყვეტილებების იდენტურობა კი მიანიშნებს იმაზე, რომ მე-3 თაობის ავტომატური შაშხანის „სახე“ უკვე ჩამოყალიბებულია. აღსანიშნავია, რომ ამ თაობის ყველა მოდელები ოპტიკური სამიზნე გამოიყენებაროგორც ძირითადი, ხოლო მექანიკური (თუ საერთოდ არის) — მხოლოდ როგორც დამხმარე. პრაქტიკულად, ყველა სამიზნეს ღამის ხედვის მოედულთან თავსებადობის რეჟიმი აქვს.

2011 წლიდან დაიწყო ჩეხეთის სახმელეთო ძალების გადართობა ჩეხური წარმოების 5,56 მმ. ავტომატურ შაშხანაზე „CZ 805 BREN“-ი. მისი მასა მჭიდის გარეშე 3,58 კილოგრამია, სროლის ტემპი — 700 გასროლა წუთში, ლულის სიგრძე — 417 მმ.,

აშშ-ს საზღვაო ძალებმა საგანგებოდ შეიძინეს 7 ზებერითი სამიზნე „GQM-163A Coyote“ (თითოეულის ფასი 3,9 მილიონი დოლარია), რათა მათ ხომალდებზე რუსული ხომალდსაწინააღმდეგო რაკეტების — „3M-54 Klub“-ის იერიშის „რეალისტური მოდელირება“ მოახდინონ.

ჩამოთვლილი ნიმუშები, აგრეთვე, ბელგიური „FN F2000“ და ავსტრიული „Steyr AUG A3“ ნათლად მიუთითებს, რომ რამდენიმე წლის წინათ პოპულარი „ბულპაპის“ არქიტექტურა ნელ-ნელა დავიწყებას ეძლევა. ტექნიკური გადაწყვეტილებების იდენტურობა კი მიანიშნებს იმაზე, რომ მე-3 თაობის ავტომატური შაშხანის „სახე“ უკვე ჩამოყალიბებულია. აღსანიშნავია, რომ ამ თაობის ყველა მოდელები ოპტიკური სამიზნე გამოიყენებაროგორც ძირითადი, ხოლო მექანიკური (თუ საერთოდ არის) — მხოლოდ როგორც დამხმარე. პრაქტიკულად, ყველა სამიზნეს ღამის ხედვის მოედულთან თავსებადობის რეჟიმი აქვს.

არცთუ დიდი ხნის წინათ სამხრეთაფრიკულმა „Rippel Effect“-მა შექმნა შუალედური 40 ხ 51 მმ. ყუმბარა, მაგრამ მათ გამოყენებას სპეციალური ყუმბარმტყორცნი სჭირდებოდა. ამ გადაწყვეტილების კვლობაზე სინგაპურულმა „ST Kinetics“-მა შექმნა საკუთარი შუალედური ყუმბარა, მსოფლიოში გავრცელებული 40 ხ 46 მმ. ყუმბარმტყორცნებისთვის, სროლის სიმორე 600 მეტრამდე გაიზარდა, რაც დღევანდელი სტანდარტული ინტეგრირებული ყუმბარმტყორცნების სროლის სიმორეს 1,5-ჯერ აღემატება და ეს, სავარაუდოდ, მხოლოდ დასაწყისია.

რაც უფრო შორს მივიწვართ, ინდივიდუალური ავტომატური იარაღი სულ უფრო ემსაზრება კონსტრუქტორს, ერთგვარ, ყუთის დატალპებით, რომლიდანაც მებრძოლი, ამოცანებშიაან გამომდინარე, იარაღის სასურველ კონფიგურაციას თავად მშენი; ეს ტენდენცია, სავარაუდოდ, კიდევ უფრო გააქლიერდება.

«Chinook»-ს ეკლავ ბათუჩაგან

თურქეთი ექვს ამერიკულ მიმე სატრანსპორტო ვერტმფრენ «CH-47F Chinook»-ს იყიდის და მათში, სავარაუდოდ, 300 მილიონ დოლარს გადაიხდის. «Hurriyet»-ი წერს, რომ ვერტმფრენები თურქეთში მოდერნიზაციას გაივლიან და მათზე თურქული წარმოების აპარატურას დააყენებენ, თუმცა არ აკონკრეტებს, რომელი კომპანია დაკავდება ამით.

აზროვნა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

სად მივრინავს წყალქვეშა ნავი?

თვითმფრინავისა და წყალქვეშა ნავის საბრძოლო შესაძლებლობების შედარებას კონსტრუქტორები, უკვე 100 წელია, ცდილობენ. ამ პროცესში ორი მიმართულება გამოიკვეთა: ა) ავიამზიდი სუბმარინის შექმნა; ბ) თვითმფრინავისა და სუბმარინის სიმბიოზის შედეგად «მფრინავი წყალქვეშა ნავის» შექმნა.

პირველ ეტაპზე, ცხადია, ავიამზიდი სუბმარინის კონცეფცია დომინირებდა. ჯერ კიდევ I მსოფლიო ომის დროს გერმანელები მუშაობდნენ კომპაქტური ჰიდროპლანების შექმნაზე, რომელთაც სტარტის ადგილამდე წყალქვეშა ნავები გადაიტანდნენ. 1919-ში მწყობრში შევიდა ბრიტანული «HMS M2», რომლიდანაც შესაძლებელი გახდა მცირე ჰიდროპლანის გაშვება, 10 წლის შემდეგ კი — ფრანგული «Surcouf»-ი ანალოგიური შესაძლებლობებით. ორივე ავიამზიდის შედეგად განადგურდა: ბრიტანული — 1932-ში, ფრანგული კი 1942-ში, თუმცა მან II მსოფლიო ომის ერთ საბრძოლო ოპერაციაში მონაწილეობის მიღება მოახსრო. აშშ-ს და მესამე რაისს ამ თემისადმი მაშინ განსაკუთრებული ყურადღება არ გამოუვლენია, რაც შეეხება სსრკ-ს, იქ შემუშავდა ფრანგულ-ბრიტანული სუბმარინების მსგავსი პროექტი «41თ», თუმცა მისი რეალიზება არ მოხერხდა.

ერთადერთი ძველანა, სადაც ავიამზიდი სუბმარინის იდეას დიდი ენთუზიაზმით მოაქიფდნენ, იაპონია იყო. იმ ავიამზიდი სუბმარინების ცხრა პროექტი შეიქმნა. აშშ-ს ტერიტორიის ერთადერთი საპაირო დაბომბვა ისტორიაში, 1942 წლის სექტემბერში იაპონური წყალქვეშა ნავიდან «I-25» გაშვებულმა ჰიდროპლანმა განახორციელა. მან ორეგონის შტატში ტყის მასივში ორი 76-კილოგრამიანი ბომბი ჩამოაგდო, რათა ტყის ხანძარი გამოეწვია. ამ მიზნის მიღწევა ვერ მოხერხდა, თუმცა გარკვეული ფსიქოლოგიური ეფექტი ამ დაბომბვამ მაინც იქონია. თუ პირველი პროექტების იაპონურ ავიამზიდ სუბმარინებს მხოლოდ ერთი მსუბუქი მზვერავი ჰიდროპლანის გადატანა შეეძლო, ბოლო ორი პროექტი «I-400» და

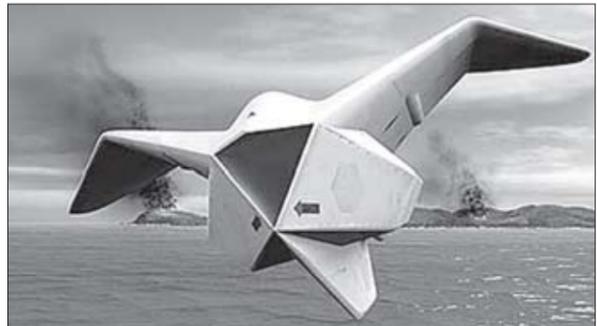
«AM» გაცილებით მიმე ბომბდამშენების — «Aichi M6A Seiran»-ების ტრანსპორტირებისთვის შეიქმნა. დიზელური «I-400» 120 მეტრის სიგრძისა და 12 მეტრის სიგანის იყო; ეკიპაჟი — 144 მეზღვაური, სიჩქარე — 18 კვანძი, წყალწონა — 6500 ტონა, მაქსიმალური სიღრმე — 100 მ., სვლის მარაგი — 6500 კმ. შეიარაღება: ერთი 140 მმ. და სამი 25 მმ. ქვემეხი, 8 სატორპედო აპარატი, რაც მთავარია, სუბმარინის ბორტზე იყო 3 თვითმფრინავი «M6A Seiran», რომელსაც ორი 250-კილოგრამიანი ან ერთი 800-კილოგრამიანი ბომბი, ან კიდევ ერთი 850-კილოგრამიანი ტორპედოს გადატანა შეეძლო. მისი ფრენის სიშორე 1200 კილომეტრი იყო, თვითმფრინავისა და კამიკაძე-მფრინავის უკან დაბრუნება გათვალისწინებული არ იყო.

1945 წლის მაისში ოთხი «I-400»-ის ტიპის სუბმარინის განმეგარი შენაერთი გულმოდგინედ ემზადებოდა რეიდისთვის პანამის არხზე, თუმცა სარდლობისთვის ცხადი შეიქმნა, რომ ამ ოპერაციაში ყოველგვარი სტრატეგიული აზრი დაკარგა. 25 ივნისს ამ შენაერთს ატოლულიტისთან ამერიკულ ავიამზიდებზე იერემის მიტანა უბრძანეს, შემდეგ ოპერაცია 17 აგვისტოსთვის გადაიდო. ამასობაში იაპონიამ კაპიტულაცია გამოაცხადა. ფლაგმანის კაპიტანმა თავი მოიკლა, თვითმფრინავები და სხვა შეიარაღება ოკეანეში გადაყარეს. შემდეგ ეს სუბმარინები ამერიკელების ხელთ აღმოჩნდა, ისინი ჰავაიზე შესასწავლად გადაიტანეს, თუმცა 1946 წლის მაისში სასწრაფო წესით ჩაძირეს, მას შემდეგ, რაც სსრკ-მა ყოფილ მოკავშირეს მოსთხოვა, სუბმარინის შესწავლის შესაძლებლობა მისი კონსტრუქტორებისთვისაც მიეცა.

მფრინავი წყალქვეშა ნავი. უშაკოვის მოდელი. სსრკ

ამერიკული CORMORANT (მოდელი)

ომის შემდეგ ინტერესმა წყალქვეშა ავიამზიდების მიმართ იკლო. მართალია, 50-იან წლებში ამერიკელები მუშაობდნენ რეაქტიულ ჰიდროთვითმფრინავ «Convair F2Y Sea Dart»-ზე, რომლის ბაზირება სუბმარინებზეც უნდა მომხდარიყო, თუმცა საკმაოდ უხეირო პროტოტიპების შექმნის გარდა (ერთ-ერთი მათგანი ჰაერში დაიშალა; კილოტი დაიღუპა), რაიმე ღირსშესანიშნავ შედეგებს ვერ მიაღწიეს. 1957-ში ეს პროგრამა დახურეს.

დღეს «ავიამზიდი სუბმარინებზე» აღარ საუბრობენ. წამყვანი ძველანის კონსტრუქტორები მხოლოდ «ჩვეულებრივი» წყალქვეშა ნავებიდან განსხვავ-

ებ უპილოტო საფრენ აპარატებზე მუშაობენ. ერთ-ერთი მათგანი ამ მხრივ, «CORMORANT»-ია, რომელსაც «LOCKHEED MARTIN»-ი ძმენს.

რაც შეეხება განვითარების მეორე მიმართულებას, «მფრინავი სუბმარინის», აქ პირველობა საბჭოთა კავშირს ეკუთვნის. 1934-38 წლებში მისი შექმნაზე კონსტრუქტორი ბორის უშაკოვი მუშაობდა. მისი აპარატის მთავარი დანიშნულება ღია ზღვაში მონინა-აღმდეგის ხომალდებზე სატორპედო იერიშის მიტანა იყო (აღმოჩენა ჰაერიდან, შემდეგ წყალქვეშა რეჟიმში გადასვლა იერიშისთვის), აგრეთვე, შედგენა მონინა-აღმდეგის საზღვაო ბაზების აკვა-

ტორიაში, რაც ჩვეულებრივი სუბმარინისთვის ნაღმებისა და საბატრულო ხომალდების გამო რთულია. უშაკოვის პროექტი ბევრ რევოლუციურ გადაწყვეტილებას შეიცავდა, მაგრამ 1938-ში ის დახურეს. მიზეზად წყალქვეშა მდგომარეობაში არასაკმარისი სიჩქარე და აპარატის საეჭვო ტექნიკური ღირებულება დასახელდა. ეს თემა თითქოსდა წარსულს ჩაბარდა, თუმცა...

1963 წელს კალიფორნიის ნაპირებთან წყალში უცნაური ობიექტი გამოჩნდა, რომელიც მალევე ცაში აფრინდა. უფოლოგები დღემდე თვლიან, რომ ეს «მფრინავი თევზი» იყო, თუმცა თეთრი სახლის ოფიციალურ განცხადებაში ნათქვამი იყო, რომ ახალი საბჭოთა საბრძოლო აპარატი, ჩარლზ ბრაუნის თქმით, რომელიც აშშ-ის სამხედრო-საჰაერო ძალების სპეციალური გამოძიებების სამმართველოში მუშაობდა, ამერიკელი სამხედროები ერთმნიშვნელოვნად განიხილავდნენ ამ ობიექტს, როგორც საბჭოთა საბრძოლო აპარატს და დაზვერვა სეროზულად დაიბუქა იმისთვის, რომ მისი შექმნის შესახებ არაფერი იცოდა. ამის შემდეგ ფართოდ გავრცელდა ვერსია, რომ ეს უშაკოვის გაუმჯობესებული აპარატი იყო და ომის შემდეგ მოსკოვში 1938-ში დახურული პროექტის რეანიმირება მოახდინა.

ფაქტი კი ისაა, რომ სწორედ ამ პერიოდში ამერიკელების ინტერესი «მფრინავი სუბმარინების» მიმართ მკვეთრად გაიზარდა. თავისთავად ოპერატიული იდეა თამამი და ორიგინალური იყო: კასპიის, არალისა და აზოვის ზღვებში გარღვევა, სადაც საბჭოელები ამერიკულ სუბმარინებს არანაირად არ მოელოდნენ. მაგრამ იდეა ერთია, რეალიზება კი სულ სხვა რამ, «მფრინავი სუბმარინის» — «Conveir»-ის დაფინანსების პროგრამა საბიუჯეტო სახსრების ეკონომიაზე მზრუნველმა სენატორებმა იმსხვერპლეს, «Commander-2»-ს კი ჩაყენების შემდეგ აფრენა პრინციპში აღარ შეეძლო. ის, ფაქტობრივად, «ერთჯერადი» იყო, რამაც სამხედროების ინტერესი მისდამი ნულს გაუტოლა.

მიუხედავად იმისა, რომ ტექნიკური პრობლემები დღეს გადაულახავი ჩანს და მოქმედება წყალქვეშა და ჰაერში აბსოლუტურად განსხვავებულ ტექნიკურ-ტექნიკურ მახასიათებლებს მოითხოვს, სამხედრო ევოლუციის ეს მიმართულება ჩიხურად, ალბათ, მაინც არ უნდა ჩავთვალოთ, რადგან ტექნოლოგიების განვითარება კონსტრუქტორებს სულ უფრო მეტ შესაძლებლობას აძლევს.

განვიხილოთ

ბრიტონი კარასინი, რფ-ის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე:

მოსკოვი მზადაა, განიხილოს თბილისის ხელთ არსებული ფაქტები, თითქოსდა რუსეთის სპეცსამსახურები საქართველოში ტერაქტებს ამზადებდნენ. მთავარია, ეს არ იყოს გამოგონილი ფაქტები, არამედ — სერიოზული მასალები, რომლებიც პროფესიონალურ ანალიზს დაექვემდებარება.

georusparitet.com

პიერ მორელი, ევროკავშირის სპეციალური წარმომადგენელი:

კავკასიაში ვითარების ესკალაციის საფრთხე არსებობს. ვითარება, უსაფრთხოების თვალსაზრისით, სტაბილური ჩანს, მაგრამ გათვალისწინებული არსებობს საზიფათო ესკალაციის პოტენციალი იმ მოვლენებისა და ინციდენტების გამო, რომლებიც შემოთვალისწინებულს გასაფრთხილებს ორნული-ნადანხვერვანი მუშაობის შემდეგ ბოლო პერიოდში მომხდარი ინციდენტები. ვითარება ყველა მხარის ერთობლივ ძალისხმევას მოითხოვს, რათა რეგიონში შექმნილი დაძაბულობა შემცირდეს.

dw-world.de

ალექსანდრე ლუპაშვიცი, რფ-ის საგარეო საქმეთა მინისტრის ოფიციალური წარმომადგენელი:

ამიერკავკასიის უსაფრთხოებისა და სტაბილურობისადმი მიძღვნილი შენევის მოლაპარაკებები ადისტურებს, რომ საქართველო არ ცდილობს, აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთთან ურთიერთობები მოავაროს. ქართული მხარე, სამუხაროდ, არ აყენებს არანაირ კონსტრუქციულ წინადადებას აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთთან ურთიერთობების დასარეგულირებლად და სულ უფრო მისწრაფვის პროპაგანდისტული რიტორიკისკენ.

civil.ge

ედუარდ კოპოტი, სამხრეთ ოსეთის დე ფაქტო პრეზიდენტი:

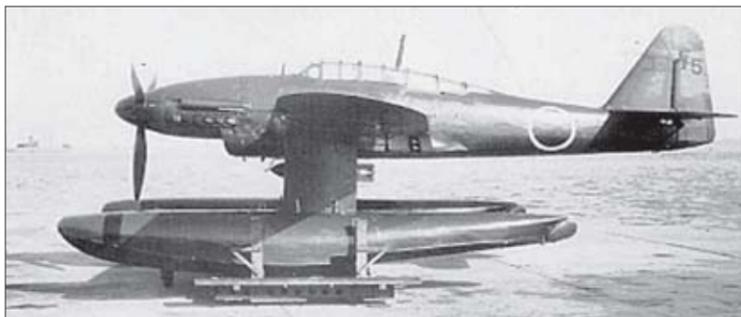
ჩვენ არ გავსულვართ ქართული საპატრიარქოს დაქვემდებარებიდან, რამდენადაც მის შემადგენლობაში არასოდეს ვყოფილვართ. ჩვენ ყოველთვის ვისწრაფვოდით, რუსული ეკლესიის გვერდით ვყოფილიყავით და ამიტომ რუსეთის საპატრიარქოს მხარდაჭერის იმედი გვქონდა. ჯერჯერობით მნიშვნელოვნად და სწორად ვთვლი ალანის ეპარქიის სტატუსის შენარჩუნებას, რათა ვიღაც თვითმარქვებმა თავი მის მემკვიდრედ არ გამოაცხადოს.

osradio.ru

ბრიტანული სუბმარინა HMS M2

იაპონური M6A1 SEIRAN

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

სსრკ-ზე თავდასხმამდე გერმანიამ შექმნა მოკავშირეთა ბლოკი, რომელიც შედიოდა იტალია, ფინეთი, რუმინეთი, უნგრეთი, მათთან ერთად — ბულგარეთი, სლოვაკია, სერბეთი. ფაშისტურ გერმანიასთან თანამშრომლობდა საფრანგეთი ვიშის მთავრობის სახით, ესპანეთი, პორტუგალია და თურქეთი. აღმოსავლეთისკენ შეტევის განსახორციელებლად ემზადებოდა ბლოკი, რომელიც თითქმის მთელი ევროპის სამხედრო და ეკონომიკურ პოტენციალს ეყრდნობოდა.

ისტორიის ჰიტლერულ-გეგელსური პერსონის პერსონა სიხროსხლა

ეუთოს მიერ მიღებული თეზისი იმის თაობაზე, რომ მეორე მსოფლიო ომის განაღდებაში ერთნაირად დამნაშავეა როგორც ფაშისტური გერმანია, ასევე სსრკ, ვერავითარ კრიტიკას ვერ გაუძლებს, თუ ბერლინისა და მოსკოვის სამხედრო-სტრატეგიულ გეგმებს შევადარებთ ერთმანეთს. თუ გერმანული გეგმიდან, რომელიც Drang nach Osten-ის სულისკვეთებით იყო გამსჭვალული, ბოლოს და ბოლოს გამოიჩნება სსრ კავშირის წინააღმდეგ არაპროვოცირებული აგრესია, საბჭოთა გეგმა წმინდა წყლის თავდაცვითი ხასიათისა იყო, რომელიც 22 ივნისმა საერთოდ გააუქმა. დავინწყით გერმანიით.

DRANG NACH OSTEN

1940 წლის 18 დეკემბერს ფიურერმა დაამტკიცა „ბარბაროსის გეგმა“, რომელშიც საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ომის საერთო ჩანაფიქრი იყო გადმოცემული. გეგმა ბლიტკრიგის თეორიაზე იყო დაფუძნებული. „გერმანიის შეიარაღებული ძალები, — აღნიშნული იყო ჰიტლერის დირექტივაში, — გზად უნდა იყვნენ საბჭოთა რუსეთის განსაზღვრულად სანაპირო კავშირის დასრულებამდე“.

საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის გზადემა 1941 წლის 15 მაისისთვის უნდა დაემთავრებოდა. გერმანიამ გამალებით იკრიფა ძალები. 1941 წლის პირველი ნახევრისთვის მას და მის მოკავშირეებს სანაპირო ზოვებს შიდააღმავალი გზის გასაფარება და ნაღმ-საბურთის, 4,4 ათასამდე ტანკი და შეტევის ძეგლები, 4,4 ათასი თვითმფრინავი.

სსრკ-ზე თავდასხმამდე გერმანიამ შექმნა მოკავშირეთა ბლოკი, რომელიც შედიოდა იტალია, ფინეთი, რუმინეთი, უნგრეთი, მათთან ერთად — ბულგარეთი, სლოვაკია, ხორვატია. ფაშისტურ გერმანია ასთან თანამშრომლობდა საფრანგეთი ვიშის მთავრობის სახით, ესპანეთი, პორტუგალია და თურქეთი. აღმოსავლეთისკენ შეტევის განსახორციელებლად ემზადებოდა ბლოკი, რომელიც თითქმის მთელი ევროპის სამხედრო და ეკონომიკურ პოტენციალს ეყრდნობოდა.

საბჭოთა კავშირზე გერმანიის თავდასხმა დოკუმენტურად მტკიცდება. განვიხილოთ მხოლოდ გადამწყვეტი ეტაპი — 1941 წლის მაის-ივნისის პერიოდი. 7 მაისს სახმელეთო ჯარების გენერალური შტაბის უფროსი გალდერი თავის „სამხედრო დღიურში“ ჩანებს: „ოპერაცია „ბარბაროსას“ განსახორციელებლად რკინიგზისა და გზატკეცილების მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია. „ბარბაროსას“ გეგმის მიხედვით, თავდასხმის დასრულებული მოყვარ: 17 ათასი მატარებელი. ჯარების გადასხმის გადაწყვეტის შემდეგ დაიწყება რეზერვების გადასხმა“.

12 მაისს სახმელეთო ჯარების გენერალური შტაბის ოპერაციული განყოფილების მალაი თანამდებობის თანამშრომელი გელენი, რომელიც მალე აღმოსავლეთის ფრონტის საარმიო დაზვერვის ხელმძღვანელად დაინიშნება, გალდერს წარუდგენს მოხსენებას ოპერაცია „ბარბაროსას“ დასაწყებად ჯარების მო-

საერთაშორისო ტრიბუნალმა განაცხადი ჩაწერა, რომ საბჭოთა კავშირზე თავდასხმა კანონიერი გაგებების ნიშნად არ იქნა აღიარებული. «ეს უპაარა პერსონა იყო»

ბილიზების დამთავრების შემდეგ. გალდერი მოხსენებს მიაწერს: „გაკეთებულია ყველაფერი, რაც დასახული გეგმით“.

22 მაისს რაიხის სატრანსპორტო არტერიები აღმოსავლეთში ჯარების სტრატეგიულ გაშლის დასაწყისად საგანგებო გრაფიკზე გადადის. საბჭოთა კავშირის საზღვრებთან გერმანიის სამხედრო-სარაზდობის შტაბის უფროსი, გენერალ-ფელდმარშალი კეიტელი გამოსცემს განკარგულებას ფართო დეზინფორმაციული ოპერაციის მეორე ფაზაზე გადასვლის შესახებ: „...დეზინფორმაციაში მონაწილე უმაღლესი შტაბებისა და სხვა ორგანოების ძალისხმევა უფრო მეტად მიმართულ უნდა იქნას საიმი-სოდ, რომ ძალთა თავმოყრა ოპერაცია „ბარბაროსას“ დასაწყებად წარმოაჩინოს როგორც დასავლეთელი მოწინააღმდეგის შეცდომებში შეყვანის მიზნით ჩაფიქრებული მანევრი“.

საბჭოთა საზღვრების მიმდინარეობს. ფიურერმა გადაწყვიტა, რომ ოპერაცია „ბარბაროსას“ დაწყების ვადა უნდა იქნას — 22.6“.

5 ივნისს ჰიტლერმა დაამტკიცა სსრკ-ში შეტევის საბოლოო მოსამზადებელი ღონისძიებები. 10 ივნისს კი სახმელეთო ჯარების მთავარსარდალმა, გენერალ-ფელდმარშალმა ბრაუხინმა გასცა განკარგულება ოპერაცია „ბარბაროსას“ დაწყების დროის შესახებ — 1941 წლის 22 ივნისის 3 საათი და 30 წუთი, პირობითი ნიშნით „დორტმუნდი“, რომელსაც ჯარები 21 ივნისის 13:00 საათზე მიიღებდნენ, ნება დაერთებოდათ, მოეხსნათ ყოველგვარი შენიღბვა და დაუფარავად ემოქმედათ.

20 ივნისს, საღამოს, შტაბებმა მიიღეს ფიურერის მონიშნული გერმანელი ხალხისა და ჯარებისადმი „ბარბაროსას“ გამო. სწორედ ამ მიმართავი ჩამოაყალიბა ჰიტლერმა თავისი თეზისი გერმანიის ვითომდა იძულებითი მოქმედებების შესახებ:

„...გაძლიერდა რუსეთის ჯარების კონცენტრაცია გერმანიის აღმოსავლეთ საზღვართან... გერმანიის ვერმახტმა და გერმანულმა სამშობლომ იცის, რომ ჯერ კიდევ რამდენიმე კვირის წინათ ჩვენს აღმოსავლეთ საზღვართან არ იყო არც ერთი გერმანული სატანკო თუ მოტორიზებული დივიზია... დღეს ჩვენს საზღვართან დგას 160 რუსული დივიზია. უკანასკნელი კვირების განმავლობაში განუწყვეტლივ ირღვევა ეს საზღვარი — არა მარტო ჩვენთან, არამედ მო-

რეულ ჩრდილოეთსა და რუმინეთში... უკვე დადგა უამრავი, როცა აუცილებელია, გავილაშქროთ ომის ებრაულ-ანგლოსაქსური გამჩალებლებსა და მოსკოვში ბოლშევიკური ცენტრის ებრაელ მბრძნებელთა წინააღმდეგ“.

შეგნიშნავთ, ეს დიდი ტყუილი ლამის ლვითურ აღტაცებას ჰგავს იმ იდეის აპოლოგეტებს, რომლებიც ომის დაწყების გამო, მინიმუმ, თანაბარ პასუხისმგებლობას აკისრებენ საბჭოთა კავშირს; მაქსიმუმ კი, მთავარ დამნაშავედ მიიჩნევენ მას.

და სხალ იყო ომი

ახლა კი საბჭოთა კავშირში არსებული ომისწინა მდგომარეობა განვიხილოთ.

მიუხედავად იმისა, რომ საბჭოთა შეიარაღებული ძალების რაოდენობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა: 1,9 მლნ კაცი — 1939 წელს, 4,9 მლნ — 1941 წელს, მათი ბრძოლისუნარიანობა შემცირდა. ახალი შენაერთების მოკლე დროში ერთდროულად შექმნა უარყოფითად იმოქმედა მათ მატერიალურ უზრუნველყოფაზე, საბრძოლო მზადყოფნაზე. ჯავშანსატანკო და მექანიზებული შენაერთების უმეტესობაში განხორციელდა რეორგანიზაცია.

სიტუაცია გაართულა დასავლეთში ჯარების ძირითადი ნაწილის დისლოკაციის შეცვლამ აღმოსავლეთ პოლონეთში ლაშქრობასთან დაკავშირებით, ფინეთის ომში და სსრკ შემადგენლობაში ბალტიისპირეთის ქვეყნების შესვლამ. საზღვრის გასწვრივ განლაგებული გამაგრებული რაიონები განაიარაღეს, ახალ საზღვარზე ანალოგიური გამაგრებული პუნქტების მშენებლობა და შეიარაღება ომის დაწყებისთვის დამთავრებული არ იყო. ნიუტონის მეთაურთა შემადგენლობას, რომელიც ამ პერიოდში განახლდა, აკლდა გამოცდილება — არ იყო საბრძოლო და ოპერაციული ცოდნით აღჭურვილი. საკმარისია, ითქვას, რომ მეთაურთა 80 პროცენტი დაკავებულ თანამდებობაზე ერთწლიანდაც არ მუშაობდა.

ახალი სამხედრო ხელმძღვანელობა — თავდაცვის სისხალხო კომისარის მისი შენაერთების მთავარი მეთაურთა 24 მაისს სრულიად საიდუმლო თათბირზე განიხილეს. განხილვის პრაქტიკული შედეგი ასეთი იყო: ფაშისტური აგრესიის წინააღმდეგ საბოლოოდ გამარჯვება მოსაზრებაში, რომლის ძალით მთავარ დარტყმას გერმანულმა უკრანის მიმართულმა მთავარსარდალმა და მისი მოკავშირეებმა 1941 წლის 15 მაისისთვის შექმნილ მდგომარეობას. თავდაცვის სახალხო კომისარმა ტიმოშენკომ და გენშტაბის უფროსმა შუკოვმა იგი სტალინის წარუდგინეს. დოკუმენტი, რომელიც ლიტერატურაში „შუკოვის ბარათის“ სახელითაა ცნობილი, სახელმწიფოს მეთაურთან 24 მაისს სრულიად საიდუმლო თათბირზე განიხილეს.

„შუკოვის ბარათის“ გარშემო დღესაც მწვავედ კამათობენ. საქმე ის არის, რომ ბარათის ავტორები წინადადებას აყენებდნენ, დაესწროთ მოწინააღმდეგისთვის და, საბოლოოდ იგი წინააღმდეგობაში

ჯერ გადაამუშავეს. ყველაზე უფრო სამიმ სტრატეგიულ მიმართულებად მიჩნეული იყო სამხრეთ-დასავლეთის — უკრანის მიმართულება და არა დასავლეთ-ბელორუსის მიმართულება, სადაც ჰიტლერულმა სარდლობამ თავი მოუყარა ყველაზე მძლავრ სახმელეთო და საჰაერო დაჯგუფებებს. 1941 წლის თებერვალ-აპრილში ოპერაციული გეგმის შეცვლისას ეს შეცდომა არ გამოუსწორებიათ. ამასთან ერთად, დოკუმენტში რეალისტურად იყო შეფასებული შექმნილი ვითარება: „...საბჭოთა კავშირი მზად უნდა იყოს ორ ფრონტზე საბრძოლველად: დასავლეთში — გერმანიის წინააღმდეგ, რომელსაც მხარს უჭერს იტალია, უნგრეთი, რუმინეთი და ფინეთი, და აღმოსავლეთში — იაპონიის წინააღმდეგ...“ საბჭოთა სტრატეგიული დაგეგმვის არც ერთ დოკუმენტში გააიდუმლებული შუშობით ვერაპინ იპოვის გერმანიის თავდასხმის მიზნობაზე საკმარისი ინფორმაცია.

გეგმის უკანასკნელი კორექტირება 1941 წლის მაის-ივნისის დასაწყისში განახორციელეს. დაზუსტებული ვარიანტი სახელწოდებით „მოსაზრებები საბჭოთა კავშირის შეიარაღებული ძალების სტრატეგიული გაშლის გეგმის შესახებ გერმანიასთან და მის მოკავშირეებთან ომის შემთხვევაში“ ეფუძნებოდა 1941 წლის 15 მაისისთვის შექმნილ მდგომარეობას. თავდაცვის სახალხო კომისარმა ტიმოშენკომ და გენშტაბის უფროსმა შუკოვმა იგი სტალინის წარუდგინეს. დოკუმენტი, რომელიც ლიტერატურაში „შუკოვის ბარათის“ სახელითაა ცნობილი, სახელმწიფოს მეთაურთან 24 მაისს სრულიად საიდუმლო თათბირზე განიხილეს.

განხილვის პრაქტიკული შედეგი ასეთი იყო: ფაშისტური აგრესიის წინააღმდეგ საბოლოოდ გამარჯვება მოსაზრებაში, რომლის ძალით მთავარ დარტყმას გერმანულმა უკრანის მიმართულმა მთავარსარდალმა და მისი მოკავშირეებმა 1941 წლის 15 მაისისთვის შექმნილ მდგომარეობას. თავდაცვის სახალხო კომისარმა ტიმოშენკომ და გენშტაბის უფროსმა შუკოვმა იგი სტალინის წარუდგინეს. დოკუმენტი, რომელიც ლიტერატურაში „შუკოვის ბარათის“ სახელითაა ცნობილი, სახელმწიფოს მეთაურთან 24 მაისს სრულიად საიდუმლო თათბირზე განიხილეს.

„შუკოვის ბარათის“ გარშემო დღესაც მწვავედ კამათობენ. საქმე ის არის, რომ ბარათის ავტორები წინადადებას აყენებდნენ, დაესწროთ მოწინააღმდეგისთვის და, საბოლოოდ იგი წინააღმდეგობაში

რაც გინდა თქვან, საბჭოთა ხალხი თავს დიად ერად მიიჩნევდა. დიადიც იყო — გიგანტური პროექტები ჩართულობა საკუთარი ღირსების ბრძოლას გადავად. დღეს კი იმპერიის ხსენებაზე ხელეშ ასავსავებან, გახურებული შანთით ამოწავან „იმავერზე აბიჯიან“ და ივიწყებენ, რომ ვიყავით დიადი ერი. დიადი მხედრობები საბაბარაკი ნაკვეთებით იფარგლება, ყველა პროექტი კი ვირტუალურად დაყვანილი. ძირს შრომისმოყვარე სტალინი! ამოტივტივდნენ ისინი, ვისთვისაც ბანანის რესპუბლიკების ხელმძღვანელობა გაცილებით პრესტიჟულია, ვიდრე ზესახელმწიფოს მოქალაქედ ყოფნა.

იყო დაკავებული, დაერთყა გერმანელთა არმიისთვის. განზრახული ჰქონდათ 152 დივიზიის ძალებით გაენადგურებინათ მონინალ-მდეგის 100 დივიზია კრაკოვი-კატოვიცეს გადამწყვეტ მიმართულებაზე, შემდეგ კატოვიცეს რაიონიდან გაეგრძელებინათ შეტევა, გაენადგურებინათ გერმანული ჯარები ცენტრსა და მათ ჩრდილოეთ ფრონტზე, დაეკავებინათ ყოფილი პოლონეთისა და აღმოსავლეთ პრუსიის ტერიტორია.

ოპონენტების აზრით, ეს მონობს, რომ საბჭოთა ხელმძღვანელობას განზრახული ჰქონდა, წინმსწრებად დაერთყა გერმანიისთვის. მაგრამ აშკარაა, რომ ფართომასშტაბიანი შეტევა ვერმახტის უკვე გაშლილი ჯარების წინააღმდეგ წარმოუდგენელი იყო სსრ კავშირის უმაღლესი პოლიტიკური ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილების, ოპერატიული დოკუმენტების დეტალური დამუშავებისა და ჯარების აუცილებელ დაჯგუფებათა შექმნის გარეშე. ეს ყველაფერი კი არ განხორციელებულა. რომელ წინმსწრედ დარტყმაზე შეიძლება ამ შემთხვევაში ლაპარაკი?

„უუკოვის ბარათი“ მრავალთა შორის მოქმედების ერთ-ერთი ვარიანტია, რომელიც გენერალურ შტაბს ჰქონდა დამუშავებული, და რასაც რეკომენდაციას უწევდა უკიდურესად სამიში უკანასკნელი მომენტისთვის.

გერმანული პროპაგანდის სიცრუე აშკარაა. ჭეშარიტაბა საჯაროდ წარმოთქვა სიტყვები პიარ კამპე, არამედ გერმანიის ხელმძღვანელობის საიდუმლო დოკუმენტაჟიან დაფიქსირებული.

გერმანიის სახელმწიფო-პოლიტიკური ხელმძღვანელობის თათბირზე, რომელიც 1940 წლის 21 ივლისს გაიმართა, ჰიტლერმა დარწმუნებით განაცხადა: „რუსებს არ სურთ ომი“. პირველსავე დოკუმენტში, რომელიც დაკავშირებულია სსრკ-ზე თავდასხმასთან, კერძოდ, 1940 წლის 5 აგვისტოს „ოსტის“ გენერალური გეგმის პროექტში ნათქვამია:

„რუსები თავიანთი თავდასხმით სამსახურს ვერ გაგვიწვევენ. უნდა ვივარაუდოთ, რომ რუსეთის სახმელეთო ჯარები თავდაცვას განახორციელებენ“... ვერმახტის მიერ სსრკ-ის საზღვრის დარღვევამდე ხუთსაღამო თვით ადრე, 1941 წლის 22 მარტს, გენერალ-პოლკოვნიკმა ვალდერმა თავის დღიურში ჩაწერა: **„არ მჯერა რუსეთის მხრიდან შესაძლო ინიციატივის“.**

დაბოლოს, 1941 წლის 13 ივნისს, ომის დაწყების კვირახალს, გერმანიის სახმელეთო ჯარების გენშტაბის დახვეწვა, რომელსაც ადმირალ კანარისი ედგა სათავეში, პატაკობდა: **„რუსების მხრიდან... უწინდებურად თავდაცვით მოქმედებას უნდა ველოდოთ...“**

ნაცისტური ლიდერების სიცრუე სრულად იქნა მხილებული ნიურნბერგის პროცესზე. საერთაშორისო ტრიბუნალმა განაჩენი ჩაწერა, რომ საბჭოთა კავშირზე თავდასხმას კანონიერი გამართლების ნიშანწყალი არ გააჩნია. **„ეს აშკარა აგრესია იყო“.** ასეთია ჭეშარიტაბა.

დასტაღლინიზასხიან თუ დარუსიფიკასხიან?

„გამარჯვებულებს შეიძლება და კიდევ უნდა მოჰქიოთო“. ეტყობა, სტალინის ამ სიტყვებით ხელმძღვანელობენ შთამომავლები, რომელთაც ტაშფანდური აქეთ გაჩაღებული გენერალისიმუსის ძვლებზე, ანუ მილიონობით ადამიანების ძვლებზე, ვინც თავი გასწირა სამშობლოსთვის დიდი სამამულო ომის დროს. შეკითხვაზე — რას დღესასწაულობენ 9 მაისს? — გერმანელებს ახსენდებათ ამერიკელი ჯარისკაცები, რომლებმაც დროშა აღმართეს რაიხსტაგზე. რა დრო უნდა გავიდეს, რომ იგივე გვიპასუხონ ჩვენმა შეილებმა? საბჭოთა ისტორიას ცალმხრივობა ახასიათებდა. ამჟამინდელს? იგი თავდაყირა დააყენეს, გააუქმდართეს. სათავისოდ მოირგეს.

დღეს სტალინის უწინდელზე მეტად ეშინიათ. „დღესოვეტიზაცია“, რაც, 20 წელიწადია, ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში მიმდინარეობდა, ისე ჩანს, „დესტალინიზაციის“ ეტაპში შედის: დაწყების ნიშანი დასავლეთიდან მიცემულია. ეუთომ, რომელმაც სტალინური საბჭოთა კავშირი ჰიტლერულ გერმანიას გაუთანაბრა, მეორე მსოფლიო ომის წამოწყებაში ბრალი ორ „ძლიერ ტოტალიტარულ რეჟიმს — ნაცისტურსა და სტალინურს“ დასდო. ეტყობა, გვთხოვენ, რომ გერმანელების მიერ დამწვარი სოფლების ფერფლი თავზე დავიყაროთ. ფერფლიანოთ გამარჯვება?! და შემდეგ, ალბათ, მონყალებს შევივინდობენ: შეილები მამების გამო პასუხს არ აგებენ. ტყუილი იმედია!

სტალინის ყოფილი ანგლო-საქსონელი მოკავშირეები ამ ეტაპზე არ შეჩერდებიან. არავითარ შემთხვევაში. რაც საერთაშორისო სამართალი ძლიერის უფლებად შემოგვიბრუნდა, „ტოტალიტარიზმად“ ყველაფრის მონათვერა შეიძლება. რუსებს წინ უდევს „დეპეტრეზაცია“ და „დეეკატერინიზაცია“. კვლავ გაიხსენებენ საუკუნის წინათ შეთითხნილ „პეტრე დედის ანდერძს“, პოლონეთის დაყოფას, ლენინურ ჟურნალისტიკას, რომელმაც „ხალხთა საპყრობილე“ ამხილა... დასავლეთი არ დამშვიდდება, სანამ მსოფლიო ისტორიიდან არ ამოხივს სხვათა ისტორიის ბრწყინვალე უპრცედას.

დახვეწებები, რეპრესიები, ბანაკები... ასეთ მუქ ფერებში ხატავდნენ იმ ეპოქის სურათს გორბაჩოვის „პერესტროიკის“ დროინდელი ადვირახსილი ტელეისტორიკოსები... ხალხთა ბელადის პოპულარობა კი იზრდება. რუსეთის ახალგაზრდობის 73 პროცენტი დადებითად აფასებს მის როლს. „აფსუს, სტალინი რომ იყოს...“ — აღმოხდება ხშირად ადამიანებს. აბა, რა გნებავთ? გლოვის ხარი რეკს დღეს რუსეთში!

ახალი ამბები, რომელთაც „ეროვნული“ ტელევიზია ავრცელებს, ომის ქრონიკას ჰგავს: აფეთქებები, მკვლელობები, გაუპატიურებები, უგზო-უყვლოდ დაკარგულებები... ტელეხმები დასავლურ ინვესტიციებს გვირდებინან, ტურისტების განხილვას, საყოველთაო აყვავებას, მაგრამ ინვესტიციები ბირთვული სამარხებით იფარგლება, ტურისტების დარგში კი სექსტურ-რიზმის დარგში რუსული დღევანდელი პროვინცია ბუნინის „სოფლის“ ფურცლებიდან გამოსულსა ჰგავს, შავბენი და უფლებები, დედაქალაქში ადამიანების ჩეხვა კი აპოკალიფსისის წინასწარმეტყველებას გვაგონებს. იური გავარინის მომდევნო ნახევარი საუკუნის შემდეგ რუსული თანამგზავრები ვარსკვლავებით ცვივა, როსკოსმოსი კი მარსზე გაფრენის იმიტაციით არის დაკავებული. ზეციური ცხოვრების რეპეტიცია რომ გავიაროთ, არაფერი დაშვდება. თუმცა რუსეთში პირველ-

ნი უკვე უკანანი არიან. სამშობლოს დამცველები აგროვებენ ბოთლებს, ჭინჭებები ვაჭრობენ, თავი რომ გაიტანონ. ისინი, ვინც ომში მარტაბატიხა, სიღატაკში დაამარცხა. „აღივსა“ კი სადაც საბაბარაკი ანგარიში აქვს, „მისი სამშობლოც იმ არის“. ეგებ, მართალი იყო იოსებ ბესარიონის კე? ეგებ, საჭიროა მაღალი ფანების ბაზონივით გაკარქვა — რეპუტარულად, დრო და დრო?

იხურება სკოლები. სამაგიეროდ ყველა ფოსტაში სათამაშო კომპიუტერებია, სადაც დროს ატარებენ გამურული ბიჭები. „ელექტრონული ტექნოლოგიები ყველასთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს!“ სკოლები — მხოლოდ რჩეულთათვის? უწინ მსოფლიოში საუკეთესო განათლებასა და მედიცინაზე მილიონებს მიუწვდებოდა ხელი, ახლა — მილიონერებს. ხალხი კი თითქოს გატრუნულია, არ ჩივის! სსრკ იყო მებრძოლი ათეისტიზმის ძველად იტა.

ჩავგვიჩინებენ, რომ საბჭოთა კავშირი დაღუპა მიუწვდომელმა მიზანმა, რომ ადამიანები იღვებოდნენ ლოდინით, რომ მათ სჭირდებოდათ „აქ და ახლაც“. მაგრამ განა გზა „ამერიკული ოცნებისკენ“ მოკლეა? რაც გინდა თქვან, საბჭოთა ხალხი თავს დიად ერად მიიჩნევდა. დიადიც იყო — გიგანტური პროექტები ჩართულობა საკუთარი ღირსების ბრძოლას

გადავდა. დღეს კი იმპერიის ხსენებაზე ხელეშ ასავსავებან, გახურებული შანთით ამოწავან „იმავერზე აბიჯიან“ და ივიწყებენ, რომ ვიყავით დიადი ერი. დიადი მხედრობები საბაბარაკი ნაკვეთებით იფარგლება, ყველა პროექტი კი ვირტუალურად დაყვანილი. ძირს შრომისმოყვარე სტალინი! ამოტივტივდნენ ისინი, ვისთვისაც ბანანის რესპუბლიკების ხელმძღვანელობა გაცილებით პრესტიჟულია, ვიდრე ზესახელმწიფოს მოქალაქედ ყოფნა.

მაგრამ ყველას გულზე როდი ესაბება „მესამე სამყაროს“ ქვეყანაში ცხოვრება. და, რა თქმა უნდა, სტალინი რომ არ ყოფილიყო, იგი უნდა გამოგვეგონებინა. აყვავება და ძლიერი ხელისუფლება ყოველთვის „სისხლიან რეპრესიებთან“ ასოცირდება. „სისხლიანი რეპრესიების“ ძახილში იოლია რესურსების ამოქაჩვა და ტერიტორიების მიტაცება! ადრე იყო, როცა რუსეთს ტერიტორიები ემატებოდა, ახლა რუსეთის ხარჯზე ფართოვდებიან მეზობლები.

იმპერიებს, როგორც ნამცხვარს, კიდევები ეფუძნება. ამიტომ ხომ არ არის, რომ ფედერალური ბიუჯეტის ტრანსფერების სამ მეოთხედს იღებს ჩეჩნეთი, თათრეთი, ბაშკირეთი? და არავის აკვირვებს, რატომღაც ასეთი გადახრა! სამაგიეროდ, არ ცხრება საბჭოთა კავშირის კრიტიკა ეროვნულ კულტურათა მხარდაჭერის გამო, მიუხედავად იმისა, რომ ამ კულტურებმა შეისისხლხორცა მძლავრი ინტერნაციონალური ელემენტი და წარმოგვიდგა საერთო საბჭოთა კულტურის შემადგენელ ნაწილად. დღეს რუსეთის ხალხები ეთნიკურად განცალკევდებიან — სულ უფრო და უფრო მეტად. დასავლეთიდან ცბიერ კარნახს აყოლილი თავიანთ „ძირებს“ იხსენებენ საამები, მერები, კორელები, მორდველები, ჩუვაშები... კულტურტრეგერული პროგრამების განტეხებით იღებენ ეთნოფილმებს, ქმნიან გამათავისუფლებელ ეპოსს, უმღერაიან „ეროვნულ“ ისტორიას.

მცირე ხალხების მხარდაჭერა? თვითშეგნებაზე... „მონაწილის“ მოტივებს, „დესტაბილიზატორები“ რომ მღერაიან, გაიხსენოთ სტალინი: „ის, რაც ჩვენს მტრებს მოსწონთ, ჩვენთვის მავნებელია“.

ზეზრუნვა? მანინ რატომბაა, რომ იძიდან, სადაც კირილიცა წავიდა, მოვიდა ლატინიცა? კულიკოვის ბრძოლიდან დაბრუნდნენ რუსებან, რომ ვიხსენივით დიადი ერი. დიადი მხედრობები საბაბარაკი ნაკვეთებით იფარგლება, ყველა პროექტი კი ვირტუალურად დაყვანილი. ძირს შრომისმოყვარე სტალინი! ამოტივტივდნენ ისინი, ვისთვისაც ბანანის რესპუბლიკების ხელმძღვანელობა გაცილებით პრესტიჟულია, ვიდრე ზესახელმწიფოს მოქალაქედ ყოფნა.

ერთ დროს ტაჯიკეთის სოფელში, კავკასიის აულსა და აღმოსავლეთ ევროპის ქალაქებში რუსულ ენაზე შეიძლება ურთიერთობა. დღეს რუსულს მოსკოვშიც კი ვერ გააგებინებ ხშირად და ყოველწლიურად „დიადი რუსული სიტყვის“ ფესტივალის ჩატარება საქმეს ვერ შევლის. რუსული სამყარო შაგრენის ტყავით მცირდება. ერთ დროს იგი იმპერიის საზღვრებს სცილდებოდა, დღეს ძირძველ რუსულ მიწებზე ნაკლებია.

არ უნდა დაგვავინყდეს, რომ რუსეთი ნაჭრებისგან შეკერილი საბანივითაა — ხალხებით, რელიგიებით, ადგილობრივი ტრადიციებით აჭრეფრეფული. და ჩვენ, ყველაფერთან ერთად, საერთო წარსულით ვართ გაერთიანებული. კვლავ და კვლავ გვიწევს ჩვენი ისტორიისთვის ბრძოლაში ჩაბმა. ჩვენი მამების წარსული ღალატით ვღალატობთ ანგმოსაგ და მომავალსაგ.

„ვლასოველობისთვის“ ქების შესხმით, იმ მომამდე გადავირევი, რომ დიად გამარჯვებას დამარცხებულ წარმოვაჩინო.

სად არის დღეს დიადი მორავია? სადაა დიადი ბულგარეთი? დიადი სერბეთი? სად იქნებოდა მალოროსია ან ბენილა. დღეს რუსეთის ხალხები ეთნიკურად განცალკევდებიან — სულ უფრო და უფრო მეტად. დასავლეთიდან ცბიერ კარნახს აყოლილი თავიანთ „ძირებს“ იხსენებენ საამები, მერები, კორელები, მორდველები, ჩუვაშები... კულტურტრეგერული პროგრამების განტეხებით იღებენ ეთნოფილმებს, ქმნიან გამათავისუფლებელ ეპოსს, უმღერაიან „ეროვნულ“ ისტორიას.

მცირე ხალხების მხარდაჭერა? თვითშეგნებაზე... „მონაწილის“ მოტივებს, „დესტაბილიზატორები“ რომ მღერაიან, გაიხსენოთ სტალინი: „ის, რაც ჩვენს მტრებს მოსწონთ, ჩვენთვის მავნებელია“.

მოუიქვილა საქართველო

სასურსათო პოლიტიკის საერთაშორისო კვლევითი ინსტიტუტის მიერ შედგენილ 2010 წლის შიშობლობის გლობალურ ინდექსში საქართველო, სომხეთი და აზერბაიჯანი „დაუნაყრებლობის საშუალო დონეზე“ მყოფ ქვეყნებს შორის აღმოჩნდა. დოკუმენტის ავტორთა მონაცემებით, მსოფლიოში დაუნაყრებელ ადამიანთა რაოდენობა მილიარდს აჭარბებს. შიშობლობის გლობალურმა ინდექსმა გარდაამავალი ეკონომიკის 122 ქვეყანაში შეათავა მდგომარეობა.

ლიბიური ნავთობის პირველი ულუფა — აგუს

აშშ-მა ლიბიელი აჯანყებულებისგან ნავთობის პირველი პარტია შეიძინა. ნავთობი ჰავანის კუნძულების ერთ-ერთ პორტში ტანკერმა „ეკვატორმა“ შეიტანა. გარიგების თანახმად, ლიბიელმა აჯანყებულებმა აშშ-ს 1,2 მილიონი ბარელი ნავთობი მიჰყიდეს. შეთანხმება 25 მაისს გაფორმდა. კონტრაქტის ღირებულება არ სახელდება. აპრილის დასაწყისში ვრცელდებოდა ინფორმაცია, რომ ლიბიის ოპოზიციის მიერ კონტროლირებადი ტერიტორიიდან მილიონი ბარელი ნავთობით დატვირთული პირველი ტანკერი გავიდა.

...ვანი, რომ მნიშვნელოვანი
ცოდვით დამტკბარი მტყვანი!
— ვანი, რომ დამაბვიანდა
გულმკერდზე მჯილის რტყმევიანი...

იქნება

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

რამდენიმე დღეც და შესანიშნავი ქართველი პოეტი, რუსთაველის პრემიისა და სხვა არაერთი პრესტიჟული პრემიის ლაურეატი რეზო ამაშუკელი 75 წლის გახდება. მისი საპატიო წოდებების, პრემიების, ჯილდოების ჩამოთვლას რომ გავყვეთ, შეიძლება ავცდეთ კიდევ საიუბილეო თარიღს, ისე შემოგვეხარჯება დრო. ჩვენს გაზეთთან საუბარში ერთხელ გაგვანდო, რომ, როცა შიშის ზღვარს გადააბიჯებს ადამიანი, შემდეგ საერთოდ უშიშარი ხდება. ამიტომაცაა მისი ბოლოდროინდელი შემოქმედება ნიმუში სამშობლოს ინტერესებისა და უმაღლესი იდეალების სადარაჯოზე უშიშრად და ნამუსიანად დგომის. გაზეთ „საქართველო და მსოფლიო“ ულოცავს ჭეშმარიტ მამულიშვილს, კეთილშობილ, უდრეკ და უშიშარ კაცს, ბატონ რეზო ამაშუკელს დაბადების დღეს, ჯანმრთელობას, ოჯახის ბედნიერებასა და სამშობლოს გაბრწყინებას უსურვებს მას! რეზო ამაშუკელის პოეზიის საღამო გამართება რუსთაველის თეატრის დიდ დარბაზში 21 ივნისს, საღამოს 7 საათზე, თუმცა თავად პოეტი ყოველგვარი საიუბილეო საღამოების გამართვის წინააღმდეგია.

VIA DOLOROSA

„ლამით მაძღრები დაწვებით...“
ვაჟა

...მიყვები უხმოდ
ამ ვინრო ქუჩას,
აქეთ და იქით
ახორხლილა ჭრელი დახლები,
ვერცხლის სურებით,
ფარდაგებით,
კრიალოსნებით...
ირგვლივ ტრიალებს
მოხალული ყავის სურნელი...
— „ხალას“:
არაბი კვლავ მთავაზობს
ჯვრებსა და ხატებს,
რადგანაც მიცნო, მიმამგვანა,
ვარ ქრისტიანი!

სხვის დასანახად მორწმუნენო,
ქრისტიანენო!
უფალს მაშინ თუ გაიხსენებთ,
როდესაც გიჭირთ,
მუხლზე დადგებით პირჯვრის წერად:
— „ღმერთო, მიშველე,
მიშველე და დამიფარეო!“
ხოლო როდესაც
მიუსხდებით შემწვარ ერკემალს,
ან ძუძუს ლოშნით
ნაღვინევ და დორბლიან ბაგით,
— სად არის ღმერთი?
რად არ გახსოვთ მაშინ უფალი?!

მეც თქვენნაირი ღორი ვარ და
მიტომაც ვტირი,
ჩემ თავს ვტირი, ჩემ თავს ვტირი,
მარად მშიშარი!..
მე, ძვლების გროვა,
ნაცოდვილარ ხორცით ასხმული...
— ტყუილია,
ტყუილია ეს სათნოება
და ის სიმართლევ ტყუილია,
თქვენ რომ მთავაზობთ!

ნაღდი,
გულწფერი თეოა მხოლოდ,
— საწყალი თეო!
ტრიალ მინდორში ხეზე ასული,
რომ გაჰყმის მთელ სამყაროს:
— „ქალი მინდა,
ქალი მინდაო!“
— Via Dolorosa!
... მე ვერ ვივარგებ,
ვერ ვივარგებ აღსარებისთვის.
გვიანდა არის ან ვითგვემა
მოახლოვებულ სიკვდილის შიშით...

P.S.
არ დაგნამვიათ ღანვები
მოყვასის მონატრებითა.
— „ლამით მაძღრები დაწვებით,
დილით მშივრები დგებით!“
ცრემლებში ამონანები
ცოდვა გდევთ დაბადებიდან...
— „ლამით მაძღრები დაწვებით,
დილით მშივრები დგებით!“
არც შუბლზე ზეთის ნაცხებით
არ ისარჯებით ბეჯითად,
— „ლამით მაძღრები დაწვებით,
დილით მშივრები დგებით!“
მხოლოდ მაშინ ხართ მაგრები,
თუ იმყოფებით კრებითად...
— „ლამით მაძღრები დაწვებით,
დილით მშივრები დგებით!“
მუნ სხვისი სევდით დათვრებით,
და არა გახარებითა,
— „ლამით მაძღრები დაწვებით,
დილით მშივრები დგებით!“
მეც, ღვთის გლახა და საწყალი,
ავაზაკებში ნაგდები,
— ღამით დაწვები მაძღარი,
დილით მშიერი ავდგები!
...ვაი, რომ მნიფდა ნიადაგ
ცოდვით დამტკბარი მტყვანი!
— ვაი, რომ დამაგვიანდა
გულმკერდზე მჯილის რტყმევიანი...

ქველბრახული ესკიზი — «რახილ!»

— რახილ!
რა ხელმა გადმოგხატა
ძველი ფრესკიდან?
ვნების ყვავილი, აკრძალული,
შენ ვინ გიჩვენა?!

— რახილ!
გახედე,
იმდაგვარი ცა არის დღესაც.
რახილ,
რა ხელმა მოგაჩენა
ძველი თალმუდი?!

— რახილ!
ისმის ღიღინი მორწმუნეთა
სინაგოგიდან,
შენ კი,
შენ დღესაც
ამქვეყნიურ ცოდვით დათვრები!

— რახილ!
ისევ შხვიან ჩახსნილ მკერდში
მკვირივი ატმები,
ისევ კრუტუნებს ფოცხვერით
შენში ძახილი!..

— ვაი,
მომწვანო ფირუზები —
შენი თვალები!
შენთან ეგვიპტის დედოფალიც
არის ბოგანო!
მაგრამ სიბერეს
მაინც ვერსად დაემალე,
— რახილ,
ღვთისწყრომავ ფეხადგმულო,
ცოდვის გორგალო!

— რახილ!
ვინ მოგყავს, მშვენიერი,
მოკლე საბელით?
ვინ არის იგი,
დალალებით, წითლად ნაფერი?
შენი გულისთვის
თუ კაენმა მოკლა აბელი,
ო, მაშინ
უნდა ეპატოს სუყველაფერი!

— რახილ!
მითხარი,
საით მიგყავს ძუ მსხმოიარე
ვნების მტყენებით,
მაცდუნებელ თვალთა ხამხამით?!

— რახილ!
მითხარი,
რა ხილია შენი თანმხლები,
მხრებზე ხავერდის
ხენდროსფერი წამოსასხამით?
ხმაურობს ხალხი
ხვავრიელად დახრილ დახლებით,
რაბინს ქათმებით ახორხლილი
მისდევს ხახამი...

— რახილ!
სად მიგყავს,
ვისთვის გინდა,
მსხვერპლი ახალი?!

... ჩაიარა და
თან წაიღო მთელი უბანი!
მშვენიერ მხეველებს
შურით დარჩათ თვალი დათხრილი...
— შეყვარებული,
ამაყი და თავისუფალი
ცოდვილი სულის წასანყმედად
მიდის რახილი!

ცხს-ს ხელმძღვანელმა ლეონ პანეტამ გადაწყვიტა, რომ მათ ხელთ აქვთ საკმარის რაოდენობის ირიბი მტკიცებულებები, რომ მათ ნინაზე თავად უსამა ზენ ლადენია. ამის შემდეგ ოპერაციის მზადება იწყება. პანეტა დაუკავშირდა ვიცეადაშირალ უილიამ მაკრეივეს, რომელიც პანეტაგონის სპეციალური დანიშნულების ჯარებს ხელმძღვანელობდა. ამ ჯარში საუკეთესოთა შორის საუკეთესო მსახურობენ.

გეოგრაფია

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

გაუსმარებული დეტალები

გენებს ვერ ახერხებდნენ, მაგრამ 2010 წლის აგვისტოში მოხდა მნიშვნელოვანი წინსვლა და მიაგნეს იმ ადამიანის სახლს, რომელიც შეიძლება ბენ ლადენის უახლოესი გარემოცვის ნევრი ყოფილიყო. ამერიკის ისტორიაში დამნაშავეს ძებნის ყველაზე ხანგრძლივი პროცესი კვლავაც გრძელდებოდა.

ჯონ მაკალაუნი:

— ამგვარ შემთხვევებს აუცილებელია წერილობითი მხარდასაჭერი მიქცევა. არსებობდა იმის ნიშნები, რომ ვიღაც რაღაცის დამალვას ცდილობდა. ზუსტად უნდა დადგენილიყო, თუ ვინ იყო ფაქტობრივად ამ სახლში.

პირველი ნაბიჯი ინფორმაციის მოგროვება იყო.

დენ გორი:

— ამისათვის ყველა შესაძლო საშუალებას იყენებდნენ: ადამიანებს, ელექტრონულ საშუალებებს, საავიაციო ტექნიკას და ასე შემდეგ. მომდევნო ეტაპზე დასკვნები კეთდებოდა.

პირველი ფაზა თანამგზავრები იყო. დედამიწიდან თითქმის ათასი კილომეტრის სიმაღლეზე მდებარე თანამგზავრები მიზანს უთვალთვალებდა.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— შენობას შეუსვენებლივ უთვალთვალებდნენ არა მხოლოდ სადაზვერვო თანამგზავრების, არამედ რადიოელექტრონული დაზვერვისა და დისტანციური მოსმენების თანამგზავრების საშუალებითაც.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— ერთ-ერთ ფოტოზე შეამჩნიეს მალალი მამაკაცი, რომელიც არ გახლდათ დაკავებული ყოველდღიური სამინაო საქმეებით, როგორც სხვები აღნიშნულ შენობაში. მაგრამ იმის ზუსტად დადგენა, რომ ეს მამაკაცი ნამდვილად უსამა ზენ ლადენი იყო, მაინც ვერ მოხერხდა.

რამდენიმე კვირის თვალთვალის შემდეგ პრეზიდენტ ბარაკ ობამას მოახსენეს იმ შენობის თაობაზე, რომელიც, შესაძლოა, ძალზე მნიშვნელოვანი ფიგურა იმალეობდა.

ჯონ ბრენანი, ნაციონალური უშიშროების მრჩეველი:

— მას ერთი ნუთის დაკარგვაც არ სურდა და უნდოდა, რაც შეიძლება სწრაფად მიგველო შესაბამისი ზომები. ცხს-ს საქმეში მეტი ადამიანის ჩართვა სჭირდებოდა, მაგრამ

ამისათვის უფრო ახლოს მისვლა იყო საჭირო.

მეორე ფაზა იყო უპილოტო საფრენი აპარატები, რომელთაც ვიდეოს გადაღება და გადაცემა შეეძლო.

ჩვეულებრივ, საფრენ აპარატებს რადარები ამჩნევს და აფიქსირებს. მართალია, აშშ-ის ხელისუფლება ამის თაობაზე არაფერს ამბობს, მაგრამ, როგორც ჩანს, მისიისათვის შერჩეულ იქნა „RQ-170 sentinel“-ი, რომლის რადარების საშუალებით აღმოჩენა შემოსაზღვრულ საჰაერო სივრცეში ძალზე ძნელია.

დენ გორი:

— იდეალური იქნებოდა მამაკაცის ფოტოსურათის მიღება. ვინ იყო ეს? ბენ ლადენი? ზავაპირი?

ადამიანი, რომელზეც დაკვირვება ხორციელდებოდა, სახეს არ აჩნდა. აუცილებელი იყო უფრო ახლოს მისვლა.

2010 წლის დეკემბერი:

ცხს-ს დირექტორმა მოანყო აბსოლუტურად გასაიდუმლოებული შეხვედრა, რათა ოპერაციის შემდგომი სტადიის ჩატარება განეხილა.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— იმპერიოლში მრავალი საიდუმლო კრება გაიმართა ეროვნული უშიშროების ხელმძღვანელებს შორის. ყველაფერი საიდუმლოდ ინახებოდა და თვით ამ სპეცსამსახურების თანამშრომლებმაც კი არ იცოდნენ, სად და როდის ტარდებოდა შეკრება, რა საკითხებს განიხილავდნენ მასზე.

მესამე ფაზა ადგილზე თვალთვალის გახდა. ცხს-მ გა-

დანყვიტა, შენობასთან ყველაზე ახლოს მდებარე სახლი ექირავა.

ჯონ კერაკუ:

— სინამდვილეში ცხს-მ ისარგებლა ადგილობრივი მკვიდრის დახმარებით. სწორედ ამ უკანასკნელმა იქირავა სახლი სპეცსამსახურებისთვის.

ჯონ კერაკუ პაკისტანში ტერორიზმთან ბრძოლის განყოფილების ხელმძღვანელი იყო 2001 წლის სექტემბერში, აშშ-ში მომხდარი ტერაქტების შემდეგ და მართალია, მას მონაწილეობა არ მიუღია ბენ ლადენის ძებნის ოპერაციებში, მაგრამ მონაწილეობდა სხვა მსგავს საქმეებში.

ჯონ კერაკუ:

— ძალზე მნიშვნელოვანი იყო შეუმჩნეველად დარჩენა. აუცილებელია, ადგილობრივებს დაემსგავსო — უნდა გაიზარდო წვერი და ჩაიცვა პაკისტანური ტანსაცმელი.

როგორც ჩანს, ცხს-მ ფოტოგრაფიული ტელეობიექტივი და ლამის ხედვის ხელსაწყოები გამოიყენა. როგორც ჯონ კერაკუ ირწმუნება, მოსმენებისთვის ცხს-მ უახლესი ლაზერული სხივი გამოიყენა.

ჯონ კერაკუ:

— ამ ლაზერულ სხივებს შეუძლია დააფიქსიროს ფანჯრების ვიზრაცია და ეს ვიზრაცია ბევრად გარდაქმნას. ამრიგად, შორი მანძილიდან, ყოველგვარი მოსასმენი აპარატურის დამონტაჟების გარეშე შეიძლება განისაზღვროს, რაზე საუბრობენ ოთახში.

ამერიკის სადაზვერვო ჯგუფი უთვალთვალედა მამაკაცს, რომელიც სამიზნე შენობის ეზოში სეირნობდა. მას კოლდურ სახელად ლიდერი შეარქვეს. როგორც ჩანდა, ცალკეული ინფორმაციული ფრაგმენტები ერთ მკვეთრ სურათად ერთიანდებოდა.

ჯონ ბრენანი:

— ჩვენთვის ცნობილი გახდა, თუ ვინ ცხოვრობდა ამ შენობაში. ესენი იყვნენ ქალები, ბავშვები და ასე შემდეგ და ეს ემთხვეოდა იმ ინფორმაციას,

რომელიც ბენ ლადენის დოსიეში მის ოჯახს ეხებოდა.

2011 წლის თებერვალი:

ცხს-ს ხელმძღვანელმა ლეონ პანეტამ გადაწყვიტა, რომ მათ ხელთ აქვთ საკმარის რაოდენობის ირიბი მტკიცებულებები, რომ მათ ნინაზე თავად უსამა ზენ ლადენია. ამის შემდეგ ოპერაციის მზადება იწყება. პანეტა დაუკავშირდა ვიცეადაშირალ უილიამ მაკრეივეს, რომელიც პენეტაგონის საპეციალური დანიშნულების ჯარებს ხელმძღვანელობდა. ამ ჯარში საუკეთესოთა შორის საუკეთესო მსახურობენ.

ბარი მაკაჟური:

— ისინი, ძირითადად, ღამით მუშაობენ. ღამის ხედვის მონიტორინგის მოპოვების შესაძლებლობას და არ გვექნებოდა მტკიცებულებები, რომ მიზანი ნამდვილად განადგურებულია. აშშ-ის არმიისა და დაზვერვის ოფიცერთათვის ეს ყველაზე უარესი დასასრული იქნებოდა.

მესამე ვარიანტი იყო შტურმი ვერტმფრენებისა და შეიარაღებული ძალების სპეცოპერაციის განხორციელების მონაწილეობით. მაგრამ ეს ძალზე სარისკო იქნებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ მესამე ვარიანტი ყველაზე სახიფათოდ შეფასდა, მაინც ის იქცა პრიორიტეტულად.

ვიცეადაშირალმა მაკრეივემ მიაღწია დავალებას, დაეწყო მზადება ოპერაციის განხორციელებისთვის.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— შეიქმნა სამიზნე შენობის ზუსტი ასლი ვარჯიშისთვის. იმისათვის, რომ სიზნელები სივრცეში ორიენტირება ესწავლათ, ჯარისკაცები ბევრს ვარჯიშობდნენ და ეს გრძელდებოდა მანამ, ვიდრე მათ თვალდახუჭულებმა არ შეძლეს შენობაში მოძრაობა.

2011 წლის 28 აპრილი:

პრეზიდენტმა ობამამ ნაციონალური უშიშროების ოფიცრები უკანასკნელად შეკრიბა. მას სერიოზული გადაწყვეტილება უნდა მიეღო. მტკიცებულებებს უტყუარს ვერავინ უწოდებდა.

ჯონ ბრენანი:

— მე არ შემიძლო დაზუსტებით მეტყვა, რომ ეს ბენ ლადენია, მაგრამ ასევე არ შემიძ-

ჯონ ბრენანი:

— ამგვარ ოპერაციაში გასაიდუმლოებულია წარმტყების სანინდარია. არც ერთმა ქვეყანამ, ჩვენმა უახლოესმა მოკავშირეებმაც კი არაფერი იცოდნენ ამ ოპერაციის შესახებ.

მეორე ვარიანტი იყო ბომბდამშენების საშუალებით საჰაერო დარტყმის განხორციელება. ამ შემთხვევაში შენობა მთლიანად მიწასთან გასწორდებოდა. პრეზიდენტისთვის მთავარი იყო, მშვიდობიან მოქალაქეთაგან არავინ დაზარალებულიყო.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— შენობის განადგურებით ჩვენ დაკარგავდით დნმ-ის ნიმუშების მოპოვების შესაძლებლობას და არ გვექნებოდა მტკიცებულებები, რომ მიზანი ნამდვილად განადგურებულია. აშშ-ის არმიისა და დაზვერვის ოფიცერთათვის ეს ყველაზე უარესი დასასრული იქნებოდა.

მესამე ვარიანტი იყო შტურმი ვერტმფრენებისა და შეიარაღებული ძალების სპეცოპერაციის განხორციელების მონაწილეობით. მაგრამ ეს ძალზე სარისკო იქნებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ მესამე ვარიანტი ყველაზე სახიფათოდ შეფასდა, მაინც ის იქცა პრიორიტეტულად.

ვიცეადაშირალმა მაკრეივემ მიაღწია დავალებას, დაეწყო მზადება ოპერაციის განხორციელებისთვის.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— შეიქმნა სამიზნე შენობის ზუსტი ასლი ვარჯიშისთვის. იმისათვის, რომ სიზნელები სივრცეში ორიენტირება ესწავლათ, ჯარისკაცები ბევრს ვარჯიშობდნენ და ეს გრძელდებოდა მანამ, ვიდრე მათ თვალდახუჭულებმა არ შეძლეს შენობაში მოძრაობა.

2011 წლის 28 აპრილი:

პრეზიდენტმა ობამამ ნაციონალური უშიშროების ოფიცრები უკანასკნელად შეკრიბა. მას სერიოზული გადაწყვეტილება უნდა მიეღო. მტკიცებულებებს უტყუარს ვერავინ უწოდებდა.

ჯონ ბრენანი:

— მე არ შემიძლო დაზუსტებით მეტყვა, რომ ეს ბენ ლადენია, მაგრამ ასევე არ შემიძ-

ლო მეტყვა, რომ ეს არაა ბენ ლადენი. პრეზიდენტი ობამა კრების ყველა წევრს ამ საკითხთან დაკავშირებით აზრს ეკითხებოდა.

დამსწრეთა აზრი ორად გაიყო, მაგრამ ობამას მრჩეველებმა გადაწყვიტეს, რომ დაახლოებით 60%-იანი ალბათობით სამიზნე შენობაში სწორედ ბენ ლადენი იმყოფებოდა. როდესაც კრება დასრულდა, პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ თავისი გადაწყვეტილების შესახებ დილით გამოაცხადებდა.

2011 წლის 29 აპრილი:

მაშინ, როდესაც მთელი მსოფლიო ბრიტანეთის სამეფო ქორწილის ადევნებდა თვალს, ობამა თავის მრჩეველებს უხმობს.

ჯონ ბრენანი:

— მან შემოგვხედა და გვითხრა, საჭიროა ოპერაციის ჩატარება. ეს იყო ერთ-ერთი რთული გადაწყვეტილება, რომლის მიღებაც პრეზიდენტს მოუხდა.

ობამამ ოპერაცია 30 აპრილისთვის დანიშნა, მაგრამ უამინდობის გამო ოპერაცია მეორე დღისთვის გადაიდო. 30 აპრილის საღამოს ობამა თვით სახლში გამოვიდა და მოახერხა, დაძაბულობა არ შეემჩნია.

ჯიმ მიკლაჟევსკი:

— პრეზიდენტ ობამასთან პოკერს არავითარ შემთხვევაში არ ვითამაშებდი.

კვირას, 1 მაისს, ბარაკ ობამა მთავრობის ზოგიერთ წარმომადგენელთან ერთად თვით სახლის ოპერატიულ ცენტრში მივიდა, რომ ოპერაციის მსვლელობისთვის ედევნებინა თვალს.

ბარი მაკაჟური:

— მთავრობას აღრავლერი შეეძლო, ყველაფერი 25-35 წლის ჯარისკაცებზე იყო დამოკიდებული. ისინი კი იმ მთავრობის საკუთარი სიცოცხლით რისკავდნენ.

ტომ ვალენტინი:

— პოლიტიკური თვალსაზრისით, ამ მისიის ჩაშლა არ შეიძლებოდა. ეს უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე ეროვნული უშიშროების უმნიშვნელოვანესი ოპერაცია იყო.

გაბრკალება შეიძლება ნომარში

ოპოზიციური გაზეთებისთვის მთავარ საინფორმაციო-შემცავი ამოცანად ტვინიის გამოცემა იქცა. ვენესუელაში თავში უჭედავენ, რომ მათ ძველანაში ყველაზე მაღალია დანაშაულის რაოდენობა, რომ ნარკობარონები აბსოლუტურად თავისუფლად დაპარაზებენ, რადგან პოლიციის მხრიდან არანაირ წინააღმდეგობას არ აწყობენ, რომ ჩავესი მთავრობის ორგანოები კორუფციის მომხრე და ნამახალისებელია, რათა ჩინოვნიკთა გულის მოღობვისკენ ისწრაფონ.

აშშ ვენესუელის ნავთობრეზერვუარსების მიტაცებისთვის ემზადება

ის აზრი, რომ ვენესუელა ნავთობისა და გაზის რესურსებზე კონტროლის დამყარების მიზნით მიმდინარე აშშ-ის გლობალური ჯვაროსნული ლაშქრობის შემდეგი სამიზნეა, სულ უფრო აქტიურად განიხილება. წარმოუდგენლად გამოიყურება ის ფაქტი, რომ აზიისა და აფრიკის ნავთობომპოველებს ქვეყნებში პენტაგონისა და აშშ-ის სპეცსამსახურების მიერ განხორციელებული უამრავი სისხლისმღვრელი ოპერაციის შემდეგ ვენესუელის ნახშირწალბადოვანი რესურსები ჯერაც არაა იმპერიის კონტროლქვეშ. დაახლოებით იმავედროს, ეს რესურსები 100-150-წლიან ინტენსიურ ექსპლოატაციას გაუძლებს.

ვაშინგტონს ვენესუელური ნავთობის მითვისების „რკინისკუთხე“ საფუძველი აქვს: ქვეყანას სათავეში უდგას „ანტიკორუპციული დიქტატორი“, ძმები კასტროების, ირანელი ახმაღინჯადის, ლიბიელი კადაფის, სირიელი ასადისა და „მოსაზირობელი“ ჩინოვიკების სის კიდევ რამდენიმე წევრის მეგობარი. ჩავესი „არარაციონალურად“ ხარჯავს ნავთობოლარებს — კონტინენტზე თავისი რევოლუციის ექსპორტს აფინანსებს და სტიმულირებს უნეეს ინტეგრაციული გაერთიანებების შექმნას აშშ-ის მონაწილეობის გარეშე. მისი მიზანია, ვენესუელა „კბილებამდე“ შეიარაღებულ რეგიონალურ ზესახელმწიფოდ“ აქციოს. მაგრამ, თუ დიქტატორს თავის უზარმაზარ ფინანსურ რესურსებს ჩამოართმევენ, მისი ყველა პროექტი ერთ საათში დაინგრევა.

ვენესუელის წინააღმდეგ აშშ-ის ნავთობის ომის თაობაზე პარამანეტურად ისმის საუბარი 2002 წლის დეკემბრიდან, მას შემდეგ, რაც ნავთობკომპანია „PDVSA“-ს მმართველობა 20 ათასი მუშისა და თანამშრომლის მოწინააღმდეგეობით გაიყვანა. ნავთობგადამამუშავებელ კომპლექსებში საბოტაჟი, ბენზინგასამართ სადგურებზე მრავალკაციანი მეთრანის რიგები, საყოფაცხოვრებო გაზის კრიზისი — შეთქმულების მონაწილეთა ჩანაფიქრით ეს ყველაფერი ჩავესის რეჟიმის საფუძვლიანად შერყევის საბაბი უნდა გამხდარიყო. მაგრამ რეჟიმის მომხრეებმა სიმტკიცე გამოიჩინეს და 2003 წლის თებერვალში გაფიცვამ კრახი განიცადა, „PDVSA“ კი სახელმწიფო კონტროლს მთლიანად დაექვემდებარა. კომპანიაში აშშ-ის ინტერესების სასარგებლოდ მომუშავე „მეხუთე კოლონა“ გამოაშკარავდა,

მისი მრავალი მეთაური საზღვარგარეთ გაიქცა. 15 ათასამდე მენავთობე სამსახურიდან გააგდეს, კომპანიის დანაკარგებმა 10 მილიარდ დოლარს გადააჭარბა. ნავთობის ექსპორტიორი ქვეყნების ორგანიზაციამ სერიოზული გავლენა მოიპოვა საერთაშორისო არენაზე. ამ ყველაფრიდან არც თუ მცირე სარგებელი ნახა რუსეთმაც, რომლის ეკონომიკას ნახშირწალბადებზე მაღალმა ფასმა დიდად შეუწყო ხელი, კარაკასი ენერგეტიკული კრიზისის დროს დაეხმარა სოციალისტურ კუბასაც, რომლის აღსასრულსაც უახლოეს მომავალში ვარაუდობდნენ.

აშშ-ისა და დასავლეთ ევროპის ნავთობკომპანიებთან მომუშავე ანალიტიკოსების შეხვედრის პროგნოზები, რომ თითქმის „სოციალურად ორიენტირებული“ ჩავესის მიერ შემუშავებული ენერგეტიკული პოლიტიკა, რომელიც ლათინოამერიკული მომხმარებლისთვის შეღავათიან ფასებს ითვალისწინებდა, კრახისთვის იყო განწირული, არ ასრულდა. სწორედ ნავთობკომპანიის უპატორი უზრუნველყოფის საბაზისად და სპარტაქსორის წინააღმდეგ მის აპტირებას.

ვენესუელის ლიდერი წარმატებით ამტკიცებს, რომ ნავთობზე სახელმწიფო კონტროლი ქვეყნის სოციალურ-პოლიტიკური სტაბილურობის უზრუნველყოფის მნიშვნელოვანი ელემენტია. შეცდომა იქნებოდა იმის ფიქრი, რომ აშშ-მა სახელმწიფო ნავთობკომპანია „PDVSA“-ს მიმართ სანქციები მხოლოდ იმიტომ დაანესა, რომ მან ირანში 20 ათასი ტონა ბენზინით დატვირთული ტანკერი გაგზავნა. აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის მოადგილემ ჯეიმს სტივინსონმა ხაზი გაუსვა, რომ სანქციებს სხვა ქვეყნების კომპანიებიც დაექვემდებარდნენ და რომ ეს არის სიგნალი იმ ნავთობისა და სანაოსნო ქვეყნებისთვის, რომლებიც აშშ-ის ნავთობის მიყიდვას სანქციების დაწესების საფრთხის წინაშე დგებიან. აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის თქმით, ნავთობის მიყიდვების დაწესების საფრთხის წინაშე დგებიან ის ქვეყნები, რომლებიც აშშ-ის ნავთობის მიყიდვას სანქციების დაწესების საფრთხის წინაშე დგებიან.

ბარნენ და რომ ეს არის სიგნალი იმ ნავთობისა და სანაოსნო ქვეყნებისთვის, რომლებიც ნახშირწალბადებით თეორიულად ვაჭრობენ. აგვიანდა, მივახვედრეთ ყველა, ვინც მომავალშიც აპირებს უპასუხისმგებლოდ დაუჭიროს მხარი ირანის ენერგეტიკულ სექტორს, რომ ისინი ძალზე სერიოზული შედეგების წინაშე დადგებიან, — განაცხადა მან.

ვენესუელაში დარწმუნებული არიან, რომ აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის რეპრესიების მთავარ სამიზნეს არაბეთის, სინგაპურის, მონაკოსა და სხვა ქვეყნების მეორეხარისხოვანი კომპანიები კი არა, სწორედ „PDVSA“ წარმოადგენს. ჯერჯერობით სანქციებს „გამაფრთხილებელი გასროლის“ ხასიათი აქვს: ვენესუელური ნავთობკომპანია მოკლებულია აშშ-თან სახელმწიფოებრივი კონტრაქტების გაფორმების, ექსპორტ-იმპორტის ოპერაციებისა და ნავთობის მოპოვებისა და გადამამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფინანსების მიღების შესაძლებლობებს. ეს არც ისე სერიოზულია, „PDVSA“ მშვიდობიანად გადის ღონს აშშ-თან კონტრაქტების გარეშე, ღირსი ხანია, არ საჭიროებს ნავთობის სწრაფი იმპორტის ფინანსირებას და ნავთობის მოპოვებისა და გადამამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფინანსების მიღების შესაძლებლობებს. ეს არც ისე სერიოზულია, „PDVSA“ მშვიდობიანად გადის ღონს აშშ-თან კონტრაქტების გარეშე, ღირსი ხანია, არ საჭიროებს ნავთობის სწრაფი იმპორტის ფინანსირებას და ნავთობის მოპოვებისა და გადამამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფინანსების მიღების შესაძლებლობებს.

ვენესუელაში დარწმუნებული არიან, რომ აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის რეპრესიების მთავარ სამიზნეს არაბეთის, სინგაპურის, მონაკოსა და სხვა ქვეყნების მეორეხარისხოვანი კომპანიები კი არა, სწორედ „PDVSA“ წარმოადგენს. ჯერჯერობით სანქციებს „გამაფრთხილებელი გასროლის“ ხასიათი აქვს: ვენესუელური ნავთობკომპანია მოკლებულია აშშ-თან სახელმწიფოებრივი კონტრაქტების გაფორმების, ექსპორტ-იმპორტის ოპერაციებისა და ნავთობის მოპოვებისა და გადამამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფინანსების მიღების შესაძლებლობებს. ეს არც ისე სერიოზულია, „PDVSA“ მშვიდობიანად გადის ღონს აშშ-თან კონტრაქტების გარეშე, ღირსი ხანია, არ საჭიროებს ნავთობის სწრაფი იმპორტის ფინანსირებას და ნავთობის მოპოვებისა და გადამამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფინანსების მიღების შესაძლებლობებს.

უგო ჩავესმა აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის გამომხდომას ტვიტერის საშუალებით უპასუხა: „ბოლივარის სამშობლოს წინააღმდეგ სანქციები გრინგოს იმპერიის სტრუქტურის ნებისმიერ ნაწილზე დაწესებული სანქციები არაა დაგვიწყნებენ, რომ ჩვენ ბოლივარის შვილები ვართ!“ — განაცხადა მან საკუთარ გზავ-

ნილში და ხაზი გაუსვა, რომ ვენესუელის სახელმწიფო კომპანიას არ აკრძალა აშშ-ისთვის ნავთობის მიყიდვა. სანქციების დაწესების დღეებში ვენესუელის სახელმწიფო კომპანია აშშ-ს ნავთობის მიყიდვას არ შეწყვეტდა. აშშ-ის სპეცსამსახურების მიერ ექსპლოატრებადი თემა ვენესუელის შტატ ბოლივარში ირანის მიერ ურანის დამუშავებაც. სადაც იქვე უნდა იყოს ირანის „საიდუმლო ლაბორატორიები“, სადაც ატომური იარაღის ნიმუშების გამოცდებიც მიმდინარეობს.

ამ სერიიდან უკანასკნელი ცნობა გერმანულ გაზეთ „Die Welt“-ში დაიბეჭდა: ირანელები ქმნიან ბაზას აშშ-ის ობიექტებისკენ რაკეტების გაშვებისთვის პარაგუანას ნახევარკუნძულზე. ჩავესმა უმაღლესი ხარისხის რეაგირება და მინისტრთა საბჭოს სხდომაზე ამ ნახევარკუნძულის ქარის გენერატორების ფოტოები უჩვენა ტელეკამერებს. „აი, ესაა ირანული რაკეტები, — განაცხადა ჩავესმა, — ყოველი გამშვები დანადგარი მოიცავს სამ რაკეტას, რომელთაგან ერთი მიმართულია ვაშინგტონის, მეორე — ნიუ იორკის, მესამე კი — მაიამისკენ. როგორც ჩანს, იანკების სადაზვერვო თანამგზავრი მწყობრიდან გამოვიდა“. ვიცეპრეზიდენტმა ელიას ჰაგუამ კი განმარტა, რომ ეს ყოველივე ვენესუელაზე თავდასხმისთვის მიზეზად შეთხზეს.

ამგვარ დასკვნამდე ახლა მრავალი ადამიანი მიდის. ახლოვდება 2012 წლის საპრეზიდენტო არჩევნები და, გამოკითხვების მიხედვით, ჩავესს მოწინააღმდეგე არ ჰყავს. არჩევნები დღეს რომ გამართულიყო, ის უდავოდ გაიმარჯვებდა. ამიტომაცაა, რომ აშშ ცდილობს, ქვეყანაში შიდა კონფლიქტების კერები შექმნას და საამისოდ

ტუნისის, ეგვიპტის, ლიბიის გამოცდილებას იყენებს. დღის წესრიგში ვენესუელის დისტაბილიზაცია დგას! ოპოზიციის მოსაქლიერებლად გამოიყენება სოციალური ძეგლები, პროამერიკული არასამთავრობო ორგანიზაციები, ახალგაზრდული მოქარაობების რადიკალიზაცია, კორუფციის ბოლომდე გამოყენება, თითქმის თავდაცვის დასული რაზმების წარმოშობა. შთაბეჭდილების კორუფციის მომხრე და ნამახალისებელია, რათა ჩინოვიკთა გულის მოღობვისკენ ისწრაფონ, რომ ნავთობი ბოლივარიული ალიანსის ქმედუნარო მოკავშირეებისა და, პირველ რიგში, კუბის ინტერესებზე იფლანგება, რომ ვენესუელის ინფრასტრუქტურამ მიაღწია კრიზისულ მდგომარეობას, რის გამოც რეგულარულად ითიშება დენი, მწყობრიდანაა გამოსული საგზაო საფარი, პრობლემებია სასამელო წყალთან დაკავშირებით და დროდადრო სურსათის პრობლემები იქმნება.

მასმედია აქტიურად განიხილავს ვენესუელის პოლიტიკური, საეკონომიკური და სამხედრო თანამშრომლობის უპერსპექტივობას რუსეთთან და ჩინეთთან. ვენესუელის თავდაცვითი პოტენციალი სუსტდება აშშ-ის მიერ დაწესებული სანქციებით სამხედრო-სამრეწველო კორპორაცია Cavim-ის წინააღმდეგ. რუსულ მედიამ გაიყვანა ცნობა იმის შესახებ, რომ გაურკვეველი მიზეზების გამო სახელმწიფო დეპარტამენტმა Cavim-ის წინააღმდეგ აშშ-ის სანქციების საფუძველი არ დასახეულა, მაგრამ რა არის აქ გაურკვეველი ან რა საქნოა რაიმეს საფუძვლის ძებნა? აშშ-ს ძალიან არ უყვარს, როდესაც ტრადიციული იარაღის ბაზრებიდან დევნიან.

ვარაუდობენ, რომ ვენესუელაში აფეთქების დეტონატორი ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი ეგვიპტისთვის, შესაძლოა, სასიკვდილოდ რამდენიმე ადამიანიც კი გაიმეტონ. შემდეგ კი ყველაფერი კარგად ნაცნობი სცენარით გაგრძელდება. „ბაბოლოს გეგმა“, რომელიც ვენესუელაში მდგომარეობის „ნორმალიზაციას“ ითვალისწინებს, პენტაგონსა და ნატოს შტაბ-ბინაში არავის გაუუქმებია...

ფონდსკი

ხელისუფლება ყველანაირად ცდილობს ზრდის სტიმულირებას, რადგან 1930 წლის განმეორებისა ეუნიონი, მბარამ თანამედროვე „ზრდის ელექსირი“ უღიმღამო რეაქცია გვაიძულებს, ვიფიქროთ, რომ, სტრუქტურული თვალსაზრისით, აშშ ახლა გვერად უფრო სუსტია, ვიდრე 1930 წელს იყო.

დაიქვსა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

განმოდირიგებულ კულტურები, როგორც ბიოლოგიური იარაღი

გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმები, რომლებიც კვების ახალი პროდუქტებისა და სოფლის მეურნეობის კულტურების შესაქმნელად გამოიყენება, მთელ მსოფლიოში ბიოლოგიური იარაღის სახით მოქმედებს და უნაყოფობას განაპირობებს.

28 მაისს გამოქვეყნებულ მოხსენებაში ნათქვამია, რომ გაეროს მარეგულირებელი ორგანიზაცია Codex-ი, რომელიც დედამიწაზე მთელი საკვების, წყლის, მინერალებისა და ბალახის კონტროლირებას ცდილობს, გენური მოდიფიკაციის შედეგად მიღებულ პროდუქტებს საკვებად არ მიიჩნევს და ამიტომ ამგვარი პროდუქტები გამოყენების განცალკევებულ სფეროში უნდა გადავიდეს.

სამოქალაქო მოძრაობა, რომელიც ცდილობს, აშშ-ის ხელისუფლება აიძულოს, გენ-მოდიფიცირებული პროდუქტი მარკირებული სახით გაიყიდოს, მაგრამ, ხელისუფლებას არა მხოლოდ ის სურს, რომ ამგვარი პროდუქტი არამარკირებული დარჩეს, არამედ ცდილობს, CODEX-ის საშუალებით განმოდირიგებულ პროდუქტს არამარკირებული განსაზღვროს საერთაშორისო დონაზე.

პრობლემა ისაა, რომ Codex-ს შეეხება არსებობს საერთაშორისო

ბა აქვს ყველაფერთან, რაც საკვებად გამოიყენება, გენ-მოდიფიცირებული პროდუქტი კი ამ კატეგორიას არ განეკუთვნება. აშშ-ის ფინანსთა სამინისტროსა და კალიფორნიის მომცრო ზომის ბიოტექნოლოგიური ფირმის, სახელად Epicyte-ს მიერ დაფინანსებული გამოცდის ობიექტი სიმინდის იყო. 2001 წელს მიღწეულ საკუთარ წარმატებებზე საუბრისას ამ კომპანიის პრეზიდენტი მიტჩ ჰუინი თავის გენ-მოდიფიცირებულ კულტურებზე სიამაყით აცხადებდა: „ყველა სავაჭრო სავსე გზა-ქვს ისეთი სიმინდით, რომ“

იმუშავებს. ისინი სპერმატოზოიდებს ზედაპირზე ეკვრებიან და იმდენად ამძიმებენ, რომ ამ უკანასკნელთ საერთოდ აღარ შეუძლიათ გადაადგილება.

ჰუინის მტკიცებით, ამას შეუძლია ჭარბი მოსახლეობის პრობლემა გადაწყვიტოს.

გენ-მოდიფიცირებული სიმინდისა და სხვა კულტურების შექმნისა თუ სამხრეთ ამერიკაში, მექსიკასა და აფრიკის ქვეყნებში გამოყენების შემდეგ თავად აშშ-შიც საინტერესო ფაქტები გამოვლინდა. მას შემდეგ, რაც 1996 წელს გენ-მოდიფიცირებული საკვები ოფიციალურად აღიარებულ და მოწონებულ იქნა, აშშ-ში შობადობის დონემ კლება დაიწყო, კვების ტემპმა კი ამ პროდუქტის გამოყენების დაწყებიდან სამი წლის შემდეგ, 1999-ში, მკვეთრად მოიმატა.

ვინაიდან გენ-მოდიფიცირებულ საკვებს Codex-ი საერთოდ არ განიხილავს ბუნებრივ ნედლეულად და რადგან მეცნიერები მიზანმიმართულად ნერგავენ სიმინდსა თუ სხვა კულტურებში შობადობაზე მოქმედებელ მემკვიდრეობის მონაწილეობის გამარავლების გასაკონტროლებლად, ცალსახად შეიძლება ითქვას, რომ განმოდირიგირებული პროდუქტის გამო-

გამოყენების ერთ-ერთი მიზანი მისი ბიოლოგიური იარაღად ძვენება.

მრავალი გლობალური ორგანიზაცია გენ-მოდიფიცირებულ პროდუქტს, განსაკუთრებით სიმინდს, ბრინჯსა და სოიოს, მსოფლიოში სიღატაკის წინააღმდეგ საბრძოლველად იყენებს და, უპირველესად, მესამე მსოფლიოს ქვეყნებს ამარაგებს. გეტისების, როკფელერებისა და აგარას (გაეროს ყოფილი თავმჯდომარის კოფი ანანის ორგანიზაცია) ფონდები სხვა არაფერია, თუ არა სამი გავლენიანი ორგანიზაცია, რომლებიც მსოფლიოში გენ-მოდიფიცირებული პროდუქტის გავრცელებას უზრუნველყოფენ.

აღამიანის საკვებ პროდუქტში იმ ცვლილებების შეტანა, რომელიც უპილოტო განსაცდელს განაპირობებს ან შობადობაზე პირდაპირ კონტროლის დაწესების საშუალებას იძლევა, თანაირის არსით სხვა არაფერია, თუ არა ბიოლოგიური იარაღის შემთხვევა, იარაღისა, რომლის ერთადერთი მიზანი ამა თუ იმ რეგიონში მოსახლეობის რაოდენობის შემცირებაა.

mixednews.ru

აპერიკული იმპერიის ვარდნა და ნგრევა

გასულ კვირას ამერიკამ რეკორდი დაამყარა: უძრავ ქონებაზე ფასები კვლავ დაეცა და, როგორც გაირკვა, საცხოვრებელი სახლები, ბუნის პერიოდთან შედარებით, 33%-ით გაიზარდა. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, „დიდი დეპრესიის“ რეკორდი მოხსნილია — მაშინ უძრავ ქონებაზე ფასმა 31%-ით დაიკლო. მართალია, ახლა უმუშევართა რაოდენობა ნაკლებია (9,1%), ვიდრე იმ პერიოდში იყო, მაგრამ თეთრი სახლი მაინც გვარანადაა შემფოთებული — აშშ-ის უკანასკნელი პრეზიდენტი, რომელმაც 7,2%-ზე მეტი უმუშევრობის პირობებში ხელახალ არჩევნებში გამარჯვებას მიაღწია, ფრანკლინ რუზველტი იყო.

ეკონომიკა წარმოებიდან ფინანსურ სექტორზე გადადის.

ახლა კი დავფიქრდეთ ეკონომიკის გაჯანსაღების მიმდინარე ეტაპების რადიკალურ განსხვავებულობაზე წინამორბედ ციკლებთან შედარებით. ტრადიციულად, როდესაც აშშ კრიზისიდან გამოდის, უმუშევრობის დონე მცირდება, დაბალი საპროცენტო განაკვეთები წამახალისებელ როლს ასრულებს მომხმარებლისთვის და საცხოვრებელი სახლების მშენებლობები მატულობს.

მაშ ასე, აშშ-ს დიდი პრობლემები აქვს: კოლოსალური საბიუჯეტო დეფიციტი და ვაშინგტონის პოლიტიკური პარალიზი. ამასთანავე, ამერიკელები ვარაუდობენ, რომ პრობლემები ადვილად გადაწყდება ამერიკის ეკონომიკის მასშტაბებისა და სამხედრო სიძლიერის წყალობით, იპოთეკური კრიზისიდან კი აშშ არანაყოფიერად გაძლიერებული გამოვა.

ეკონომიკის მწვერვალზე მყოფი იმპერია დაზარალებული საპირკვლით. თუ ლეობა დაიწყო, მისი შეჩერება იოლი საქმე არაა. ყველაზე სახიფათო სიმპტომებია, როდესაც არმიის შესაძლებლობები ცვდება შეუძლებელი დავალებებით, მდიდრებსა და ღარიბებს შორის უფსკრული ღრმადდება, ეკონომიკის რეალური სექტორი ამოწურულია, მოქალაქეები კრედიტების წყალობით ცხოვრობენ საკუთარ შესაძლებლობებთან შედარებით უკეთ, ძველი პოლიტიკა ეფექტურობას კარგავს. გარდა ამისა, აშშ-ში უკვე მორს ნავიდა კულტურის ვარ-

დნის პროცესი, რისი დამადასტურებელი ფაქტებიც — მიმდინარე დანაშაულებათა მალაღი დონე, ჭარბწონიანობის ეპიდემია, პორნოგრაფიაზე ნარკოტიკული დამოკიდებულება და ელექტრონერგიის ჭარბი მოხმარება — სახეზეა. იმპერიის დაცემის საერთო მარცხელებზე პირველყოფილი უსურვილობა აღიარებისა, რომ შემფოთებისთვის სერიოზული მიზეზები არსებობს და იმ ქვეყნების გამოჩენა, რომლებიც მსოფლიოს მოძველებულ წყობას გამოწვევას უგზავნიან. დღეს ასეთი ქვეყანაა ჩინეთი. აშშ-ში, ისევე, როგორც XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ბრიტანეთში,

2011 წლის აპრილი — კლიკების მწვერვალზე მყოფი იმპერია დაზარალებული საპირკვლით

გამოსავალი ეკონომიკის ფინანსური სისტემის ბრწყინვალეობისგან გამოვლევდა და რიგითი ადამიანების მსყიდველუნარიანობის ასამაღლებლად ზომების გატარება, რათა ამერიკის ჩვეულებრივი მოკვდავი ნაკლებად იყვნენ დამოკიდებული კრედიტებზე. რაც შეეხება უძრავი ქონების ბაზარს, იქ ამნისტიასა საჭირო. ამერიკისთვის ახლა მთავარია, ხელახლა აღმოაჩინოს საკუთარ თავში ის მტრები, რომელთაც საკუთარ სიდიადეს უნდა უმადლოდეს.

The Guardian

კავკასიის მხარე და, ნაწილობრივ, თბილისი თავისი ცხოვრებით ცხოვრობდა, რომელზეც გარკვეულწილად მოქმედებდა საგანგაშო საომარი მდგომარეობა. ადგილობრივი ადმინისტრაციული პრობლემები ამ პირობებში სახელმწიფო მნიშვნელობას იქონებდა. ამასთან, არ შეიძლებოდა ამიერკავკასიის საზღვრისპირა მდებარეობის, თურქეთთან და სპარსეთთან მისი გეოგრაფიის დავიწყება. ყველაფერი ეს აიძულებდა ხალხს, რომელიც ომსა და მშვიდობას შორის ცხოვრობდა, გაფრთხილებოდა ყოველ დღეს და დრო არ დაეკარგა წვრილმანებზე.

ფინანსებსა და მრეწველობაში. სურდა რა განეხორციელებინა თავისი პროექტები, მან შემოიარა მთელი კავკასია; გადამწყობა, გაენდინა მტკვრის კალაპოტი ნაოსნობის მოსაწყობად; მან, ასაკისა და ავადმყოფობის მიუხედავად, აქტიურად მოჰკვიდა ხელი ამ საქმეს.

თბილისში ცნობილი პიროვნება გახდა ინგლისელი სეიმური. ის, სპარსეთში მიმავალი, თბილისში ხუთი დღით უნდა შეჩერებულიყო, სინამდვილეში კი სამი წლით დარჩა და ამის შესახებ არავისთვის უცნობებია. ნათესავებმა ის თავად ვორონცოვის დახმარებით იპოვეს. სეიმური ერევანში წავიდა, იპოვა რა იქ გამყოლები, არარატზე ავიდა, რომლის მწვერვალზეც ინგლისში გასაგზავნი თავისი პირველი წერილი დაწერა.

საღვთისმშობლის ტრაქტირების შენახვა — ეს ხალხის სულის მოწოდებაა, რამდენადაც უცნაურად უნდა მოეჩვენოს ეს ევროპაში განათლებული ადამიანები, რომელთათვისაც მსგავსი რამ უცხოა.

თბილისში უძველესი დროიდან ეწყობოდა ე.წ. თამაშები, მასში მონაწილეობდნენ სხვადასხვა ასაკის ადამიანები. საქართველოს რუსეთთან შეერთების პირველ წლებში თბილისში მსგავსი თამაშები აკრძალული იყო, მაგრამ თავად ციციანოვის ჩამოსვლის შემდეგ და ადგილობრივთა თხოვნით თამაშები აღდგა.

აურზაურის თავიდან აცილების მიზნით, ვორონცოვი თამაშების ქალაქგარეთ გამართვას სთავაზობდა, სადაც მეტი სივრცე იყო და საზოგადოებრივი შენობები ხელს არ შეუშლიდა. ამ წინადადებას მხარი დაუჭირა იმპერატორმა ნიკოლოზ პავლეს ძემ: **„ქალაქგარეთ ნებას ვართავ იმ პირობით, რომ ჩხუბში მხოლოდ შიშველი ხელებით თუ მიიღებენ მონაწილეობას და ყოველთვის — პოლიციის ზედამხედველობით“.**

სახალხო დღესასწაულებს შორის ყველაზე მეტად უყვარდათ თბილისში საყოველთაო ხმაურიანი კარნავალი. ის ეწყობოდა ყველგან მომდევნო ორშაბათს. XIX საუკუნეში ეს დღესასწაული დაკავშირებული იყო ქართველთა ჯარის სპარსელებზე გამარჯვებასთან, რომლებმაც ჯერ ქალაქი დაიკავეს, მაგრამ შემდგომ დაბრუნდნენ. ამასთან, ტყვედ ჩავარდა სპარსეთის შაჰი. მას

გადააცვეს მასხარას ტანსაცმელი და ნახშირით მოთხუპუნული სახით დაატარებდნენ ქალაქის ქუჩებში. **თბილისელებმა დღესასწაულების გამართვა სისტემატურად დაიწყეს, წარმოადგინდნენ რა სპარსელებთან ბრძოლის იანიშინების მორცხოვი სხასლიდან სიამოვნებით აღივანებდა თვალს პროცესისა და ბრძოლის ვერცხლის მოწყობას.**

იმ დროის თბილისი საეკლესიო ახალგაზრდა მეომრებით, რომელთაც სხვადასხვა მიზეზთა გამო უნდოდათ ვორონცოვთან სამსახური. მოგვიანებით ბევრი მათგანი საერთოდ აღარ დაბრუნებულა რუსეთში, ზოგმა კი მალაღობიანი მდგომარეობები დაიკავა. ვორონცოვს უყვარდა ახალგაზრდები და გაგებთ ეკიდებოდა მათ ინტერესებსა და სურვილებს.

ერთხელ, თეატრიდან დაბრუნებისას, გაზაფხულის ერთ თბილისურ საღამოს დონდუკოვ-კორსაკოვი საეკლესიო კლუბში შევიდა, რომელიც მთავარმართებლის სახლის წინ მდებარეობდა. კლუბის შერობას ბალი ეკვროდა, სადაც ის ღია ცისქვეშ სამ ნაცვობთან ერთად ვახშმად მყოფ თავად ვასილიკოვს შეხვდა. გადამწყობეს, მუსიკოსები მოეწვიათ. მალე ბაღში რამდენიმე რუსი ოფიცრისთვის 60 მუსიკოსი უკრავდა. შემდეგ პროცესია ქალაქში სასიეროდ გაემართა, ისინი სერენადებს უმღეროდნენ თავიანთ ამხანაგებს.

გაეღვიძა რა ღამის პირველ საათზე ხმაურისგან შენუხებული ვორონცოვს, კამერდინერს უბრძანა, გაერკვია, რა ხდებოდა; შეიტყო თუ არა, რაც იყო საქმე, უთქვამს: **„მადლობა ღმერთს, ჩემი ახალგაზრდები კმაყოფილი იყვნენ და მხიარულობენ“.** შესაძლოა, ამ დროს თავადს თავისი ახალგაზრდული ცელქობები ახსენდებოდა, როცა თბილისში 1803 წელს თავად ციციანოვთან მსახურობდა.

ახალგაზრდა ოფიცერთათვის თავისებურ ცენტრს წარმოადგენდა თავადების — ვასილიკოვის, დონდუკოვ-კორსაკოვისა და კორჩუბის ბინები. **„ჩვენი ბინა, — წერდა ერთგვარ შემკრებ პუნქტს წარმოადგენდა მთელი ჩვენი წრისთვის: ჩვენთან ეწყობოდა ლაშქრობაში მიმავალი ამხანაგების გაცილება, სადილები და შეხვედრები ექსპედიციიდან მშვიდობით დაბრუნებულთათვის, ჩვენთან დგებოდა ყველა პიკნიკის გეგმა, რასაც ვორონცოვის მამობრივი მზრუნველობა ყოველთვის ეტყობოდა“.**

მისივე სიმონის ძე ყოველთვის მონაწილეობდა მისი ახალგაზრდა მამობრივი მზრუნველობაში. **„ისტორიული გეგმა, დაფარა არამარტო ოფიცრებისა და მარჯვენა ფლანგის კომენდანტი გენიგი. ამ ადამი-**

ანს დიდი გავლენა ჰქონდა მეზობელ ჩერქეზთა ტომზე. **„მისი სამართლიანობა; საჭიროების შემთხვევაში, საბრძოლო ენერჯია, რაც მთავარია, მოსახლეობის ხასიათის ცოდნა და მისი დიდი სტუმართმოყვარეობა ცნობილი იყო მთელი მარჯვენა ფლანგის ჩერქეზებისთვის. იგი არასდროს არ ტყებდა მიცემულ სიტყვას, ამიტომ მოჩუბარი თავადები ხშირად მიდიოდნენ მასთან სიმართლის დასადგენად, მოსარიგებლად ან რჩევის მისაღებად“.**

აღმოსავლეთის წეს-ჩვეულებების თანახმად, პოლკოვნიკი გენიგი სტუმრებს ძვირფასი საჩუქრებით უშვებდა, რის გამოც მნიშვნელოვან თანხებს ხარჯავდა. ვორონცოვი კარგად იცნობდა და აფასებდა გენიგს. გაიგო რა მისი ფინანსური პრობლემების თაობაზე, ბრძანა, პოლკოვნიკისთვის 4000 მანეთი გაეგზავნათ მისი პირადი შემოსავლებიდან.

ამჟამად გავიხსენოთ ვორონცოვის კიდევ ერთი ცნობილი კეთილშობილური საქმიანობა. დატოვა რა საზრანგებო 1818 წელს, რუსული საოქუპაციო კორპუსის მომავალმა მეთაურმა, დაფარა არამარტო ოფიცრებისა და მარჯვენა ფლანგის მილიონი ფრანკი საქმთარი ფული გადინადა. ცხადია, ამის შემდეგ ფრანგებს საპრობლემო პრეტენზია აღარ ჰქონიათ.

რუსეთის იმპერიის ცენტრალური გუბერნიიდან კავკასიის სიმორე ხელს უწყობდა ეროს შექმნას მათივე შეხედულებებით, ინტერესებით, თავისებურებებით. კავშირი დედაქალაქიდან იშვიათად იყო, ფოსტა თვეში ორჯერ მოდიოდა, ზოგჯერ ზვავების გამო კავშირი რუსეთთან მთლიანად წყდებოდა. **„მშვენიერია, — აღნიშნავდა დონდუკოვ-კორსაკოვი, — რომ თბილისის საზოგადოება, მიუხედავად იმისა, რომ ძალიან შორს მდებარეობდა პეტერბურგიდან, აქ არ იყო იმ ხასიათის პროვინციული ცხოვრება, როგორც არსებობდა და დღესაც არსებობს ჩვენი დიდი სამეფოს ყველა მსგავს პროვინციულ ქალაქში. აქ არ იყო ის წერილობრივი ინტრიგები, ისეთი ჭორაობა, რაც აუტანელს ხდის ცხოვრებას პროვინციაში“.**

კავკასიის მხარე და, ნაწილობრივ, თბილისი თავისი ცხოვრებით ცხოვრობდა, რომელზეც გარკვეულწილად მოქმედებდა საგანგაშო საომარი მდგომარეობა. ადგილობრივი ადმინისტრაციული პრობლემები ამ პირობებში სახელმწიფო მნიშვნელობას იძენდა. ამასთან, არ შეიძლებოდა ამიერკავკასიის საზღვრისპირა მდებარეობის, თურქეთთან და სპარსეთთან მისი მეზობლობის დავიწყება. ყველგან ეს აიძულებდა ხალხს, რომელიც ომსა და მშვიდობას შორის ცხოვრობდა, გაფრთხილებოდა ყოველ დღეს და დრო არ დაეკარგა წვრილმანებზე.

თბილისი, რომორც მხარის დედაქალაქი, გეგმავდა მისი მომავალი საზოგადოების მომავალს, რაც მის საპატრიოტულ მოწოდებას წარმოადგენდა. ამასთან, არ შეიძლებოდა ამიერკავკასიის საზღვრისპირა მდებარეობის, თურქეთთან და სპარსეთთან მისი მეზობლობის დავიწყება. ყველგან ეს აიძულებდა ხალხს, რომელიც ომსა და მშვიდობას შორის ცხოვრობდა, გაფრთხილებოდა ყოველ დღეს და დრო არ დაეკარგა წვრილმანებზე.

თბილისში 12 საათზე მთავარსარდლის სახლში წავიდა. უმაღლესი სტუმრის ნასვლის შემდეგ ქარავან-სარაი ყველა მსურველისთვის გაიხსნა და ღამის სამ საათამდე ასობით ცნობისმოყვარეს უმასპინძლა, ხოლო სომხურ ბაზარში ხალხი გამთენიამდე ღრებოდა.

ტახტის მემკვიდრეს ფეხქვეშ ფიანდაზი დაუფინა.

მეჯლისი ვეროპული ცეკვებით დაიწყო, რომელიც მალე ეროვნულმა შეცვალა. ცეკვები ბრწყინვალე ფეიერვერკმა შეაჩერა.

მდინარე მტკვრის მეორე ნაპირზე ცეცხლოვანი დეკორაციები ერთმანეთს ცვლიდა. ერთდროულად ცა გაანათა მრავალმა ცეცხლოვანმა ვარსკვლავებმა გაფანტულმა ნაპერსკვლებმა. შემდეგ ცეკვები შუალამემდე გაგრძელდა.

პარკის ერთ ხეივანში ე.წ. ევროპული მაგიდა იყო განწყობილი. ტახტის მემკვიდრემ თავდაპირველად ყურადღება ამ ნადიმს მიაქცია. „ვაშას“ ძახილით მისმა უდიდებულესობამ გაიარა ნადიმის მონაწილეთა შორის და შემდეგ სუფრასთან, დღესასწაულის საპატრიოტო სტუმრების გვერდით დაიკავა ადგილი. შეისვა იმპერატორის სადღეგრძელო, შემდეგ — მისი მემკვიდრის. ადგილობრივმა და პოლკის გუნდებმა შეასრულეს „ღმერთო, მეფე დაიფარე“. თავის მხრივ, ტახტის მემკვიდრემაც წარმოთქვა ქართველი მემამულეების სადღეგრძელო.

მეორე დღეს, საღამოს რვა საათზე, მემკვიდრისთვის მოეწყო საზეიმო მიღება, რომელიც თბილისის საზოგადოებას მოაწყო.

ეს იყო სიმონის გვერდით, ქარავან-სარაიში. მოქიფე ხალხის ჯგუფებს შორის დალაგებული იყო სხვადასხვა სახის საქონელი; სხვადასხვა ადგილებზე იმართებოდა იმპროვიზებული კომედიები. **მეფის მემკვიდრე აღერთვინებული და მოხბოული იყო იმ სახანაობით, რაც მის საპატრიოტულ მოწოდებას წარმოადგენდა.**

გამოვიდა რა აივანზე, მის წინაშე ზღაპრული სანახაობა გადაიშალა: მთელი ავღანის მთა „დახაზული“ იყო ცეცხლის საზეიმო. მტკვარს ოქროსფერი გადაჭრავდა. გადაუხადა რა მადლობა თბილისის მოქალაქეებს, ტახტის მემკვიდრე ღამის 12 საათზე მთავარსარდლის სახლში წავიდა.

უმაღლესი სტუმრის ნასვლის შემდეგ ქარავან-სარაი ყველა მსურველისთვის გაიხსნა და ღამის სამ საათამდე ასობით ცნობისმოყვარეს უმასპინძლა, ხოლო სომხურ ბაზარში ხალხი გამთენიამდე ღრებოდა.

„შანი ხსენისა“, ნაწილი მთავარი გაგრძელება შემდეგ ნომერში

ისტორიული გეოგრაფია

საქართველო და მსოფლიო

გეოგრაფია

საეხსიარო-პოპულარული ჟურნალის

«ისტორიული გეოგრაფია»

მეთვრამეტე ნომერი

ჟურნალი დღევანდელი აქტიური საკითხებისა და ექვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსა და ვრცელად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც „ისტორიული გეოგრაფიის“ ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევა მკითხველთა ყურადღებას, რადგან „ისტორიული გეოგრაფია“ საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. ჟურნალის რედაქტორია თამარ ქორიძე.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — „ისტორიული გეოგრაფია“ — გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებული სახელით „ისტორიული გეოგრაფია“.

საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანესი მოვლენების შესახებ გავიხსენიანთ მკითხველთა შორის წარსულის, რამეთუ პოლიტიკური კონსტრუქციის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებსა და მათგან წარსულ სინამდვილეს. თუკი გეოგრაფიული ისტორიული ფაქტებით მანიპულირების გზაზე დასაშვებია, გეოგრაფია ფრად დროული და აქტუალურია. მსურველებს კრებული უნდა შეეძინათ ნიგვის მაღაზიაში. დამატებითი ინფორმაციისთვის დააკავშირეთ: 34-32-95.

გეოგრაფიული მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

მელოტი ზღაპრი

ინგლისში მელოტი ზღარბი აღმოაჩინეს. 6 კვირის ცხოველზე, რომელიც თავისიანებს არ ჰგავდა, მისმა გვარმა უარი თქვა. ვეტერინარებმა დაასკვნეს, რომ ის სრულიად ჯანმრთელია, მხოლოდ ეკლები აკლია. ზღარბს სახელად ბეტი დაარქვეს. ზღარბისთვის აკრძალულია მზეზე ყოფნა, გამუდმებული გაუნყოფის გამო ბეტის კანი შერება. ზღარბს ზურგზე ჩაის ხის ზეთს უსვამენ. ზღარბის ბუნებაში დაბრუნება სასაფრთოა, მას სხვა ზღარბების ძალიან ეშინია.

გარდა 27-ანელთა კლუბი

1975 წელს ჟურნალისტებმა შეამჩნიეს, რომ ბევრი ცნობილი მუსიკოსი 27 წლის ასაკში გარდაიცვალა. სწორედ ამ აღმოჩენის შემდეგ შეიქმნა „კლუბი 27“, რომელიც ასევე ცნობილია როგორც „მარად 27-ანელთა კლუბი“. მასში ის ყველაზე ცნობილი მუსიკოსები გააერთიანეს, რომლებიც 27 წლის ასაკში გარდაიცვალნენ.

ბრაიან ჯონსი

მუსიკალური ჯგუფის Rolling Stones-ის დამაარსებელი და გიტარისტი, მულტი-ინსტრუმენტალისტი ბრაიან ჯონსი 1969 წლის 3 ივლისს გარდაიცვალა. ოფიციალური მიზეზით, იგი საცურაო აუზში დაიხრჩო. ბრაიანი 27 წლის და 125 დღის იყო.

ჯიმი ჰენდრიქსი

ოფიციალური მიზეზით, ლენინოსთან საძილე ნამღლების შერევის შედეგად გულსრევისგან გაიგუდა და 1970 წლის 18 სექტემბერს გარდაიცვალა ელექტრო გიტარისტი, მომღერალი და კომპოზიტორი ჯიმი ჰენდრიქსი. იგი 27 წლის და 295 დღის იყო.

კურტ კობეინი

1994 წლის 5 აპრილს, თვითმკვლელობის მიზნით, იარაღიდან გასროლით გარდაიცვალა ჯგუფ Nirvana-ს წამყვანი მომღერალი, გიტარისტი და კომპოზიტორი კურტ კობეინი. იგი 27 წლის და 44 დღის იყო.

ჯენის ჯოპლინი
ჰერონის ჭარბი დოზის მიღების შედეგად 1970 წლის 4 ოქტომბერს გარდაიცვალა ჯგუფების — Big Brother and the Holding Company, The Kozmic Blues Band and Full Tilt Boogie Band-ის ვოკალისტი და კომპოზიტორი ჯენის ჯოპლინი. იგი 27 წლისა და 258 დღის იყო.

ჯიმ მორისონი

როგორც ოფიციალურად სიკვდილის გამოწვევ მიზეზად აღიარეს, გულის სისუსტით 1971 წლის 3 ივლისს გარდაიცვალა ჯგუფ The Doors-ის წამყვანი მომღერალი, კომპოზიტორი და ვიდეორეჟისორი ჯიმ მორისონი. გვამი არ გაუკვეთიათ. იგი 27 წლისა და 207 დღის იყო.

აშშ-ში, კერძოდ ლუისვილში, ოდესღაც მდებარე სანატორიუმი ახლაც მრავალ ადამიანს სცემს შიშის ზარს. მეცნიერებმა არაერთხელ სცადეს საიდუმლოს ამოხსნა, თუმცა უტყუარ შედეგებამდე მისვლას ვერაფერს დაიკვივნის. ყველაფერი კი ასე დაიწყო.

Waverly-ს მთავრის სანატორიუმი — მოკლე და გბანჯველი გზა სიკვდილისკენ

1800-1900 წლებში ამერიკა განადგურა საშინელმა სასიკვდილო დაავადებამ, რომელსაც მაშინ „თეთრ სიკვდილს“ უწოდებდნენ, ახლა კი ტუბერკულოზი ჰქვია. ამ დაავადებები დაავადების სამკურნალო საშუალებები არ არსებობდა; ამიტომ „თეთრი სიკვდილი“ ოჯახებსა და ხშირ შემთხვევაში მთელი ქალაქების მოსახლეობას ანადგურებდა. 1900 წლიდან ამერიკაში მოსახლეობის სიკვდილიანობის მხრივ კენჭისყრა დაიწყო. უდიდესი ქალაქი ლუისვილი ლიდერობდა. აუცილებელი გახდა სახელობის სანატორიუმის აშენება. ასეც მოხდა, 1910 წელს ჯეფერსონების ოლქში აიგო საავადმყოფო, რომელიც მალევე გადაიწოდა, ამიტომ სხვა, ახალი სანატორიუმის აგების საჭიროება დადგა. ახალი სანატორიუმი, რომელსაც WAVERLY HILLS-ი დაერქვა, 1926 წლს გაიხსნა. იგი ქვეყანაში ყველაზე მონივნავი სანატორიუმად ითვლებოდა, მაგრამ ამავე დროს პაციენტების მალალი სიკვდილიანობით გამოირჩეოდა. იმ დროისთვის სპეციალისტებს ჩამოყალიბებული ჰქონდათ ტუბერკულოზის მკურნალობის გზები: სუფთა ჰაერი, ნატურალური საკვები და სხვა. ასე რომ, ეს მთელი ჩაფლული სანატორიუმი თითქოსდა პირველი წინადადებული ნაბიჯი უნდა ყოფილიყო დაავადების წინააღმდეგ... ბრძოლის საქმეში, მაგრამ მალე ის ნამდვილ სასაკლავო იქცა.

არავინ იცის, თუ რას ფიქრობდა მომსახურე პერსონალი, ექიმები, ექთნები, როდესაც თვალისდაუხამხამებლად უსწრავდნენ სიცოცხლეს თავიანთ პაციენტებს. მათი მკურნალობის მეთოდები სისხლიანი და შოკისმომგვრელი იყო. ფილტვების გაფართოების მიზნით, ისინი პაციენტებს ნეკნებსა და კუნთების ნაწილს აჭრიდნენ. ასევე მილისმაგვარ ხელსაწყოს უდგამდნენ დარჩენილ ორგანოებში. ამ ყველაფერს მკურნალობის თავიანთი მეთოდების არსებობით ხსნიდნენ. თუმცა ამ „მკურნალობის“ შემდეგ 1-2 დღის განმავლობაში ყველა საშინელი ტანჯვით იღუპებოდა. ადმინისტრაციას სახელის გაფუჭება არ აწყობდა, ამიტომ რკინიგზაზე გამავალი საიდუმლო გვირაბის საშუალებით გაქონდათ გვამები, რათა დარჩენილ ავადმყოფებს არ დაეინახათ და არ მიხვდარიყვნენ,

თუ რა ელოდათ მომავალში. 1930 წლიდან ტუბერკულოზმა მთელი მსოფლიოში იწყო კლება. 1961 წელს სანატორიუმი დაიხურა, მაგრამ ერთი წლის შემდეგ სხვა სახელწოდებით გაიხსნა. ახალ სანატორიუმს პაციენტები არ ეკარებოდნენ, რადგან კარგად ესმოდათ, თუ რა ელოდათ იქ. მასზე ნათქვამი თითქმის ყველა ჭორი გამართლდა, უფრო მეტიც: დადგინდა, რომ ექიმები ელექტროშოკს იყენებდნენ, რაც სასტიკად იყო აკრძალული. 1982 წელს სანატორიუმი საბოლოოდ დაიხურა, თუმცა შენობამ არსებობა განაგრძო. მას შემდეგ მრავალი წელი გავიდა, მაგრამ სანატორიუმი

წილ-გაპარტახებული დახვდათ. სხვა სართულების დათვალიერების დროს კი ახლად-გამომცხვარი პურის სუნი ეცათ. მაშინვე შეამოწმეს ყველა ოთახი, თუმცა, რა თქმა უნდა, ხორციელს ვერაფერს მიაგნეს. თქმულებების თანახმად, სანატორიუმში ყველაზე საშიში ადგილი მე-5 სართული იყო. ამ სართულზე ექთნებისა და იმ პაციენტთა ოთახები იყო განლაგებული, რომლებსაც წამებით ხდიდნენ სულს. მეცნიერებმა, რომლებმაც ღამით ამ შენობის მონახულება და იქაურობის შესწავლა მოინდომეს, სისხლიანი სახეების გარშემოწერილობის აჩრდილი და მისი კვალდაკვალ მიმავალი ექიმის ფორმამი გამოიწვიოდა მამაკაცი იხილეს. ორივე — პაციენტიცა და ექიმიც — შენობის კუთხეებში უკვალოდ უჩინარდებოდნენ. სანატორიუმით შემდგომშიც არაერთი მკვლევარი დაინტერესდა. კეთდებოდა რეპორტაჟები, ინერებოდა სტატიები თავისებური ახსნა-განმარტებით, თუმცა საიდუმლო კვლავ საიდუმლოდ დარჩა.

ჩიკნობილი

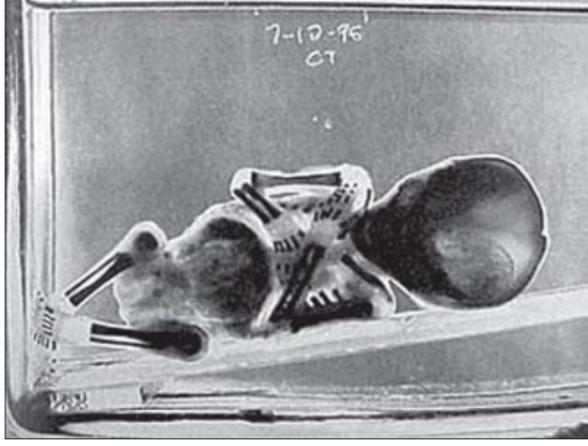
აქ ყველა ნივთი სიჩქარეშია მიტოვებული. ბინები ღიაა, ქალაქი ჩამკვდარია, კატასტროფის დღის გაზეთები მინაზე წაუკითხავი ყრია. ახლა, როდესაც რადიაციის დონე იქ ცოტა ხნით ყოფნისთვის დასაშვებია, ჩერნობილში ტურისტები ჩადიან. ექსკურსიები თითქმის ერთნაირია, რადგანაც გადაადგილების ზონა მკაცრად კონტროლდება. ქალაქი-მოჩვენება ამ სიაში, ალბათ, კიდევ დიდხანს დარჩება.

გეოგრაფიული

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 34-32-95

ყველაზე უმეზარაპი ადგილები დადაინაზე

მიუტარის საედიციო ისტორიის მუზეუმი ფილადელფიაში

ეს არის პათოლოგიის, ძველი სამედიცინო ხელსაწყოების მუზეუმი, რომელიც ამერიკის უძველეს სასწავლო კომპლექსშია განლაგებული. მუზეუმი სახელგანთქმულია თავის ქალების უდიდესი კოლექციით. ასევე, აქ შეკრებილია სხვადასხვანაირი უნიკალური ექსპონატი. მაგალითად, ქალის ცხედარი, რომელიც მინაში საპნად გადაიქცა. აქვე შეგიძლიათ ნახოთ სიამის ტყუპები, რომელთაც ერთი ღვიძლი აქვთ, ორთავიანი ბავშვის ჩონჩხი და კიდევ უამრავი საინტერესო და საშინელი ექსპონატი.

აღგოვის კანკალი

ერთ-ერთი ყველაზე უცნაური და საიდუმლოებით მოცული ადგილი ზუსტად აღგოვის კუნძულია, რომელზეც უდიდესი ზომის ქვისგან გამოთლილი ურჩხულების ნაკეთობებია. ეს გიგანტები ცაში იყურებიან, თითქოს შემწნეული არიან რაიმე დანაშაულში. მხოლოდ ქვეშა იციან, სად გაქრა ხალხი, ვინც მათ აკეთებდა. ამ კუნძულზე სხვამ არავინ იცის, როგორ გააკეთოს მსგავსი რამ. ქანდაკების სიმაღლე 20 მეტრია, ხოლო სიმაღლე — 90 ტონა! ახლა აღგოვის კუნძულზე, სადაც ოდესღაც მშვენიერი ცივილიზაცია სახლობდა, აქა-იქ თუ მოჩანს სიცოცხლის ნიშნები.

ვინიესტაიკის სახლი

ეს არის კოლოსალური კონსტრუქცია, რომელსაც მრავალი ცურუნენა უკავშირდება. სარა ვინჩესტერს, იარაღის კომპანიის მემკვიდრეს, ერთმა მკითხვემ უთხრა, რომ ვინჩესტერების მიერ მოკლულთა აჩრდილები მუდმივად თან სდევდა მას, თუ კონექტიკუტიდან დასავლეთში არ წავიდოდა და არ ააგებდა სახლს, რომლის მშენებლობაც მის სიცოცხლეში ვერ დასრულდებოდა. მშენებლობა 1884 წელს სან-ხოხეში დაიწყო და 38 წელიწადს გაგრძელდა, ვიდრე სარა არ გარდაიცვალა. ახლა სახლის 160 ოთახში მოჩვენებები დაძრწიან და ამაში ყველაზე ურწმუნო ტურისტებიც კი დარწმუნდნენ.

ლაუნა „ტრაქი“ მიკრონეზიაში

იაპონური სამხედრო-საზღვაო ძალების უდიდესი ნაწილი ახლა ზუსტად ლაუნას ფსკერზე დევს. მიკრონეზია ჰავაის არქიპელაგის სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილშია. ლაუნას ფსკერი, რომელიც 1971 წელს ჟაკ კუსტომ გამოიკვლია, დაფარულია სამხედრო გემების ნანძვრებით, რომლებიც 1944 წელს ჩაიძირა. ახლა ისინი დაივიწყებისთვისაც ხელმისაწვდომია. თუმცა... ბევრს ახლაც ეშინია იმ ეკიპაჟების, რომლებმაც ვერ მოასწრეს პოსტის დატოვება. ცნობისმოყვარე ტურისტებს ხშირად ემართებათ უცნაურობები.

მანჩაის ქაობი ლუიზიანაში

ჩირალდნის შუქზე ქაობის გადაცურვისას ტურისტებს გარს აკრავს ლიანები. შორიდან ისმის საშინელი ყმუილი, რომელიც, არავინ იცის, საიდან მოდის. მანჩაის ქაობს მეორენაირად მოჩვენებების ქაობსაც ეძახიან. ეს ქაობი ნიუ-ორლეანის მახლობლად მდებარეობს, ის გოთების „ოცნებაა“. ამბობენ, რომ ქაობი ვულდუს დედოფალმა დანყველა, როდესაც იგი ტყვედ აიყვანეს მეოცე საუკუნის დასაწყისში. 1915 წლის ქარიშხლის შედეგად აქ 3 სოფელი უკვლავ გაქრა.

მეკი ქინკის რიხი ელინგურკი

ეს რამდენიმე ქუჩაა საშინელი წარსულით. ეს ის ადგილია, სადაც XVII საუკუნეში შავი ჭირით დაავადებულებს კეტავდნენ. განსაკუთრებით მამაც ტურისტებს, რომლებიც დათანხმდნენ ექსკურსიაზე, ხელეხსა და ფეხებზე ვიღაც უხილავი ჰკიდებდა ხელს. თვლიან, რომ ეს ენის მოჩვენებაა, ახალგაზრდა გოგონასი, რომელიც მისმა მშობლებმა 1645 წელს იქ დატოვეს.

მეხიკო ბაზარი სონორა მუნიციპალიტეტი

მეხიკოს ალქაჯები, რომლებიც თავის ჯიხურებში სხედან, 10 დოლარად გვირდებიან სილარიზისგან სწრაფ გათავისუფლებას. ჯიხურების კედლებზე კი ჩამსკრივებულია გალიები მტაცებელი ფრინველებით. ეს ბაზარი აქ სპეციალურად ჩამოსული ტურისტებისთვის ყოველდღე ღიაა. ეს ის ადგილია, სადაც მკვიდრი მოსახლეობა ყიდულობს ათას სისულელეს, რაც მათ „ჯადოსგან“ იხსნის. ნამდვილ ენთუზიასტებს კი შეუძლიათ იყიდონ გველის სისხლი, რათა მათი ბიზნესი განვითარდეს.

პარიზის კატაკომბები

გრძელი კარიდორის გასწვრივ დანყობილია თავის ქალები და ჩონჩხები, თითქოს დახლებზე შემოლაგებული პროდუქტი იყოს... აქ მშრალი ჰაერია და ხრწნის სუნი იგრძნობა. არის საფრანგეთის რევოლუციის დროინდელი წარწერები, რომლებიც მეფეს წყევლიან. კატაკომბების სიგრძე 187 კილომეტრია და მათი მხოლოდ პატარა ნაწილია ღია მანახველებისთვის.

ალისტაის საბატო

ალისტერ კროული, ალბათ, მსოფლიოში ყველაზე სამარცხვინო ოკულტისტი და ეს ქვის ფერმერული სახლი, საშინელი ფრესკებით რომაა სავსე, ოდესღაც სატანისტური ორგანიზაციის მსოფლიო დედაქალაქი იყო. კროული ცნობილია თავისი თაყვანისმცემლებით და იმ ფაქტით, რომ ბითლზების ალბომის ყდაზე მოხვდა (Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band). ალისტერმა დააარსა ეს საბატოც. ახალბედებს აიძულებდნენ, ღამე გაეტარებინათ კომმარების ოთახში, სადაც ჰერონით გაჭყიპულები დედამინის, ჯოჯოხეთისა და სამოთხის ფრესკებს უყურებდნენ. 1945 წელს კენეტ ეჯერმა გამოიყენა ეს ისტორია და გადაიღო ფილმი, რომელიც შემდგომში სადაც გაქრა. ახლა ეს საბატო სრულიად დანგრეულია.

